

جناب آقای دکتر اکبرپور

رئیس محترم هیأت مدیره و مدیرعامل روزنامه رسمی کشور

تصویر آیین نامه اجرایی شماره ۹۰۰۰/۱۴۳۹/۱۰۰ مورخ ۱۴۰۰/۲/۲۸ ریاست محترم قوه قضائیه در خصوص «سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ایفاد می گردد.

مدیرکل دبیرخانه قوه قضائیه - دکتر محسن محدث

شماره ۹۰۰۰/۱۴۳۹/۱۰۰

۱۴۰۰/۲/۲۸

آیین نامه اجرایی سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور

در اجرای ماده ۹ قانون تبدیل شورای سرپرستی زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور به سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور مصوب ۱۳۶۴، مواد ۵۲۰، ۵۲۸ و ۶۴۶ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ با لحاظ سند تحول قضایی مصوب ۱۳۹۹/۰۹/۳۰، آیین نامه اجرایی سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور به شرح زیر است .

بخش اول - کلیات

فصل اول - تعاریف، اصول و اهمّ تشکیلات

ماده (۱)- اصطلاحات و اختصارات به کار رفته در این آیین نامه به شرح زیر است:

الف - سازمان: سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی کشور؛

ب - مؤسسه کیفری: که در این آیین نامه به اختصار «مؤسسه» نامیده می شود، واحدی زیرمجموعه سازمان است که متهم یا محکوم به دستور مرجع قضایی یا قانونی صلاحیت دار، بازداشت و یا برای تحمل محکومیت حب یا هدف اصلاح و تربیت و بازسازی اجتماعی در آن جا نگهداری می شود که انواع آن عبارت است از: زندانهای بسته، نیمهباز، مرکز حرفهآموزی و اشتغال یا زندان باز، بازداشتگاه، اردوگاه کاردرمانی و کانون اصلاح و تربیت اطفال و نوجوانان، ؛

۱- زندان بسته: زندان محصور با برج های دیدهبانی که دارای دو پوسته یا حصار داخلی و خارجی و برخوردار از شرایط و ضوابط امنیتی و حفاظتی کامل است. در این نوع از زندان، خوابگاه، هواخوری، مکان فرهنگی، آموزشی کارگاه های حرفه آموزی و اشتغال، همگی در پوسته داخلی قرار دارد؛

۲- زندان نیمهباز: مکان محصور است با حفاظت مناسب در حد فاصل حصار داخلی و خارجی زندان بسته، که در آنجا محکومان، در زمان معین و تحت نظارت مأمور مراقب مسلح، به کار گمارده می شوند و پس از خاتمه گ مجده با خوابگاه گروهی یا اختصاصی بازگشت داده می شوند. این نوع زندان، بخشی از کارگاه های صنعتی، خدماتی، کشاورزی و عمرانی درون یا محوطه زندان بسته را نیز شامل می شود؛

۳- بازداشتگاه: محل نگهداری موقت متهم تحت قرار تأمین کیفری که با دستور کتبی مقام قضایی یا قانونی صلاحیت دار، به آنجا معرفی شده و تحت مدیریت یا نظارت سازمان است و شامل بازداشتگاه های عمومی، امنیتی انتظامی یا نظامی می باشد؛

۴- اردوگاه کاردرمانی: محلی است برای نگهداری، اصلاح و تربیت محکومان جرایم مواد مخدر و روانگردان که در اجرای ماده ۴۲ قانون اصلاح قانون مبارزه با مواد مخدر(مصوب۱۳۸۹)، تشکیل می شود؛

۵ - کانون: کانون اصلاح و تربیت اطفال و نوجوانان، مرکز اقدامات تأمینی و تربیتی، برای نگهداری متهمان و محکومانی است که سن آن ها در زمان ارتکاب جرم تا هجده سال تمام شمسی می باشد؛

۶ - مرکز حرفهآموزی و اشتغال یا زندان باز: یکی از اقسام ندامتگاه عمومی است که محکومان به موجب رای دادگاه و یا با تصویب شورای طبقه بندی، با سپردن تأمین مناسب، محکومیت خود را در آن جا با حرفه آموزی یا اشتغال به کار در حوزه های صنعتی، خدماتی و کشاورزی می گذرانند. این اماکن بدون مأمور مراقب مسلح بوده و محکومان پس از اتمام ساعت کار، برای استراحت به خوابگاه گروهی درون ندامتگاه و یا بیرون از آن، که تح نظارت سازمان می باشد، باز میگردند؛

ب ـ ندامتگاه عمومی: مکان نگهداری عموم محکومان به تحمل حبس و دیگر الزامات قانونی(شامل زندان بسته، نیمه باز و مرکز حرفه آموزی) به جز مواردی که فرد باید در دیگر انواع مؤسسه های کیفری مانند اردوگاه کاردرمانی و کانون نگهداری شود.

ت ـ اندرزگاه: هر ندامتگاه، اردوگاه و بازداشتگاه، بر اساس ظرفیت اسمی آن، متشکل از یک یا چند اندرزگاه است که حسب مورد، زندانیان یا متهمان، در آن نگهداری و طبقه بندی می شوند؛

ث ـ قاضی اجرا: قاضی اجرای احکام کیفری یا هر مقام قضایی که وظیفه وی را انجام می دهد؛

ج ـ زندانی: محکومی که به دستور مرجع قضایی یا قانونی صلاحیت دار، در یکی از انواع مؤسسه های کیفری، نگهداری می شود.

چ ـ مددجو: متهم یا محکوم دارای سن کم تر از هجده سال تمام شمسی در زمان ارتکاب جرم که مطابق قانون و این آیین نامه باید در کانون نگهداری شود؛

ح ـ حالت خطرناک: وضعیت متهم یا محکومی است که پیشینه، ویژگی های روانشناختی، شخصیتی و رفتاری وی و ماهیت جرم یا جرائم ارتكابی یا کیفیت ارتكاب آن، او را در مظان ارتكاب جرایم خشن یا مهم در آینده قرار می دهد. تشخیص این امر به عهده شورای طبقه بندی است. (مصادیق جرایم خشن و مهم، مطابق با تعاریف مذکور در ماده یک دستورالعمل اجرایی کنترل مجرمان حرفه ای و سابقه دار مصوب ۱۳۹۷/۰۴/۲۶ می باشد.)

خ ـ پرونده وضعیت: پرونده ای است، متشکل از مجموعه اطلاعات مربوط به متهم بازداشتی ، زندانی و یا مددجو که مشتمل بر بخشهای اجرای احکام، شخصیت، سلامت و مددکاری اجتماعی می باشد؛

د ـ پرونده رفتاری: پرونده ای است برای ثبت مجموعه اطلاعات مربوط به رفتارها و سوابق عملکردی متهم یا محکوم در طول مدت بازداشت یا حبس، از حیث انجام تکالیف و مشارکت در برنامه های اصلاح و تربیت مؤسس

ذ ـ پرونده نظارتی: پرونده ای است جهت ثبت درخواست های زندانیان از قاضی اجرا (ناظر زندان) و همچنین ثبت پاسخ ها و تصمیمات اتخاذی مربوط و مدیریت مواعد و ارفاق های قانونی، که با مسؤولیت قاضی اجرا تشکیا و تکمیل می شود؛

ر ـ طبقه بندی: تفکیک انواع مؤسسه های کیفری بر اساس جنس، سن، پیشینه کیفری، نوع اتهام متهمان و زندانیان، میزان مجازات آنها، ظرفیت پذیرش مؤسسه ها و نیازمندیهای هر استان و همچنین تقسیم بندی زندانیان در مؤسسه های کیفری بر مبنای منشاء یا علت اصلی ارتكاب جرم (مانند بیکاری، اعتیاد، اختلالات روانی و عادت) و با لحاظ پیشینه کیفری، وجود حالت خطرناک، شخصیت و پیشنهاد سامانه سجازا بر اساس نمره اعتباری حاصل از آخرین وضعیت رفتاری آنها، با هدف صیانت از شرایط جسمی و روانی آنان و تأمین مقدمات لازم برای اجرای برنامه های اصلاح و تربیت؛ مطابق با مصوبات و سیاستهای ابلاغی شورای مرکزی طبقه بندی؛

ز ـ نمره اعتباری: نمره ای است که به هر زندانی متناسب با انجام تکالیف و نتایج حاصله از شرکت در برنامه های اصلاحی و تربیتی تعلق می گیرد که موجب تعیین درجه اعتباری زندانی و بهره مندی وی از نهادهای ارفاقی قبیل مرخصی، ملاقات حضوری، نظام نیمه آزادی، آزادی مشروط، تعلیق و آزادی تحت مراقبت الکترونیکی می شود.

ژ ـ امتیاز رفاهی: نوعی درآمد یا عائدی مجازی اختصاص یافته به محکوم در ازای اشتغال یا ارائه خدمات عام المنفعه و یا مشارکت در برنامه های اجرایی مؤسسه کیفری است که قابلیت هزینه کرد در موارد مشخص شده برا برخورداری از امور آموزشی، فرهنگی و رفاهی فوق العاده (بیشتر از حداقل سرائهها) در مؤسسه را دارد؛

س ـ سامانه سجازا: «سامانه جامع اطلاعات زندانیان ایران»، سامانه ای است هوشمند با کمترین اعمال سلیقه شخصی، حاوی اطلاعات پرونده های وضعیت، رفتاری و نظارتی متهم یا محکوم، که طبقه بندی، برنامه اصلاح تربیت، دریافت خدمات یا امور رفاهی درون زندان، مواعد قانونی، استفاده از ارفاق ها، اعمال محدودیت ها و تنبیهات و خدمات پس از خروج را برای هر یک از آنان در یک فرایند مشخص از زمان ورود به مؤسسه تا یک سال پس از خروج، بررسی، تحلیل و به بخش های ذی ربط پیشنهاد می دهد.

ش ـ انجمن: «انجمن حمایت از زندانیان و خانواده های آنان» که مؤسسه ای است غیر انتفاعی تحت نظارت دفتر اقدامات حمایتی سازمان، در راستای حمایت مادی و معنوی از زندانیان نیازمند و خانواده آنها؛

ص ـ مرکز مراقبت: «مرکز خدمات اجتماعی و مراقبت بعد از خروج» که به عنوان زیرمجموعه دفتر اقدامات حمایتی سازمان، ضمن نظارت بر انجمن و مددکاران اجتماعی، حمایت از زندانیان آزاد شده واجد شرایط را بر عهده دارد؛

ض ـ بنیاد: «بنیاد تعاون زندانیان»، مؤسسه ای است غیر انتفاعی و دارای شخصیت حقوقی مستقل که با هماهنگی رئیس سازمان در راستای حرفه آموزی و اشتغال، ایجاد خدمات فرهنگی، ورزشی و رفاهی زندانیان، کمک به امرار معاش خانواده آنان و آزادی زندانیان با تعیین اولویت ها توسط سازمان، در چارچوب مفاد اساسنامه خود فعالیت می نماید.

ماده۲- در اجرای تعالیم عالیه اسلام، اصول قانون اساسی و قوانین موضوعه جمهوری اسلامی ایران و موازین حقوق بشر اسلامی و حقوق شهروندی، برنامه ها و اقدامات سازمان، در ارتباط با کلیه بازداشت شدگان، زندانیان، خانواده های آنان و کارکنان سازمان، مبتنی بر رعایت اصول زیر است:

الف ـ احترام به عزّت و کرامت انسانی و رعایت حقوق و آزادی های مشروع؛

ب ـ اتکا به تعلیم و تربیت دینی و ارائه الگوی سبک زندگی ایرانی اسلامی و تقویت روحیه خداپرستی، مهرورزی و ایثار؛

ب ـ تأمین امنیت، عدالت و اعمال منصفانه رویه های انضباطی بر اساس ضوابط و مقررات؛

ت ـ ارتقاء سطح سلامت جسمی و روانی و توانمندی فردی و اجتماعی؛

ث ـ توجه به وضعیت و شرایط سنی، جنسیتی، شخصیتی و نیازهای عمومی و متعارف افراد؛

ج ـ برخورداری تمام افراد از حقوق عادلانه، بدون تبعیض ناروا و عاری از هر گونه انحصار و فساد و قارغ از نژاد، جنس، سن، زبان، مذهب، ملیت، قومیت، نسب، طبقه اجتماعی ، ثروت یا تمکن مالی و قدرت جسمی؛

چ ـ احترام به عقاید و حریم خصوصی اشخاص و حفظ محرمانگی اطلاعات؛

ح ـ شفافیت در امور و پاسخگویی در قبال مسؤولیت ها؛

خ ـ بنا نهادن امور بر پایه «احترام و محبت» به عنوان اولین حلقه زنجیره اصلاح و تربیت و اهتمام ویژه بر «حرفه آموزی و اشتغال» به عنوان حلقه ضروری زنجیره مذکور؛

د ـ حمایت از زندانیان نیازمند و خانواده ایشان به منظور اصلاح و تربیت، جامعه پذیر شدن زندانی و بازگشت به زندگی شرافتمندانه؛

ذ ـ ارائه الگوهای رفتاری مثبت و سازنده از سوی کارکنان مؤسسه و انجام وظایف مطابق با موازین قانونی و اخلاق اسلامی و به روش حرفه ای، متعهدانه و منصفانه .

ماده۳- تأسیس، احداث و اداره کلیه مؤسسه های کیفری و تغییر محل آن از وظایف و اختیارات سازمان است.
تشکیل زندان و بازداشتگاه اختصاصی توسط مراجع قضایی، اجرایی، امنیتی، نظامی و انتظامی ممنوع است.

تبصره۱- تأسیس و اداره بازداشتگاه های عمومی و نظامی مطابق مقررات این آیین نامه و بازداشتگاه های انتظامی و امنیتی مطابق آیین نامه های اختصاصی مربوط است و درموضوعاتی که آیین نامه های مذکور مسکوت است، مقررات این آیین نامه حاکم می باشد.
تحت نظرگاه های ضابطان قضایی و بازداشتگاه های انضباطی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران از شمول این آیین نامه خارج است.

تبصره۲- سازمان برنامه ریزی و اقدامات لازم را برای اعزام هیأت های بازرسی (در سطوح معاونان سازمان، مدیران کل ستادی و استانی و مسؤولان واحد بازرسی زندان های هر استان) حداقل هر سه ماه یک بار از تمام پخته های بازداشتگاه های امنیتی، نظامی و انتظامی به عمل می آورد و نتایج حاصله از کل بازرسی های مربوط در سطح کشور را به رئیس قوه قضائیه گزارش نماید.
مسؤولان بازداشتگاه های مذکور موظفند حداکثر همکاری لازم جهت اجرای مقررات، انجام بازرسی، پاسخ سریع به استعلامات مسؤولان سازمان و مدیران کل زندان های سراسر کشور و همچنین ثبت فوری اطلاعات بازداشت شدگان در سامانه سجازا (با دسترسی محدود، صرفاً برای دادستان کل کشور، رئیس و معاون قضایی سازمان زندان ها، دادستان های مراکز استان و مدیران کل زندان ها) به عمل آورند.
در غیر این صورت سازمان به قید فوریت ضمن انعکاس موضوع به رئیس قوه قضائیه و بالاترین مقام نهاد امنیتی، نظامی و یا انتظامی مربوط، حسب مورد نسبت به اعلام جرم علیه شخص یا اشخاص خاطی، تغییر مدیریت بازداشتگاه و یا تعطیلی آن مرکز اقدام نماید.

ماده۴- سازمان در سیاست گذاری ها و از جمله تدوین بخشنامه و دستورالعمل، مصالح مددجویان و زندانیان ناتوان و نیازمند به حمایت بیشتر از قبیل زنان و افراد دارای سن کمتر از هجده سال تمام شمسی، بیمار و سالمند مورد نظر قرار می دهد و همچنین باید بر اساس نظر کارشناسان فنی و با استفاده از تجارب دیگر کشورها و با هدف رعایت اصل بازدارندگی مجازات حبس، تفکیک و طبقه بندی زندانیان، به حداقل رساندن تجمع زندانیان در کنار یکدیگر، بهره گیری از نظام نیمه آزادی و آزادی تحت نظارت سامانه های الکترونیکی، حفظ پیداشت فردی و عمومی، رعایت نظم و انضباط و کنترل زندانیان، الگوهای مناسبی را در امر ساخت و مدیریت مؤسسه های کیفری طراحی و اجرا کند.

ماده۵- سازمان در صورت تأمین اعتبار از سوی دولت باید نسبت به باز مهندسی معماری مؤسسه های تابعه متناسب با ویژگی های هر زندانی و طبقه بندی آن ها، با اهداف اصلاح محکومان و توسعه حرفه آموزی، کار و اشتغال زندانیان اقدام کند، به طوری که فضای آموزشی، فرهنگی، ورزشی و کارگاه های تولیدی نسبت به فضای خوابگاهی غلبه داشته باشد.

ماده۶- سازمان ضمن مشورت با صاحب نظران حوزوی و دانشگاهی، هر سه سال یک بار شاخصها و استانداردهای زندان و زندان بانی مانند حداقل و حداکثر سرانه های اسکان، بهداشت و درمان، امور رفاهی و شاخصهای اشتغال، اصلاح و تربیت، ایمنی و امنیت را متناسب با اصول طبقه بندی در هر یک از انواع مؤسسه های تابعه تعریف، تعیین و جهت تصویب به رئیس قوه قضائیه ارائه می نماید.

ماده۷- اهمّ واحدهای مؤسسه کیفری به شرح زیر است:

الف ـ واحد امور قضایی: واحدی است مشتمل بر بخشهای پذیرش، تشخیص، اجرای احکام و مددکاری قضایی، به منظور پذیرش زندانی، تشکیل پرونده و ثبت اطلاعات اولیه، نظارت بر عملکرد سایر واحدها از حیث ثبت اطلاعات تخصصی و تکمیلی در بخشهای مختلف «پرونده وضعیت» اتخاذ تمهیدات لازم برای طبقه بندی و تفکیک زندانیان مطابق با مصوبات شورای طبقه بندی، به روزرسانی اطلاعات مربوط به وضعیت قضایی، محاسبه مدت و تقویم محکومیت در پرونده اجرای احکام و سامانه سجازا، معاضدت قضایی و اجرای دستورها و آراء قضایی در مؤسسه؛

ب ـ واحد آمار و فناوری اطلاعات: به منظور پشتیبانی و اداره سامانه سجازا و نظارت فنی بر ثبت صحیح کلیه اطلاعات از جمله اطلاعات پرونده وضعیت، پرونده رفتاری، برنامه اصلاح و تربیت، امتیاز رفاهی، نمره اعتباری، شکایات و اعتراضات زندانیان و همچنین آموزش کاربران، هوشمندسازی برنامه ها با استفاده از ابزارهای نوین، حفظ اطلاعات و تهیه آمار زندانیان و انعکاس به موقع گزارش به رئیس مؤسسه و امکان برقراری ارتباط سامانه ا با دیگر مراجع ذی ربط؛

ب ـ واحد اصلاح و تربیت: به منظور اجرای برنامه های اصلاح و تربیت، مدیریت و برنامه ریزی در امور آموزشی، فرهنگی، تربیتی، مذهبی، هنری، ورزشی، حرفهآموزی و اشتغال با هدف بازاجتماعی کردن، توانمندسازی زندانی و حمایت مادی و معنوی از زندانیان نیازمند و خانوادههای آنان توسط مددکاران اجتماعی و همچنین مشارکت در تکمیل پرونده وضعیت و تهیه و به روزرسانی پرونده رفتاری؛

ت - واحد بهداشت و درمان: به منظور حفظ و تأمین سلامت جسمی، روانی و نیازهای پزشکی و دارویی زندانیان و همچنین نظارت بر بهداشت عمومی و فردی، بهداشت محیط، بهداشت حرفه ای و تغذیه و مشارکت در تکمیل پرونده وضعیت از حیث بخش های سلامت و شخصیت؛

ث - یگان حفاظت: به منظور تأمین امنیت و حفاظت از مؤسسه و اعزام زندانی در حوزه قضایی مربوط و سایر امور محوله، براساس دستورالعمل تشکیل یگان های حفاظت در دستگاههای اجرایی (مصوب ۱۳۹۶/۱۲/۱۴)؛

ج - واحد حفاظت و اطلاعات: به منظور جمعآوری محرمانه اخبار و اطلاعات و بررسی گزارشهای دریافتی و نظارت بر رفتار کلیه کارکنان مؤسسه، برای تأمین امنیت مؤسسه و تضمین اجرای مقررات و صیانت از شأن و مسؤولیت کارکنان مؤسسه و گزارش جرایم و تخلفات کشف شده طبق ضوابط؛

چ - واحد ارزیابی عملکرد، بازرسی و پاسخگویی به شکایات: به منظور بازرسی و نظارت بر اجرای مقررات در تمام واحدها، ارزیابی عملکرد کارکنان مؤسسه و بررسی، پیگیری و پاسخگویی به شکایات و همچنین گزارش جرایم و تخلفات کشف شده به نحو مستدل و مستند، جهت انعکاس به مراجع قضایی و یا هیأت رسیدگی به تخلفات اداری؛

تبصره - تأسیس واحدهای دیگری غیر از موارد مذکور در این ماده، از قبیل واحد مبارزه با مواد مخدر، واحد مشاوره و خدمات روانشناختی، واحد ترک اعتیاد (اعم از دولتی و غیر دولتی)، واحد مددکاری اجتماعی، واحد مددکاری قضایی و واحد اشتغال، متناسب با نیازها و در حدود امکانات، با تشخیص مدیرکل زندان های هر استان و تأیید دفتر برنامه ریزی، نوسازی و تحول اداری در ستاد سازمان است.

فصل دوم - وظایف و اختیارات

مبحث اول: قاضی اجرای احکام

ماده ۸ - علاوه بر وظایفی که در قانون آیین دادرسی کیفری و دیگر قوانین و مقررات، برای قاضی اجرای احکام پیش بینی شده است، انجام اقدام های زیر در خصوص زندانیان نیز به عهده قاضی اجرا است:

الف - شرکت در جلسات شورای طبقه بندی؛

ب - اظهار نظر فوری نسبت به موضوعات مطرح شده در شورای طبقه بندی و مصوبات شورای انضباطی؛

پ - بازدید برنامه ریزی شده به طور روزانه یا حداقل هفته ای دو نوبت از تمام سالن ها و اندرگاه های مؤسسه به منظور ملاقات مستقیم و استماع اظهارات و بررسی وضعیت هر زندانی یا متهم بازداشتی و رسیدگی به درخواست های قانونی و مشکلات قضایی او و ابلاغ کتبی و سیستمی نتیجه اقدام حداکثر ظرف یک هفته به وی. کمیت و کیفیت بازرسی قضات و اسامی زندانیان ملاقات شده، با ذکر مشکلات یا درخواست های ابرازی، توبه مقام قضایی مربوط صورتجلسه و در پرونده نظارتی زندانی در سامانه سجازا ثبت و جهت درج در سوابق زندانی، تحویل مسؤول واحد امور قضایی می شود.

ت - نظارت بر مؤسسه کیفری در امور راجع به حقوق قانونی زندانیان و متهمان بازداشتی؛

ث - نظارت بر انعقاد عقد نکاح و اجرای صیغه طلاق و تنظیم اسناد مربوط به قراردادهای و تعهدات، در مؤسسه که یک طرف آن متهم یا زندانی است، پس از هماهنگی با مقام قضایی مربوط و به وسیله یکی از سردفتران اسناد رسمی یا ازدواج و طلاق، معرفی شده از سوی اداره ثبت اسناد محل؛

ج - اظهار نظر ظرف یک هفته درباره متهمان و محکومان واجد شرایط استفاده از ارفاق های قانونی از قبیل عفو، آزادی مشروط، آزادی تحت نظارت سامانه های الکترونیکی، نظام نیمه آزادی و بررسی ادعای توبه و پیگیری مقتضی در مراجع قضایی و اعلام نتیجه به مؤسسه، پس از ثبت در سامانه مربوط؛

چ - نظارت بر اعزام زندانی به خارج از مؤسسه و عودت وی؛

ح - اتخاذ تصمیم درباره محکومان سالمند، مبتلایان به بیماریهای روانی، جسمی و همچنین دیگر محکومان نیازمند به مراقبت و توجه ویژه از قبیل صدور دستور اعزام به پزشکی قانونی، بستری شدن آن ها در مراکز درمانی، صدور دستور تعویق اجرا و یا پیشنهاد تبدیل مجازات، بر اساس ضوابط و مقررات؛

خ - صدور مجوز خروج زندانی بیمار از مؤسسه به منظور معالجه و درمان به استثناء موارد اورژانسی و اضطراری که مؤسسه رأساً اقدام می کند؛

د - اظهار نظر ظرف سه روز و اخذ تأمین مناسب برای اعزام زندانی به مرخصی و همچنین اخذ تأمین برای زندانیان شاغل در مراکز حرفه آموزی و اشتغال یا زندان باز، پس از تصویب شورای طبقه بندی و اعلام مراتب به مؤسسه، از طریق ثبت در پرونده نظارتی؛

ذ - اقدام های قانونی به منظور ضبط تأمین اخذ شده برای اعطای مرخصی و اشتغال، صدور دستور دستگیری زندانی فراری و یا زندانیانی که پس از خاتمه مرخصی یا در حین اشتغال در خارج از زندان یا مراکز حرفه آموزی و اشتغال، مرتکب غیبت شده اند و همچنین گزارش غیبت زندانی به دادستان و قاضی اجرای احکام دادسرا و اعلام نتیجه اقدام های صورت گرفته به مؤسسه به منظور ثبت در سابقه زندانی؛

ر ـ نظارت بر وضعیت متهمان تحت قرار، از حیث رعایت مواعد قانونی، بازنگری در قرار تأمین و ارائه گزارش ماهانه به مراجع قضایی و نظارتی؛

ز ـ اجرای تکلیف مقرر در ماده ۴۹۱ قانون آیین دادرسی کیفری؛

تبصره ۱ـ چنانچه قاضی اجرای احکام در راستای تکالیف خود با قرارها و احکام نامتناسب منجر به بازداشت مواجه شود، مراتب را به دادستان اعلام می کند.

تبصره ۲ـ به منظور ثبت درخواست های زندانیان از قاضی اجرا (ناظر زندان) و همچنین ثبت پاسخ ها و تصمیمات اتخاذی مربوط و مدیریت هوشمند مواعد و ارفاق های قانونی، در سامانه سجازا، برای هر زندانی پرونده ای تحت عنوان «پرونده نظارتی» با مسؤولیت قاضی اجرا تشکیل می شود.

مبحث دوم ـ مدیران مؤسسه

ماده ۹ـ اهمّ وظایف «رئیس مؤسسه کیفری»، به شرح زیر است:

الف ـ اجرای قوانین، آیین نامه ها و دیگر مقررات مربوط و دستورهای سلسله مراتب سازمانی و مقام های قضایی یا قانونی صلاحیت دار و نظارت بر همه بخش ها و فرآیندهای تحت امر در مؤسسه؛

ب ـ اجرای تصمیمات شوراهای طبقه بندی و انضباطی؛

ب ـ همکاری، مساعدت و نظارت بر اجرای برنامه های بنیاد، انجمن و ستاد دیه؛

ت ـ نظارت بر عملکرد کارکنان مؤسسه از حیث رعایت حقوق زندانیان و نحوه رفتار آن ها با زندانیان و خانواده های آنان و پاسخگویی در قبال اعتراضات و درخواست های دریافتی؛

ث ـ تأمین امنیت و محافظت از مؤسسه و زندانیان و اتخاذ تمهیدات لازم برای پیش گیری از وقوع تخلفات و جرائم در مؤسسه و جلوگیری از فرار زندانیان و همچنین جلوگیری از ورود اشیای ممنوعه و مواد مخدر به مؤسس

ج ـ برنامه ریزی، مدیریت و نظارت بر آموزش، اصلاح و تربیت، تأمین سلامت، بهداشت، تغذیه، تربیت بدنی و تفریحات سالم زندانیان؛

چ ـ اتخاذ تمهیدات لازم برای توسعه اشتغال زندانیان و نظارت بر مراکز اشتغال مربوط و همچنین اتخاذ تصمیم در خصوص حرفه آموزی و اشتغال در زندان بسته اعم از اشتغال در کارگاه های داخلی و یا اشتغال نشسته در خوابگاه های مؤسسه؛

ح ـ گزارش فوری تخلف یا جرایم ارتكابی توسط زندانیان و موارد فوت، خودکشی و خودزنی در مؤسسه به سلسله مراتب سازمانی و حسب مورد به دادستان یا رئیس حوزه قضایی بخش؛

خ ـ بهره‌مندی از سامانه های الکترونیکی و فناوری های نوین در اداره امور مؤسسه و به ویژه کنترل زندانیان، آمار و اطلاعات، مکاتبات و ثبت سوابق و اتخاذ تدابیر لازم در جهت توسعه و بهروز رسانی سامانهها؛

د ـ نظارت بر وضعیت عمومی و فردی زندانیان و رسیدگی به امور آنان و نظارت بر اجرای برنامه های روزانه، آمارگیری از زندانیان، کنترل دفتر ثبت وقایع و تهیه و ارسال گزارش روزانه آمارهای مذکور برای مقامهای ذی ربه

ذ ـ جذب کمک های مردمی با اجرای برنامه های انگیزشی و استفاده از ظرفیت تشکل های مردمنهاد در زمینه های مختلف از قبیل مالی، معاضدتی، فرهنگی، حرفه آموزی، اشتغال و اصلاح و تربیت و تأمین ویا ارتقای زیرساخت های عمرانی با هدف بهبود امور زندان، تأمین نیازهای زندانیان، مساعدت به آن ها یا خانواده هایشان حسب دستورالعمل سازمان؛

ر ـ راه اندازی تارنما یا سامانه الکترونیکی مختص مؤسسه با همکاری و هماهنگی دفتر آمار و فناوری اطلاعات سازمان، برای اطلاع رسانی عمومی، جلب مشارکت و همکاری تشکل های مردم نهاد و نهادهای حمایتی، ارتقاء نظام پاسخگویی و ارائه خدمات الکترونیکی و معاضدت قضایی و اجتماعی به خانواده زندانیان.

تبصره ۱ـ رئیس اندرزگاه نیز مطابق با اختیارات و وظایف تفویضی، مسؤولیت های رئیس مؤسسه را در محدوده اندرزگاه بر عهده دارد .

تبصره ۲ـ رئیس مؤسسه حقوق متهمان بازداشتی را با رعایت حداکثر استانداردها، تأمین می نماید.

ماده ۱۰ـ رئیس مؤسسه با موافقت مدیرکل زندان های استان، برای زمانی که در مرخصی یا مأموریت است، یکی از معاونان خود را به عنوان جانشین و برای روزهای تعطیل و ساعات خارج از وقت اداری، حداقل سه نفر را ترجیحاً از میان رؤسای اندرزگاهها ، مراقبان مسؤول و یا افسر نگهبان به عنوان جانشین خود تعیین می کند تا به صورت نوبتکاری انجام وظیفه نمایند.

ماده ۱۱- در اجرای ماده ۳۰ قانون آیین دادرسی کیفری، تمام رؤسا، معاونان و مأموران مؤسسه ها که وظیفه ضابطیت را برعهده دارند، از سوی سازمان جهت طی دوره آموزشی لازم و اخذ کارت ضابطیت به دادستان مربوط معرفی می شوند. رؤسا، معاونان و مأموران مؤسسه ها که دارای کارت ضابطیت هستند، در اجرای قرارهای صادرشده و احکام حبس در مؤسسه، مطابق احکام یا دستور مقام قضایی اقدام می نمایند. چنانچه متهمان یا محکومان از بازداشتگاه یا زندان های بسته و نیمه باز و یا حین اعزام و بدرقه فرار کنند و یا مرتکب جرمی شوند، رئیس، معاونان و مأموران مؤسسه با رعایت مقررات قانون آیین دادرسی کیفری به عنوان ضابط خاص انجام وظیفه می کنند.

ماده ۱۲- در هر مؤسسه «مراقب مسؤول» زیر نظر رئیس مؤسسه و یا رئیس اندرزگاه انجام وظیفه می کند. اهمّ وظایف مراقب مسؤول در مؤسسه به شرح زیر است:

الف - سرشماری و تهیه آمار زندانیان و ثبت موارد آزادی، جابجایی و انتقال زندانیان و تحویل گرفتن زندانیان جدید؛

ب - نظارت و کنترل ورود و خروج زندانیان و ثبت وقایع و گزارش فوری حوادث و رویدادها از قبیل قانون شکنی، درگیری و نزاع، اغتشاش، تجمع غیر عادی، قدرتنمایی، بهرهکشی و اجیرکردن دیگران، قماربازی، ایجاد سر و صدا و بینظمی، اعتصاب غذا، فرار، خودزنی، خودکشی، بیماری و فوت زندانی به مقام مافوق؛

ب - نظارت بر تحویل و تحول نوبت کاری و جابجایی کارکنان داخل اندرزگاه و تنظیم لوح نگهداری نوبت کاری مراقبان داخل اندرزگاه؛

ت - نظارت بر اعزام زندانیان به مراجع و مراکزى مانند بهداری، سالن ملاقات، واحد اصلاح و تربیت و کارگاه های حرفه آموزی و اشتغال و انجام هماهنگی و مراقبتهای لازم؛

ث - دریافت درخواست های قانونی زندانیان، رسیدگی به این درخواست ها، گزارش آن به مقام مافوق و اعلام نتیجه به زندانی؛

ج - نظارت بر امر توزیع خوراک، پوشاک، مواد غذایی، لوازم بهداشتی و ارائه خدمات رفاهی و فروشگاهها؛

چ - کنترل و پیش گیری از هر گونه تخلف در درون اندرزگاه و نظارت بر تقسیم کار عادلانه بین زندانیان؛

ح - بازرسی و کنترل تمام بخش های اندرزگاه، اعم از بازرسی نوبهای و سرزده به ویژه در شب به همراه مأموران یگان و همچنین نظارت از طریق تجهیزات و دوربینهای مدار بسته؛

خ - نظارت بر عملکرد مراقبان و دیگر کارکنان اندرزگاه؛

د - انجام وظایف رئیس اندرزگاه در غیاب وی؛

ذ - نظارت بر اجرای برنامه روزانه زندانیان؛

ر - همکاری و تبادل اطلاعات با فرمانده یگان حفاظت در امور مربوط به تأمین امنیت مؤسسه؛

ز - انجام دیگر امور ارجاعی طبق دستور مافوق و شرح وظایف سازمانی .

ماده ۱۳- وظایف دیگر مسؤولان و کارکنان مؤسسه بر اساس شرح وظایف پست سازمانی مصوب و امور محوله از سوی مقام مافوق است.

مبحث سوم - یگان حفاظت

ماده ۱۴- یگان حفاظت سازمان، وظیفه حفاظت فیزیکی از مؤسسه های تابعه، اعزام زندانیان، استقرار نظم و تأمین امنیت، پیشگیری و جلوگیری از فرار زندانی، کنترل هرگونه اغتشاش، شورش یا اقدامهای مخل امنیت و همچنین آموزش و مدیریت پاسیاران و سربازان و دیگر نیروهای تحت امر را بر عهده دارد. اعزام خارج از حوزه قضایی تا تأمین نیروهای مورد نیاز و استقرار کامل یگان یادشده، با هماهنگی سازمان، توسط نیروهای انتظامی صورت می گیرد.

ماده ۱۵- مسئولیت اداره یگان حفاظت بر عهده رئیس سازمان است؛ این امر مانع از نظارت تخصصی ناجا (انتظامی و حفاظتی) بر یگان نیست.

ماده ۱۶- اهم وظایف فرمانده یگان حفاظت مؤسسه به شرح زیر است:

الف – تهیه و تنظیم برنامه های حفاظت فیزیکی و نظم و امنیت مؤسسه در چارچوب دستورالعمل های ابلاغی و پیش بینی وسایل، امکانات و نیروی انسانی مورد نیاز؛

ب – نظارت مستمر بر امور حفاظت فیزیکی و برقراری نظم و امنیت مؤسسه و محوطه پیرامونی، بررسی دفتر وقایع، رسیدگی به گزارشهای رسیده از اتفاقات، تأیید لوحه نگهبانی و پاسداری و گزارش امور به مقامات مافوق؛

پ – برنامه ریزی و نظارت برای کنترل ورود و خروج و بازرسی از تمامی وسایل نقلیه، اشیاء و وسایلی که به مؤسسه وارد یا از آن خارج می شود و ثبت وقایع مربوط؛

ت – برنامه ریزی و نظارت بر ورود و خروج مراجعان و بازرسی بدنی دقیق از زندانیان، کارکنان و مراجعان به هنگام ورود به مؤسسه یا خروج از آن به نحوی که اقلام ممنوع وارد یا خارج نشود؛

ث – نظارت بر حضور و غیاب کارکنان یگان و نیروهای وظیفه در نوبت کاری یگان، امور نگهبانی و گشتها؛

ج – بازدید و بررسی وضع ظاهری کارکنان یگان و نیروهای وظیفه به هنگام برگزاری مراسم صبحگاهی و حین انجام وظیفه و ارائه آموزش و تذکرات ضروری به آن ها و در صورت لزوم تنبیه انضباطی کارکنان و نیروهای وظیفه یگان مطابق مقررات حاکم؛

چ – برنامه ریزی و نظارت بر آموزش و تمرین کارکنان یگان نسبت به وظایف مقرر و اجرای طرحهای دفاعی، امنیتی و انضباطی مؤسسه؛

ح – بازدید مستمر از کلیه اماکن مؤسسه، بازرسی و تفتیش نوبه ای و موردی یا هماهنگی رئیس مؤسسه از داخل سالن ها و اندرزگاه های آن مؤسسه جهت کشف اشیای ممنوعه و دستور جمع آوری اشیای زائد در محل، نظار بر تجهیزات دوربین های مدار بسته و عملکرد متصدیان آن، پست های نگهبانی و انبار سلاح، مهمات و تجهیزات و نظارت و کنترل امر تحویل سلاح و مهمات و استفاده صحیح از آن ها مطابق مقررات حاکم؛

خ – برنامه ریزی و هماهنگی در مورد نحوه اعزام و انتقال زندانیان و یا متهمان بازداشتی به مراجع قضایی و دیگر مراجع قانونی توسط مأموران ناجا و یا کارکنان یگان حفاظت سازمان؛

د – ابلاغ دستور مقامات مافوق و بخشنامه های اداری و انتظامی به مأموران مربوط و نظارت بر حسن اجرای آنها؛

ذ – انجام دیگر امور ارجاعی طبق دستور مافوق و شرح وظایف سازمانی.

تبصره – مقامهای رسمی به تشخیص رئیس مؤسسه و همچنین مقامهای قضایی از اقدام موضوع بند«ت» مستثنی هستند.

ماده ۱۷- افسر نگهبان مؤسسه تحت نظر فرمانده یگان حفاظت انجام وظیفه می کند. اهم وظایف افسر نگهبان به شرح زیر است:

الف – مطالعه وقایع ثبت شده در گذشته و پیگیری دستورهای صادره از سوی مقام مافوق و ارائه گزارش به مقام مذکور؛

ب – نظارت بر عوامل نگهبانی از قبیل کنترل حضور و غیاب آنها، تحویل اسلحه و مهمات؛

پ – نظارت بر امور نگهبانی و تحویل و تحول این امر و گزارش وقایع نوبت کاری قبلی و آخرین وضعیت موجود؛

ت – بازدید مستمر از عوامل نگهبانی و اماکن انتظامی؛

ث – نظارت بر وضعیت ظاهری کارکنان یگان حفاظت؛

ج – اجرای مراسم صبحگاه و شامگاه؛

چ – تنظیم و ثبت وقایع و گزارشهای نهایی در دفاتر و سامانه مربوط به صورت صحیح و بدون امکان تغییر و خط خوردگی مطابق دستورالعملهای صادره؛

ح – نظارت بر نحوه بازرسی در درب ورودی، درج اطلاعات زندانیان و مراجعان و بازرسی دقیق بدنی آن ها، ورود و خروج وسایل نقلیه و بازرسی آن ها بدون لحاظ هر گونه استثناء و همچنین بازرسی دیگر تجهیزات و جلوگیری از ورود اشیاء و اقلام ممنوع به مؤسسه و نظارت بر امر نگهداری اشیای امنی دریافتی از مراجعان، در محل صندوق یا کیسه اختصاصی با درج مشخصات یا کد صاحب اشیاء؛

خ – ارائه گزارش از وضعیت حفاظت فیزیکی مؤسسه در زمینه مشکلات، ایرادها و نقایص به رئیس مؤسسه و فرمانده یگان حفاظت و پیگیری تا رفع کامل این موارد؛

د - نظارت بر امور محوطه داخلی بین پوسته اول و دوم مؤسسه، مانند نظافت کلیه اماکن انتظامی و اطمینان از نبود ضعف حفاظتی در ساختمان و تأسیسات؛

ذ - گزارش فوری حوادث و رویدادهای داخل مؤسسه به مقام مافوق؛

ر - عهدهدار شدن امور در غیاب رئیس و جانشین مؤسسه در صورت تفویض اختیار؛

ز - کنترل و نظارت بر عملکرد دوربینهای مداربسته؛

ژ - انجام دیگر امور ارجاعی طبق دستور مقام مافوق و شرح وظایف سازمانی.

تبصره - کلیه نیروهای یگان حفاظت در زمان نگهداری یا اعزام و انتقال زندانی، به دلیل ملاحظات امنیتی باید از رفتارهای زیر اجتناب نمایند: ترک نگهداری، خوابیدن، غذا خوردن، استعمال دخانیات، صحبت کردن با زندانی و انجام افعالی که باعث انصراف خاطر آنان از خدمت و مراقبت از زندانیان در تکالیف مقرر شود. نگهداران باید همیشه مجهز و ملیس به لباس رسمی و تمیز و مرتب بوده و مواقعی که در داخل مؤسسه ها مأموریت داشته باشند بدون اسلحه انجام وظیفه نمایند.

ماده ۱۸- کارکنان یگان حفاظت به جز کارکنان مأمور به خدمت از نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران در ارتباط با ضوابط اداری، مالی و استخدامی تابع قوانین و مقررات و آیین نامه های مربوط سازمان هستند. کلیه کارکنان این یگان در راستای وظایف حفاظتی، انتظامی و بهکارگیری سلاح، مهمات و تجهیزات انتظامی تابع آیین نامه انضباطی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران و تحت امر فرمانده یگان حفاظت سازمان، هستند.

ماده ۱۹- ضابطان دادگستری مکلفاند در مواقع اضطراری با درخواست مؤسسه و هماهنگی با مقام قضایی ذی ربط، همکاری لازم را با یگان حفاظت مؤسسه به عمل آورند.

مبحث چهارم - واحد امور قضایی مؤسسه

ماده ۲۰- اهم وظایف مسؤول واحد امور قضایی مؤسسه به شرح زیر است:

الف - مدیریت و نظارت بر اجرای فرایند پذیرش زندانی؛

ب - ثبت اطلاعات مربوط به وضعیت قضایی زندانی و یا نظارت بر ثبت این اطلاعات از سوی مددکاران قضایی یا کارشناسان اجرای احکام مؤسسه؛

ب - ثبت و یا نظارت بر ورود سیستمی اطلاعات قرارها، احکام، اوراق و دستورات قضایی از سامانه های قوه قضاییه به سامانه سبازا و درج اوراق قضایی در پرونده مربوط، به روزرسانی و تطبیق اطلاعات سامانه و پرونده زندان با وضعیت وی، خلاصه نویسی، اسکن و برگ شماری اوراق پرونده کاغذی و تکمیل پرونده الکترونیکی؛

ت - نظارت بر مدیریت بخش تشخیص مؤسسه و کیفیت تکمیل اطلاعات پرونده وضعیت زندانی توسط واحدهای ذی ربط؛

ث - تهیه خلاصه گزارش از وضعیت قضایی مؤسسه به منظور بهرهبرداری در جلسات شوراهای طبقه بندی و انضباطی؛

ج - پیگیری درخواست های قانونی زندانی ازجمله تقاضای انتقال به زندان محل اقامتگاه و همچنین نظارت بر عملکرد مددکاران قضایی در راستای اعمال به موقع معاضدت قضایی و ارفاق های قانونی و حسب مورد انعکاس شورای طبقه بندی و مراجع قضایی؛

چ - ابلاغ به موقع دادنامه، احضاریه، اخطاریه و دیگر اوراق قضایی یا اداری به زندانی و ارسال نتیجه ابلاغ به مرجع قضایی، مطابق قوانین و مقررات؛

ح - اجرای فوری دستورهای قضایی از قبیل دستورهای راجع به حبس، حبس بدل از جزای نقدی یا ناشی از محکومیت های مالی، عفو و تخفیف مجازات، آزادی مشروط و یا تعلیق و توقف اجرای حکم؛

خ - نظارت بر اعمال تقویم و ثبت محکومیت ها در پرونده الکترونیکی و آزادی به موقع زندانی و در صورت لزوم پیگیری از طریق مراجع قضایی؛

د - پیگیری وضعیت قضایی متهمان و محکومان دارای محکومیت غیر قطعی، از طریق مکاتبه با مراجع قضایی در خصوص رعایت مواعد قانونی برای بازنگری در قرار تأمین؛

ذ ـ گزارش اجرای محکومیت یا اعلام آزادی به مراجع ذی ربط و درخواست رفع ابهامات مربوط به اجرا از قاضی اجرا و اعلام محکومیت های متعدد به منظور اعمال مقررات تعدد؛

ر ـ فراهم کردن مقدمات لازم برای اعزام به موقع زندانی به مراجع قضایی، قانونی، درمانی، پزشکی قانونی و یا محل اجرای مجازات، خروج زندانی از مؤسسه و تحویل به مراجع انتظامی یا اطلاعاتی و نظارت و پیگیری عود زندانی به مؤسسه در مواعد مقرر؛

ز ـ همکاری با بهداشتی در امور مربوط به زندانی بیمار و گزارش وضعیت وی به مقام مافوق؛

ژ ـ فراهم کردن تمهیدهای لازم به منظور دسترسی متهم به کفیل یا وثیقهگذار، در وقت اداری و یا خارج از آن. در این موارد واحد کشیک قضایی مستقر در مؤسسه باید حتی‌المقدور بدون مطالبه پرونده اقدام کند.

س ـ نظارت بر حضور کارشناسان اجرای احکام یا مددکاران قضایی به صورت نوپنکاری شبانه‌روزی در خارج از ساعات اداری و روزهای تعطیل، جهت ارائه خدمات مستمر در واحد امور قضایی مؤسسه در موارد فوری و ضرور

تبصره ـ چنانچه مسؤول واحد امور قضایی در راستای تکالیف خود با حکم یا قرار غیر قانونی یا نامتناسب منجر به بازداشت و یا دستور قضایی مغایر یا سیاستهای مصوب شورای مرکزی طبقه بندی ویا مغایر با مصوبات شورای طبقه بندی مواجه شود، مراتب را به رئیس مؤسسه اعلام می کند.

ماده ۲۱ـ «پرونده اجرای احکام» هر زندانی یا متهم بازداشتی، شامل اطلاعات زیر است:

اطلاعات سجلی، کد ملی، تصویر چهره زندانی، آدرس محل سکونت و کدپستی آن، نشانی و تلفن محل اقامت والدین یا یکی از بستگان درجه یک، برگ قرار یا محکومیت، صورتحلسه لباس و اشیاء زندانی، رسید تحویل زندانی، اعلام بازداشتی به مرجع ذی ربط، مستندات و اطلاعات پرونده قضایی، مکانیات زندان با مراجع مذکور، اطلاعات مربوط به درجه قانونی جرایم، انگشتنگاری، سوابق کیفری، تصویر آراء قضایی، ابلاغیه ها و دستورهای قضایی صادر شده، عنوان اتهامی، نوع محکومیت، نوع و میزان قرار تأمین کیفری، شماره قرار یا حکم و تاریخ آن، میزان مجازات و محکومیت مالی، تاریخ شروع بازداشت، ایام بازداشت قبلی، تاریخ آزادی، سوابق برخورداری ا ارفاقها و معاضدت قضایی، خلاصه وضعیت آراء، سوابق مرخصی، غیبت از مرخصی، غیبت از محل اشتغال خارج از مؤسسه و صورتحلسات شورای طبقه بندی و شورای انضباطی و تصمیمات رئیس مؤسسه یا کمیته تخصصی اصلاح و تربیت در خصوص اجرای ماده ۲۷ این آیین نامه و تبصرههای آن؛

فصل سوم ـ طبقه بندی زندانیان و شورای طبقه بندی

ماده ۲۲ـ به منظور ایجاد رویه واحد در تفکیک و تخصیص زندان های هر استان، برنامه ریزی و نظارت در امر طبقه بندی زندانیان در چارچوب این آیین نامه، « شورای مرکزی طبقه بندی» با حضور دادستان کل کشور یا نماینده وی، رئیس سازمان، معاون قضایی، معاون اصلاح و تربیت و معاون توسعه مدیریت و منابع سازمان، تشکیل میگردد. معاون اصلاح و تربیت سازمان به عنوان دبیر این شورا، برگزاری جلسات را حداقل برای هر سه ماه یکبار هماهنگ مینماید. هر یک از مدیران کل زندان های سراسر کشور به هنگام بررسی وضعیت طبقه بندی زندانیان استان مربوط، با هماهنگی قبلی در جلسات شورا شرکت میکنند.

تبصره ـ مصوبات این شورا برای اجرا، توسط دادستان کل کشور به دادستانهای سراسر کشور و توسط رئیس سازمان به مدیران کل زندان ها ابلاغ و در سامانه سجازا ثبت می شود.

ماده ۲۳ـ در هر مؤسسه، «شورای طبقه بندی» با ترکیب زیر و با حضور قاضی اجرا تشکیل می شود:

الف ـ قاضی اجرا (قاضی ناظر زندان) به عنوان رئیس شورا؛

ب ـ رئیس مؤسسه یا یکی از معاونان وی؛

ب ـ مسؤول واحد امور قضایی مؤسسه یا یک نفر از مددکاران قضایی به عنوان دبیر شورا؛

ت ـ رئیس اندرزگاه مربوط؛

ث ـ مسؤول واحد اصلاح و تربیت یا واحد فرهنگی مؤسسه؛

ج ـ مسؤول واحد حفاظت و اطلاعات موسسه؛

چ ـ مسؤول واحد بهداشت و درمان و یا روانشناس مؤسسه.

ماده ۲۴ـ وظایف شورای طبقه بندی به شرح زیر است:

الف - اتخاذ تصمیمات کلی برای تفکیک و طبقه بندی برای متهمان و محکومان جدیدالورود، با رعایت مصوبات شورای مرکزی طبقه بندی و همچنین اتخاذ تصمیم موردی در خصوص مواردی که رئیس مؤسسه با پیشنهاد سامانه سجازا برای طبقه بندی مخالفت کرده و یا در مواردی که زندانی اعتراض نموده است ؛

ب - اتخاذ تمهیدات و تدابیر لازم برای اجرای سیاستها و دستورالعملهای ابلاغی از سوی سازمان در خصوص سطح امور رفاهی و خصوصیات تفصیلی هر طبقه یا هر بخش از مؤسسه؛

پ - بررسی وضعیت زندانیان دارای شرایط انتقال به انواع مؤسسه های کیفری؛

ت - بررسی درخواست های مرخصی زندانیان؛

ث - بررسی درخواست های اشتغال یا عدم اشتغال در زندان نیمه باز و همچنین در مراکز حرفه آموزی و اشتغال یا خارج از مؤسسه که تحت نظارت سازمان است؛

ج - بررسی ادعای توبه متهمان بازداشتی بر اساس گزارش مشروح مددکار اجتماعی یا یکی از روحانیون به انتخاب رئیس مؤسسه و همچنین بررسی ادعای توبه محکومان، مبتنی بر درجه اعتباری زندانی و صدور گواهی مست مبنی بر توبه زندانی و مقرون به صحت بودن ادعای توبه وی، برای ارائه به مرجع قضایی مربوط؛

چ - پیشنهاد و اظهار نظر نسبت به درخواست آزادی مشروط، تعلیق اجرای مجازات، عفو و تخفیف مجازات محکوم؛

ح - پیشنهاد تبدیل مجازات حبس به نظام نیمهآزادی و یا آزادی تحت نظارت سامانه های الکترونیکی، موضوع مواد ۵۶، ۵۷ و ۶۲ قانون مجازات اسلامی و ماده ۵۵۳ قانون آیین دادرسی کیفری؛

تبصره ۱- مصوبات این شورا با لحاظ پیشنهادهای سامانه سجازا و درجه اعتباری زندانی، مبتنی بر رأی اکثریت است و در سامانه سجازا ثبت و به زندانی ابلاغ می شود. اجرای این مصوبات، در خصوص طبقه بندی، انتقال، اشتغال خارج از زندان بسته و مرخصی زندانیان، منوط به موافقت قاضی اجرا است و در سایر موارد، رئیس مؤسسه مراتب را به همراه صورتجلسه مصوبه، جهت اتخاذ تصمیم قضایی، به واحد اجرای احکام دادسرا یا مرجع قضا ذی ربط گزارش مینماید. صورتجلسات مذکور با درج تاریخ و بدون خط خوردگی تنظیم و امضاء کنندگان نام و نام خانوادگی، سمت و نظر خود را به صراحت اعلام می کنند.

تبصره ۲- در صورتی که شورای طبقه بندی، درخواست طرح شده و یا پیشنهاد سامانه هوشمند سجازا را نپذیرفت، علت مخالفت را به طور کتبی و مستدل در سامانه مذکور و پرونده اجرای احکام ثبت می کند.

تبصره ۳- سامانه براساس درصد پیشنهادهایی که توسط شورای طبقه بندی در هر مؤسسه تأیید نمی شود به صورت تصادفی درصدی از موارد عدم تأیید را جهت تحلیل و بررسی به مدیرکل زندان های استان ارجاع می دهد او نتایج این بررسی را جهت اخذ تصمیمات مقتضی به معاون قضایی سازمان و دادستان مرکز استان اعلام می کند.

ماده ۲۵- در مؤسسه هایی که بیش از یک قاضی اجرا حضور دارد، انتخاب قاضی عضو شورا بر عهده دادستان شهرستان مربوط است. در نامتگاه عمومی و مؤسسه هایی که از حوزههای مختلف قضایی یک استان، زندانی می پذیرد، حسب مورد یکی از معاونان دادستان مرکز استان یا قضات اجرا، توسط دادستان مرکز استان به عنوان سرپرست واحد نظارت و رئیس شورای طبقه بندی مؤسسه تعیین می شود و در خصوص کلیه امور مربوط به ارفاقاد قانونی و درخواست های زندانیان تمام حوزه ها اتخاذ تصمیم می نمایند. این امر مانع از نظارت دادستانهای حوزههای قضایی مربوط به امور زندانیان آن حوزه نیست.

ماده ۲۶- جلسات شورای طبقه بندی در مؤسسه های دارای بیش از پانصد زندانی حداقل دو روز در هفته و در مؤسسه های دارای کمتر از این تعداد زندانی، حداقل یک روز در هفته به دعوت دبیر شورا تشکیل می شود. در هر حال شورای طبقه بندی باید حداکثر ظرف یکماه حسب گزارشهای رسیده یا تقاضای زندانیان، نسبت به هر یک از موضوعات مطرح، نقیا یا اثباتاً تصمیم گیری مجدد نماید و باید نظر مکتوب و مستدل خود را به زندانی ابلاغ در سامانه مذکور و پرونده اجرای احکام ثبت کند.

ماده ۲۷- پس از تکمیل پرونده وضعیت، رئیس مؤسسه، با رعایت مصوبات کلی شورای طبقه بندی و پیشنهاد سامانه سجازا، برای بهره مندی زندانیان از برنامه اصلاح و تربیت معین و مناسب، نسبت به تطبیق و ابلاغ طبقه ه زندانی و تفکیک و انتقال وی به بخش مربوط در مؤسسه، اقدام مینماید. چنانچه تصمیم رئیس مؤسسه مغایر با شورای طبقه بندی ارجاع می شود. پیشنهاد سامانه سجازا باشد یا زندانی به تصمیم رئیس مؤسسه اعتراض نماید موضوع به

تبصره ۱- رئیس مؤسسه می تواند این وظیفه را به «کمیته تخصصی اصلاح و تربیت مؤسسه» تفویض نماید. این کمیته متشکل است از: مسؤول واحد اصلاح و تربیت یا مسؤول واحد فرهنگی مؤسسه و دو نفر کارشناس در زمینه های روانشناسی و علوم تربیتی با انتخاب رئیس مؤسسه .

تبصره ۲- هر یک از متهمان بازداشتی و محکومان زندانی میتوانند ظرف یک هفته از تاریخ طبقه بندی و یا جداسازی، به تصمیم اتخاذ شده از سوی رئیس مؤسسه یا کمیته تخصصی اصلاح و تربیت، اعتراض نمایند. به اعتراضا مطروحه در اولین جلسه شورای طبقه بندی، حداکثر ظرف یک هفته رسیدگی و تعیین تکلیف می گردد.

تبصره ۳- هرگونه تصمیم گیری برای تعیین یا تغییر طبقه بندی و تفکیک هر یک از زندانیان توسط شورای طبقه بندی یا رئیس مؤسسه و یا کمیته تخصصی اصلاح و تربیت، ضمن ابلاغ به زندانی، باید کتبی صورتجلسه و ذ پرونده اجرای احکام زندانی گردد و تصویر آن در پرونده رفتاری زندانی منعکس گردد.

ماده ۲۸- زندانیان هر یک از مؤسسه های کیفری به جز کانون، در صورتی که به علت ارتکاب تخلف، در شورای انضباطی محکوم شوند و اخلاق و رفتار و سوابق آنان حکایت از وجود حالت خطرناک باشد، به تشخیص و تصویب شورای طبقه بندی در نوبت اول حداکثر به مدت ده روز و در نوبت دوم به مدت پانزده روز در محل جداگانه (عندالاقضاء در اتاق های یک یا چند نفره) در آن مؤسسه نگهداری می شوند. اختصاص سالن جداگانه برا نگهداری این زندانیان پلامانع است.

تبصره – کلیه محکومان جرایم مواد مخدر و روانگردان در «اردوگاه های کاردرمانی»، نگهداری می شوند. در استان هایی که این اردوگاه ها تاکنون از سوی دولت احداث نگردیده است، این محکومان، مطابق با ضوابط این آیه نامه، در ندامتگاه های عمومی نگهداری می شوند.

ماده ۲۹- رئیس مؤسسه و در غیاب وی بالاترین مقام مسؤول در مؤسسه می تواند زندانیانی را که در نظم مؤسسه اخلال کرده‌اند، حداکثر به مدت ۲۴ ساعت جداسازی و در اول وقت اداری مراتب را به شورای طبقه بندی و شورای انضباطی گزارش کند. شورای طبقه بندی بر اساس ماده ۲۸ اتخاذ تصمیم می کند. وضعیت زندانیان یا متهمانی که به دلیل داشتن حالت خطرناک و یا اخلال در نظم عمومی و اذیت و آزار دیگر زندانیان، مطابق تصمیم شورای طبقه بندی مؤسسه، جداسازی شده و در محل جداگانه در مؤسسه نگهداری می شوند، بلافاصله به مسؤول واحد بهداری و واحد مشاوره مؤسسه و حداکثر ظرف ۲۴ ساعت به قاضی اجرا و دادستان شهرستان گزارش د شود. لازم است زندانی در این شرایط نیز به صورت روزانه از ملاقات با پزشک یا مسؤول بهداری، استحمام، کتاب خوانی، مشاوره روانشناس یا روحانی مؤسسه و همچنین از هواخوری (حداقل یک ساعت در روز) جدا از دیگران بهره مند باشد .

ماده ۳۰- زندانیان در حال تحمل محکومیت که به دلیل داشتن پرونده اتهامی دیگر تحت قرار می باشند (محکومان دارای قرار باز) در مؤسسه کیفری مربوط نگهداری می شوند، مگر آنکه طبق دستور صریح مقام قضایی صلاحیت دار، حضور آن ها برای مدت معین در نزدیکترین بازداشتگاه به مرجع قضایی، ضرورت داشته باشد.

ماده ۳۱- زندانیان در حال تحمل محکومیت که به دلیل داشتن پرونده اتهامی دیگر تحت قرار می باشند (محکومان دارای قرار باز) در مؤسسه کیفری مربوط نگهداری می شوند، مگر آنکه طبق دستور صریح مقام قضایی صلاحیت دار، حضور آن ها برای مدت معین در نزدیکترین بازداشتگاه به مرجع قضایی، ضرورت داشته باشد.

ماده ۳۲- سازمان می تواند برای ایجاد بازداشتگاه ها از ظرفیت بخش خصوصی و نهادهای عمومی غیر دولتی استفاده کند.

ماده ۳۱- نگهداری محکومان و متهمان در یک مکان ممنوع است. نگهداری متهمان در بازداشتگاه ها و زیر نظر سازمان صورت می گیرد. متهم بازداشتی حداکثر تا زمان صدور رأی دادگاه در بازداشتگاه عمومی نگهداری می شود، مگر آنکه به دستور مقام قضایی یا مطابق با مصوبات کلی شورای مرکزی طبقه بندی، نگهداری وی در بازداشتگاه امنیتی، نظامی و یا انتظامی که زیر نظر سازمان تشکیل شده و تحت نظارت سازمان می باشد، ضروری تشخیص داده شود . حضور محکومان در بازداشتگاه مطلقاً ممنوع است. متهم، زندانی محسوب نمی گردد و محل نگهداری او در هر حال حتی در قرنطینه یا واحد تشخیص و محوطه هواخوری باید جدا از محکومان باشد. تا هنگامی که بازداشتگاه های موضوع این آیین نامه ایجاد نشده است، در نزدیکترین مؤسسه، محل جداگانه و طبقه بندی شدهای برای نگهداری متهمان تحت قرار در نظر گرفته می شود. کلیه ضوابط و مقررات اداری، امنیتی انضباطی، بهداشتی، درمانی، فرهنگی، مشاوره و مددکاری و اصول طبقه بندی مربوط به مؤسسه های کیفری، با رعایت حداکتری حقوق متهمان و حداقل محدودیت ها، در بازداشتگاه ها نیز حاکم است. بازداشتگاه ها باید از حیث امکانات و امور رفاهی، در مقایسه با زندان ها از حداکثر امکانات برخوردار باشند. به محض ابلاغ رأی یا برگ اعلام محکومیت اعم از قطعی و غیر قطعی، محکوم علیه حسب مورد از بازداشتگاه به ندامتگاه عمومی و یا اردوگاه کاردرمانی منتقل می شود.

ماده ۳۳- سازمان می تواند برای ایجاد بازداشتگاه ها از ظرفیت بخش خصوصی و نهادهای عمومی غیر دولتی استفاده کند.

ماده ۳۴- در هر یک از مؤسسه ها، ضمن رعایت مصوبات شورای طبقه بندی، در هر حال زندانیان زیر جدای از دیگر زندانیان نگهداری می شوند:

الف – محکومان دارای بیش از هجده سال تا بیست و پنج سال سن؛

ب – محکومان روحانی و نظامی؛

پ – محکومان دارای بیش از هجده سال تا بیست و پنج سال سن؛

ت – محکومان مالی در اجرای مواد ۳ و ۵ قانون نحوه اجرای محکومیت های مالی مصوب ۱۳۹۴؛

ث – محکومان اتباع خارجی تا حد امکان؛

ج – محکومان دارای ناتوانی جسمی، روانی یا اختلالهای هویت جنسیتی؛

چ – محکومان دارای بیماری های و اگیردار بر اساس دستورالعملهای معاونت سلامت، اصلاح و تربیت سازمان؛

تبصره ۱- جداسازی موضوع این ماده به معنای نگهداری زندانی در بند انفرادی نیست و طبقه بندی باید به نحوی اجرا گردد که محکومان مشمول این ماده از همه حقوق خود بهره مند شوند.

تبصره ۲- هرگونه اعمال سلیقه شخصی و یا نقض ضوابط فوق ممنوع است، مگر در موارد اضطراری و دارای فوریت، که در این صورت رئیس مؤسسه با احراز ضرورت، رأساً نسبت به جداسازی این دسته از زندانیان اقدام و در اولین فرصت مراتب را جهت اتخاذ تصمیم به شورای طبقه بندی و قاضی اجرا اعلام می کند.

تبصره ۳- در اجرای تبصره ۲ ماده ۱۵۰ قانون مجازات اسلامی و پس از تأمین بودجه و نیروی انسانی متخصص، سازمان در حوزه قضایی مرکز استان، برای نگهداری افراد دارای اختلال روانی که فاقد مسؤولیت کیفری هستند مرکز اقدام تأمینی ایجاد می کند.

تبصره ۴- جوانان بالای هجده سال که به هر علتی (جسمی، فکری و ظاهری) شرایط یا ظاهری متناسب با همسالان خود ندارند و کمتر از هجده سال به نظر می‌رسند، با تأیید مسؤول بهداری یا روانشناس مؤسسه، در بخش جوانان کانون اصلاح و تربیت نگهداری می شوند. انتقال این افراد از بخش مذکور، صرفاً با توصیه پزشک مؤسسه و مصوبه شورای طبقه بندی صورت می‌پذیرد.

تبصره ۵- جداسازی موضوع این ماده به معنای نگهداری زندانی در بند انفرادی نیست و طبقه بندی باید به نحوی اجرا گردد که محکومان مشمول این ماده از همه حقوق خود بهره مند شوند.

تبصره ۶- هرگونه اعمال سلیقه شخصی و یا نقض ضوابط فوق ممنوع است، مگر در موارد اضطراری و دارای فوریت، که در این صورت رئیس مؤسسه با احراز ضرورت، رأساً نسبت به جداسازی این دسته از زندانیان اقدام و در اولین فرصت مراتب را جهت اتخاذ تصمیم به شورای طبقه بندی و قاضی اجرا اعلام می کند.

تبصره ۷- جداسازی موضوع این ماده به معنای نگهداری زندانی در بند انفرادی نیست و طبقه بندی باید به نحوی اجرا گردد که محکومان مشمول این ماده از همه حقوق خود بهره مند شوند.

تبصره ۸- هرگونه اعمال سلیقه شخصی و یا نقض ضوابط فوق ممنوع است، مگر در موارد اضطراری و دارای فوریت، که در این صورت رئیس مؤسسه با احراز ضرورت، رأساً نسبت به جداسازی این دسته از زندانیان اقدام و در اولین فرصت مراتب را جهت اتخاذ تصمیم به شورای طبقه بندی و قاضی اجرا اعلام می کند.

تبصره ۹- جداسازی موضوع این ماده به معنای نگهداری زندانی در بند انفرادی نیست و طبقه بندی باید به نحوی اجرا گردد که محکومان مشمول این ماده از همه حقوق خود بهره مند شوند.

تبصره ۴- در اجرای تبصره ۲ ماده ۱۵۰ قانون مجازات اسلامی و پس از تأمین بودجه و نیروی انسانی متخصص، سازمان در حوزه قضایی مرکز استان، برای نگهداری افراد دارای اختلال روانی که فاقد مسؤولیت کیفری هستند مرکز اقدام تأمینی ایجاد می کند.

تبصره ۵- جداسازی موضوع این ماده به معنای نگهداری زندانی در بند انفرادی نیست و طبقه بندی باید به نحوی اجرا گردد که محکومان مشمول این ماده از همه حقوق خود بهره مند شوند.

تبصره ۶- هرگونه اعمال سلیقه شخصی و یا نقض ضوابط فوق ممنوع است، مگر در موارد اضطراری و دارای فوریت، که در این صورت رئیس مؤسسه با احراز ضرورت، رأساً نسبت به جداسازی این دسته از زندانیان اقدام و در اولین فرصت مراتب را جهت اتخاذ تصمیم به شورای طبقه بندی و قاضی اجرا اعلام می کند.

تبصره ۷- جداسازی موضوع این ماده به معنای نگهداری زندانی در بند انفرادی نیست و طبقه بندی باید به نحوی اجرا گردد که محکومان مشمول این ماده از همه حقوق خود بهره مند شوند.

ماده ۳۴- چنانچه ظرفیت و فضای فیزیکی فعلی مؤسسه، قابلیت اجرای مطلوب طرح طبقه بندی، بر اساس سیاست های ابلاغی شورای مرکزی طبقه بندی را نداشته باشد، مدیر مؤسسه به هماهنگی مدیرکل زندان های استان و دفتر فنی و عمرانی سازمان و با رعایت ضوابط و مقررات مربوط از طریق تغییر معماری، نسبت به اجرای طرح طبقه بندی اقدام می نماید.

ماده۳۵- جابجایی زندانی داخل مؤسسه، با رعایت مصوبات شورای طبقه بندی، در اختیار رئیس آن مؤسسه است. رئیس مؤسسه میتواند زندانیان شاغل در بخش خدمات مؤسسه را در خوابگاه جداگانه نگهداری کند.

ماده۳۶- شورای طبقه بندی در خصوص زندانیان سالمند و زندانیانی که به سبب ناتوانی جسمی و روانی یا داشتن اختلالهای هویت جنسیتی نیازمند نگهداری در شرایط و امکانات خاص هستند، بلافاصله ضمن اخذ نظر پزشک تشکیل جلسه داده و اتخاذ تصمیم می کند و برنامه هایی متناسب با مشکلات و نیازهای آنان و منطبق با سیاستها و رویههای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی را تنظیم و ابلاغ می کند. این زندانیان تا حد امکان جدا از دیگر زندانیان و یا در اتاق مستقل که مجهز به امکانات لازم است نگهداری می شوند. در این صورت زندانی حق شرکت در برنامه های روزانه و اصلاح و تربیت و هواخوری مؤسسه را دارد و از هر گونه اقدامی که تبعیض ناروا محسوب می شود نسبت به این گونه زندانیان باید اجتناب شود.

تبصره - در موارد اضطراری و دارای فوریت، رئیس مؤسسه با احراز ضرورت، رأساً نسبت به جداسازی این دسته از زندانیان از بدو پذیرش و تشخیص اقدام و در اولین فرصت مراتب را جهت اتخاذ تصمیم به شورای طبقه بندی اعلام می کند.

ماده۳۷- مصوبات شورای طبقه بندی هر مؤسسه در خصوص نحوه تفکیک بخشهای مختلف مؤسسه و طبقه بندی زندانیان و متهمان، باید در سامانه مربوط، ثبت و در تابلوی اعلانات همه اندرزگاهها نصب گردد. هر گونه تخطی از مقررات و ضوابط مربوط به طبقه بندی متهمان و محکومان، تخلف محسوب و مرتکب اعم از رئیس زندان، رئیس اندرزگاه و دیگر مدیرانی که مسؤولیت نظارت بر این امر را دارند، مشمول تنبیهات اداری مذکور در ماده ۹ قانون رسیدگی به تخلفات اداری می شوند.

فصل چهارم - شورای انضباطی

ماده۳۸- در هر مؤسسه به منظور رسیدگی به تخلفات زندانیان، شورای انضباطی با ترکیب زیر تشکیل می شود:

الف - رئیس یا جانشین مؤسسه به عنوان رئیس شورا؛

ب - مسؤول واحد امور قضایی مؤسسه؛

ب - مسؤول واحد حفاظت و اطلاعات؛

ت - مسؤول واحد اصلاح و تربیت یا یک نفر از مددکاران اجتماعی مؤسسه؛

ث - رئیس اندرزگاه و یا مراقب مسؤول مربوط؛

ج - مسؤول واحد بهداشت و درمان؛

چ - مسؤول یا نماینده واحد بازرسی مؤسسه به عنوان دبیر شورا که امور اداری مصوبات شورا را نیز انجام خواهد داد.

ماده۳۹- جلسات شورای انضباطی حسب مورد به درخواست رئیس مؤسسه یا دبیر شورا تشکیل می شود.

ماده۴۰- ارتکاب هر یک از رفتارهای زیر توسط زندانی یا متهم بازداشتی ممنوع است و تخلف انضباطی محسوب می شود:

الف - هرگونه گفتار و رفتار مغایر با نظم و عفت عمومی یا متضمن توهین، افترا و تهدید.

ب - عدم اطاعت از دستورهای قانونی مسؤولان، مراقبان و مأموران مؤسسه و عدم همکاری نسبت به بازرسی های موردی و گروهی در داخل کارگاه ها، سالن ها و اتاق ها؛

ب - روشن کردن آتش، نگهداری نفت، بنزین و دیگر مواد آتشنا و محترقه و لوازم برقی به جز رادیو، تلویزیون و یخچال و استفاده از چراغ های خوراک پزی بدون مجوز مؤسسه ؛

ت - استفاده از لباسهای ممنوع در داخل مؤسسه یا امتناع از پوشیدن لباس متحدالشکل زندانی یا عدم نصب اتیکت بر روی لباس در داخل یا هنگام اعزام به خارج از مؤسسه مگر در موارد استثنایی به شرح مذکور در ماده ۷۳ این آیین نامه؛

ث - شکستن شیشه، تخریب دیوار، میخ زدن یا نوشتن روی دیوارها، نقاشی، ترسیم و الصاق عکس در آسایشگاه به جز عکس های متعارف مانند عکس والدین و فرزندان؛

ج - استتکاف کامل یا خودداری از شرکت در کلیه امور خدماتی و برنامه های فرهنگی، ورزشی، آموزشی، حرفه آموزی یا اشتغال در داخل مؤسسه؛

چ - هر گونه درگیری، صدمه زدن به ديگران، خودزنی، اقدام به خودکشی يا تهديد به آن يا ترغيب ديگران به هر يک از اين اقدامها؛

ح - مزاحمت تلفنی از داخل مؤسسه برای شاهد، مطلع، شکات، مقام های قضایی يا هر شخص ديگر؛

خ - دستکاری کابل و سيم کشی برقی و تأسيسات و تغيير و جابجایی کليد، پريز و محل لامپ و مانند آن؛

د - پرت کردن اشياء از داخل مؤسسه به بيرون يا برقراری ارتباط غيرمجاز با بيرون از مؤسسه؛

ذ - قمار، شرطبندی، هر گونه کسب درآمد نامشروع و همچنين استفاده غير مجاز از کارت بانکی ديگر زندانيان؛

ر - نگهداری وسايل پيش از آن چه در ماده ۶۹ اين آيين نامه مشخص شده است؛

ز - کوتاه نکردن موی غير متعارف سر و صورت به تشخيص رئيس مؤسسه؛

ژ - هرگونه اعتصاب و يا اعتراض دسته جمعی ؛

س - نگهداری اشيای قيمتی، اوراق بهادار، وجه نقد و اشيای غير متعارف؛

ش - خارج کردن وسايل از کارگاه ها و سالن های ورزشی و مانند آن؛

ص - عدم ارائه مشخصات صحيح و کامل هويتي خود در هنگام پذيرش؛

ض - نصب پرده به تخت و يا پنجره بدون مجوز مؤسسه؛

ط - نگهداری و يا استفاده از تلفن همراه و همچنين سوء استفاده از کارت تلفن؛

ظ - استعمال دخانيات در مکان های سرپوشيده و ممنوع؛

ع - سلطه گری، بهره کشی و استثمار يا اجير کردن ديگر زندانيان برای انجام کارهای شخصی و همچنين سلطه پذيری و اجير شدن برای امورات شخصی ديگران؛

غ - خالکوبی و هر گونه عدم رعايت موازين بهداشت فردی و محيطی؛

ف - فريباد زدن، آواز خواندن با صدای بلند و مشاجره؛

ق - تغيير و جابجایی خودسرانه اتاق و تخت؛

ک - عدم انجام وظائف محوله و يا عدم همکاری با مأموران اعزام و بدرقه، بدون عذر موجه؛

گ - ساخت، نگهداری، حمل يا خريد و فروش آلات و اشيای ممنوع؛

ل - ساخت يا حمل و نگهداری چاقو يا تيزی، هرگونه آلات ضرب و جرح، طناب، کمر بند و اقلام مشابه؛

م - عدم رعايت ساعت خاموشی و هرگونه اذيت و آزار نسبت به سايرين؛

ن – تمارض، غیبت از مرخصی و هرگونه رفتار مغایر با مقررات و نظم و انضباط مؤسسه؛

ماده ۴۱- در صورت ارتکاب تخلف انضباطی توسط زندانی یا متهم بازداشتی، شورای انضباطی پس از تفهیم موضوع به زندانی و استماع دفاعیات او، در صورت احراز تخلف، با لحاظ پیشنهاد سامانه سبازا، یکی از تنبیه های ز را با رعایت تناسب انتخاب می نمایدکه پس از تأیید قاضی اجرای احکام، اجرا می شود:

الف – محرومیت از انواع ملاقاتها حداکثر تا سه نوبت(به استثنای ملاقات با وکیل و مقامات رسمی)؛

ب – محرومیت از مرخصی حداکثر تا سه ماه؛

پ – انتقال از مراکز حرفه آموزی و اشتغال به زندان بسته یا نیمه باز؛

ت – محرومیت از پیشنهاد عفو و آزادی مشروط حداکثر تا شش ماه.

تبصره ۱- در صورت احراز تخلف، علاوه بر تنبیهات انضباطی فوق الذکر تمام یا بخشی از امتیاز رفاهی یا نمره اعتباری زندانی، طبق دستورالعمل مربوط، کسر میگردد.

تبصره ۲- شورای انضباطی همچنین میتواند به عنوان اقدام تکمیلی و تربیتی، نسبت به ایجاد محدودیت در بهره‌مندی زندانی متخلف از امتیازاتی مانند امکانات فوق العاده مؤسسه از جمله استفاده از اماکن ورزشی تفریحی، ملاقات در فضای مجازی، تماس تلفنی، استفاده از کارت بانکی در داخل مؤسسه، حداکثر برای مدت یکماه اقدام نماید. همچنین میتواند ضرورت جابجایی محل نگهداری زندانی در داخل مؤسسه را به شورای طبقه بندی منعکس نماید.

ماده ۴۲- تنبیههای انضباطی و محدودیتها و تصمیمهای موضوع مواد ۲۸،۲۹ و ۴۱ این آیین نامه نباید سبب قطع یا محدود کردن خدمات بهداشتی، درمانی و مشاوره روانشناختی و یا محرومیت از مطالعه کتاب، هواخوری یا استحمام شود. نگهداری جداگانه در اتاق یک نفره برای زنان باردار و زنان همراه فرزند در مؤسسه ممنوع است.

ماده ۴۳- شورای انضباطی میتواند، تنبیههای مقرر در ماده ۴۱ را از ابتدا یا حین اجرای آن حداکثر تا مدت شش ماه تعلیق و یا با رضایت زندانی متخلف، به انجام خدمات عام المنفعه در مؤسسه تبدیلکند. چنانچه زندانی در مدت تعلیق یا انجام خدمات عام المنفعه، مرتکب تخلف دیگری شود، تعلیق و یا تبدیل، لغو و علاوه بر اعمال تنبیه مقرر قبلی، تنبیه تخلف جدید نیز نسبت به وی اعمال می شود. در مواردی که تنبیه در حال اجرا است، تعلیق یا تبدیل تنبیه منوط به تأیید قاضی اجرا است . انجام خدمات عام المنفعه به جایگزینی از تنبیه اولیه، باید به نحو متناسب، متعارف، عادلانه و حداکثر به مدت شش ماه باشد.

ماده ۴۴- هرگاه رفتار زندانی علاوه بر تخلف انضباطی، واجد وصف کیفری باشد، ضمن اعمال تنبیه های موضوع این آیین نامه، مراتب به دادستان یا رئیس حوزه قضایی بخش گزارش میشود.

ماده ۴۵- زندانی مکلف است به محض اطلاع از وقوع حوادث و پیشامدهای سوء و اعمالی که تحقق آن مخل نظم داخلی مؤسسه می شود و یا تهیه مقدمات فرار یا اغتشاش توسط زندانیان دیگر، مراتب را فوراً به مسؤول امور نگهبانی یا دیگر مقامهای مؤسسه گزارش دهد. اطلاع زندانی از موارد فوق و عدم اعلام به مسؤولان، تخلف انضباطی محسوب و موجب تنبیه انضباطی و اعلام به موقع و مؤثر، نیز موجب تشویق خواهد بود.

ماده ۴۶- زندانی مکلف به جبران خسارتهایی است که به صورت عمدی و یا ناشی از تقصیر به مؤسسه وارد نموده و در صورت عدم جبران ظرف ده روز، جهت اقدام قانونی به قاضی اجرا معرفی می شود. در صورتی که زندانی تقصیر خود را بپذیرد و میزان خسارت نیز تا صد میلیون ریال باشد، رئیس مؤسسه میتواند با موافقت قاضی اجرا معادل خسارت را از حسابهای بانکی زندانی برداشت کند و موضوع را به طور کتبی به وی ابلاغ کند. مفاد این ما در ابتدای ورود به زندانی تفهیم و از وی رضایت کتبی اخذ می شود.

بخش دوم – پذیرش، برنامه ها و امور داخلی مؤسسه

فصل اول – پذیرش و تشخیص

ماده ۴۷- پذیرش زندانی یا متهم بازداشتی، از هنگامی آغاز می شود که وی به موجب برگ قرار یا محکومیت لازمالاجرا به وسیله مأمور صلاحیت دار با کارت شناسایی رسمی، به مؤسسه معرفی شود. برگ بازداشت یا محکومیت هر یک از متهمان یا محکومان باید ضمن ثبت در سامانه، به صورت جداگانه صادر شود و در آن علاوه بر درج امضاء و مهر مقام قضایی رسیدگیکننده، باید مشخصات کامل زندانی شامل نام و نام خانوادگی، نام پدر، شهرت، جنس، سن، شماره شناسنامه، شماره ملی، شماره گذرنامه یا ویزای تبعه خارجی، وضعیت تأهل، دین و مذهب، تابعیت، میزان تحصیلات، شغل، وضعیت ظاهر جسمانی، نشانی محل سکونت و کدپستی آن، جرم موضوع اتهام یا محکومیت، درجات قانونی و قضایی مجازات تعزیری، نوع و میزان قرار تأمین، شماره قرار یا حکم و تاریخ آن، میزان مجازات و محکومیت مالی، تاریخ شروع بازداشت، روزهای بازداشت قبلی و سوابق کیفری و ساعت تحویل زندانی به مأمور، ذکر شود.

تبصره – پذیرش زندانی در مؤسسه از ساعت ۸ لغایت ۲۲ انجام میپذیرد.

ماده ۴۸- در خصوص زندانیانی که وفق قوانین و مقررات از سوی شعب بدوی و تجدیدنظر سازمان تعزیرات حکومتی یا بازرس کل استان، به مؤسسه معرفی و اعزام می شوند، برگ اعزام باید حسب مورد به مهر و امضای رئیس شعبه رسیدگی کننده و یا بازرس قضایی، رسیده باشد.

ماده۴۹- در مواردی که نام و نام خانوادگی، نام پدر، نوع اتهام، شماره و تاریخ برگ بازداشت یا محکومیت، نوع و میزان قرار یا محکومیت به صورت کامل به سامانه ساجاز ارسال نشود و یا به دلیل قلم خوردگی یا لاک گرفتگی مخدوش باشد و همچنین در مواردی که برگ معرفی بدون مهر یا امضای مقام قضایی یا مرجع قانونی صلاحیت دار باشد و امکان پیگیری و رفع نقص فوری فراهم نباشد، در آن صورت مؤسسه باید ضمن خودداری از پذیرش فرد، علت عدم پذیرش را منعکس کند. چنانچه فرد معرفی شده مجهول الهویه باشد، عدم ذکر مشخصات هویتی مانع پذیرش نخواهد بود و مؤسسه و مقام قضایی باید به هر نحو ممکن مشخصات دقیق را به دست آورده و سوابق ثبت کنند. در مواردی که برگ قرار یا محکومیت از طریق شبکه ارتباطی بین مراجع قضایی و مؤسسه ارسال می شود، اوراق مذکور باید حاوی مشخصات کامل زندانی با مهر و امضای الکترونیکی مقام قضایی بازداشت کننده باشد و رونوشتی از آن در اختیار مأمور بدرقه قرار گیرد.

مدیرکل زندان های استان تهران در حال پذیرش زندانی

زندانیان در حال پذیرش در زندان

ماده ۵۰ - مدیرکل زندان های هر استان فهرست مراجع صلاحیتدار قانونی که به موجب قوانین مجاز به معرفی اشخاص به مؤسسه های کیفری هستند را به مراکز و مسؤولان محلی مربوط و مؤسسه های تابعه اعلام می ؟ و همچنین میزان فضای آزاد یا ظرفیت پذیرش مؤسسه های استان را به صورت برخط و با رعایت ملاحظات امنیتی در اختیار رئیس کل دادگستری استان و مرکز آمار و فناوری اطلاعات سازمان قرار می دهد.

زندانیان در حال پذیرش در زندان

زندانیان در حال پذیرش در زندان

ماده۵۱ - در ابتدای ورود متهم یا محکوم به مؤسسه، ابتدا تحت نظارت افسر نگهبان، بازرسی کامل بدنی انجام و وسایل ممنوع و اشیای قیمتی و وجه نقد، ضمن عکسبرداری و تنظیم صورتحلسه و ثبت در سامانه، اخذ و سپ رسید وسایل و همچنین کارت اعتباری در اختیار وی قرار می گیرد تا در محدوده مقررات و ضوابط مؤسسه، در طول مدت حبس یا بازداشت، بتواند از فروشگاه های داخل مؤسسه، مابحتاج خود را تهیه کند.
جوجه باقیمانده در کارت اعتباری هنگام آزادی زندانی به وی مسترد می شود. چنانچه در زمان آزادی زندانی پرداخت وجه امکان پذیر نباشد، بانک عامل موظف است در کلیه شعب خود در سراسر کشور، با درخواست زندانی آزاد شده، باقیمانده موجودی حساب بانکی وی در مؤسسه را مسترد و یا در اسرع وقت و حداکثر ظرف مدت چهل و هشت ساعت، این وجه را به شماره حسابی که زندانی هنگام پذیرش اعلام کرده است واریز کند.

زندانیان در حال پذیرش در زندان

زندانیان در حال پذیرش در زندان

ماده۵۲ - در خصوص اشیاء و لوازم همراه زندانی به شرح زیر اقدام می شود:

زندانیان در حال پذیرش در زندان

الف - تحویل به یکی از بستگان یا آشنایان زندانی به درخواست وی و با ثبت صورت مجلس در دفاتر نگهبانی، انبار مؤسسه و پرونده زندانی؛

زندانیان در حال پذیرش در زندان

زندانیان در حال پذیرش در زندان

زندانیان در حال پذیرش در زندان

ب - ارسال از طریق پست یا به هر وسیله مطمئن دیگری برای بستگان زندانی به درخواست کتبی و با پرداخت هزینه توسط وی و اقدام به بسته بندی و لاک و مهر مرسوله و تنظیم صورت مجلس و ذکر مشخصات و محتویات و اخذ اثرانگشت زندانی توسط مؤسسه و تأیید مراتب توسط مسؤول امور نگهبانی و انبارداری؛

زندانیان در حال پذیرش در زندان

زندانیان در حال پذیرش در زندان

پ - نگهداری اسناد، اشیاء و لوازم شخصی و قیمتی زندانی در محلی غیر از مؤسسه مانند صندوق امانات و یا توسط بانک ها یا بخش خصوصی طرف قرارداد و تفاهم با مؤسسه، به درخواست کتبی زندانی و پرداخت هزینه توسط وی و پس از موافقت رئیس مؤسسه، منوط به آن که تحویل، ارسال و یا نگهداری لوازم زندانی در مکانی غیر از مؤسسه فاقد منع قانونی باشد یا به دستور کتبی مقام قضایی یا قانونی مربوط منع نشده باشد؛

زندانیان در حال پذیرش در زندان

ت - در غیر از موارد فوق، مسؤول اموال زندانیان مکلف به دریافت وسایل و امانت های زندانی و تنظیم و ارائه رسید در سه نسخه برای تسلیم به زندانی،درج در پرونده و نگهداری در صندوق یا کیسه پلمب شده اموال و همچنین مکلف به نگهداری مناسب وسایل و امانت ها است تا در هنگام آزادی یا انتقال یا مرخصی، با اخذ رسید به وی مسترد شود . ثبت اموال زندانی برابر فرم ابلاغی سازمان انجام می شود . واحد مذکور مجهز به دوربین مداربسته بوده و موظف به ارائه خدمات مستمر است .

زندانیان در حال پذیرش در زندان

زندانیان در حال پذیرش در زندان

ماده۵۳ - بازرسی بدنی و همچنین بازرسی از لوازم همراه زندانی هنگام ورود و خروج از مؤسسه و آسایشگاه الزامی است و این بازرسی و تحویل لوازم باید در اتاقی مجهز به دوربین و توسط مأموران حفاظت فیزیکی آموزش دیده هم جنس و تا حد امکان با استفاده از تجهیزات الکترونیکی صورت گیرد . بازرسی بدنی بدون لباس یا بازرسی مواضع داخلی بدن متهمان و محکومان ممنوع است، مگر در صورت ضرورت به تشخیص مسؤول بخش پذیرش و مشروط به انجام آن در خلوت، بدون وجود دوربین و توسط کارکنان آموزش دیده و با رعایت اصول اخلاقی و موازین بهداشتی .

زندانیان در حال پذیرش در زندان

زندانیان در حال پذیرش در زندان

ماده۵۴ - هنگام تحویل زندانی به مؤسسه، وضعیت ظاهری و جسمانی وی کنترل و در فرم رسید زندانی درج می شود. فرم رسید پس از پذیرش زندانی، با ذکر تاریخ و ساعت تحویل در سه نسخه تهیه و یک نسخه آن حضو به مأمور بدرقه تحویل، یک نسخه در پرونده زندانی درج و نسخه دیگر به مرجع قضایی مربوط ارسال می شود. در صورت داشتن بیماری حاد یا شرایط جسمانی وخیم یا هر گونه جراحت و صدمه بدنی، ناتوانی، خالکوبی، علاذ ویژه و ویژگی های غیر طبیعی در بدن زندانی، مراتب در صورت جلسه ثبت می شود و در صورت وجود آثار ضرب و جرح و صدمه جدی و یا طرح ادعایی از سوی متهم یا محکوم در این خصوص، پیش از پذیرش ضمن گرفتن عکس از آثار صدمات و جراحات، به بهداری مؤسسه معرفی، معاینه و مراتب صورتحلسه می شود و به امضا و اثرانگشت مأمور بدرقه میرسد و موارد بلافاصله به نحو مکتوب به رئیس مؤسسه گزارش می شود تا ضمن ثبت موضوع، به مرجع قضایی ذی ربط نیز اعلام شود.

زندانیان در حال پذیرش در زندان

زندانیان در حال پذیرش در زندان

ماده۵۵ - به همراه زندانی مجروح، مصدوم و بیمار که از بیمارستان ترخیص و برای پذیرش به مؤسسه معرفی می شود، باید خلاصه پرونده پزشکی نیز تحویل شود. در صورت لزوم مراجع قضایی ذی ربط مراکز درمانی و بیمارستانی را مکلف به تحویل میکنند. زندانی واجد بیماری حاد یا شرایط جسمانی وخیم و یا مجروح و یا مصدوم بر حسب نظر پزشک مؤسسه یا پزشک معتمد که نیازمند مراقبت های پزشکی، درمانی و بیمارستانی است، تا زمان تثبیت وضعیت و بهبودی پذیرش نمی شود و توسط خابطان مربوط به مرکز درمانی معرفی و مراتب بلافاصله به مرجع قضایی مربوط منعکس می شود.

زندانیان در حال پذیرش در زندان

زندانیان در حال پذیرش در زندان

ماده۵۶ - به محض ورود متهم یا محکوم به بخش پذیرش، اطلاعات هویتی و قضایی وی به صورت سیستمی از سامانه سمپ به سامانه مؤسسه ارسال و برای تهیه کارت شناسایی داخلی از وی عکسبرداری میگردد و سپس نماینده مرکز تشخیص هویت نیروی انتظامی مستقر در مؤسسه، ضمن عکس برداری و احراز هویت از زندانی(محکوم)، ترجیحاً با استفاده از روشهای نوین و مناسب مانند روشهای الکترونیک و زیستسنجی (بیومتریک) و انگشت نگاری از تمامی انگشتان هر دو دست و به صورت الکترونیکی به عمل می آورد و متعاقباً نسخه دیجیتال تهیه شده نهایی قابل رؤیت و دسترسی در سامانه ساجاز، اداره کل عفو و بخشودگی و سجل کیفری قوه قضایه و مرکز تشخیص هویت ناجا می باشد.

زندانیان در حال پذیرش در زندان

زندانیان در حال پذیرش در زندان

تبصره۱- انگشتنگاری از «متهمان»، ممنوع است مگر این که از طریق شماره ملی یا راه کار مشابه مانند استفاده از روشهای نوین و مناسب و شیوهای مدرن مانند روشهای الکترونیک و زیست سنجی (بیومتریک) احراز هوو ممکن نباشد. در صورت محکومیت متهم و پس از ابلاغ رای محکومیت یا وصول برگ اعلام محکومیت، اعم از قطعی و غیر قطعی، محکومعلیه از بازداشتگاه حسب مورد به یکی از مؤسسه های کیفری منتقل و در مرحله پذیرش، انگشتنگاری می شود.

زندانیان در حال پذیرش در زندان

تبصره۲- در صورتی که متهم یا محکوم فاقد کارت ملی هوشمند باشد، مؤسسه هماهنگی های لازم را با اداره ثبت احوال به منظور ثبت نام و دریافت کارت ملی هوشمند انجام می دهد.

زندانیان در حال پذیرش در زندان

زندانیان در حال پذیرش در زندان

ماده۵۷ - نیروی انتظامی به صورت مستمر نسبت به استقرار مأموران تشخیص هویت در مؤسسه اقدام می کند. نماینده تشخیص هویت نیروی انتظامی مستقر در مؤسسه، پس از بررسیهای لازم در صورت داشتن سابقه زندان یا شناسایی هویت واقعی وی، مراتب را حداکثر ظرف یک هفته به مؤسسه و به مرجع قضایی ذی ربط اعلام می کند. در صورت انگشتنگاری زندانی و وصول محکومیت جدید برای وی، مؤسسه باید بدون اقدام به انگشتنگار؛ مجدد، مراتب را ضمن ثبت در سامانه زندان، جهت درج در سوابق سجل کیفری، به مرکز تشخیص هویت نیروی انتظامی اعلام نماید.

زندانیان در حال پذیرش در زندان

زندانیان در حال پذیرش در زندان

ماده۵۸- زندانی مکلف است هنگام ورود مشخصات هویتی و شماره ملی خود را به واحد پذیرش ارائه دهد و رئیس مؤسسه پس از احراز هویت، مراتب را به مرجع ذی ربط اعلام می کند. زندانی همچنین باید مشخصات، نشا و شماره تماس حداقل یک نفر از بستگان یا آشنایان خود را اعلام کند تا در موارد ضروری با وی تماس گرفته شود.

ماده۵۹- پس از اتمام مرحله پذیرش، به منظور تشکیل پرونده وضعیت، شناسایی بیماریهای حاد و یا واگیردار، شناخت شخصیت و وضعیت جسمی و روانی، بررسی علل ارتکاب جرم و فراهم شدن مقدمات طبقه بندی، زندانی یا متهم بازداشتی، حداقل به مدت یک هفته و حداکثر سه هفته، در بخش «تشخیص» نگهداری می شود.

تبصره۱- در ابتدای ورود به بخش «تشخیص»، زندانی مجدداً مورد بازرسی بدنی قرار می گیرد و اقام ضروری از قبیل لباس زیر، دو تخته پتوی مناسب، حوله متوسط دست و استحمام، مسواک و خمیردندان، شامپو و صابون یک جفت دمپایی، تحویل وی می شود. در این بخش، استحمام و تعویض لباس الزامی است.

تبصره۲- به منظور تسهیل در سازگاری با محیط و راهنمایی زندانی در بدو ورود، استقرار حداقل یک مددکار اجتماعی یا روانشناس و یک مددکار قضایی در بخش تشخیص الزامی است . رئیس مؤسسه تأمین امکانات لازم در واحد تشخیص و همچنین در بازداشتگاه ها را در اولویت قرار می دهد و امکان تماس تلفنی متهم یا زندانی با خانواده و وکیلش را به صورت رایگان و شبانه روزی طی ۴۸ ساعت اول، فراهم نماید.

تبصره۳- در اجرای تبصره ماده ۲۲۶ قانون آیین دادرسی کیفری، در بخش تشخیص، تمهیدات لازم برای دسترسی متهم بازداشتی به افرادی که وی برای یافتن کفیل یا تودیع وثیقه معرفی می کند، فراهم می شود. همچنین در صورت اعتراض به اصل قرار، حسب مورد مراتب به مرجع صادرکننده قرار یا قاضی کشیک اعلام می شود.

تبصره۴- به منظور تسهیل در سازگاری با محیط و راهنمایی زندانی در بدو ورود، استقرار حداقل یک مددکار اجتماعی یا روانشناس و یک مددکار قضایی در بخش تشخیص الزامی است . رئیس مؤسسه تأمین امکانات لازم در واحد تشخیص و همچنین در بازداشتگاه ها را در اولویت قرار می دهد و امکان تماس تلفنی متهم یا زندانی با خانواده و وکیلش را به صورت رایگان و شبانه روزی طی ۴۸ ساعت اول، فراهم نماید.

تبصره۵- در اجرای تبصره ماده ۲۲۶ قانون آیین دادرسی کیفری، در بخش تشخیص، تمهیدات لازم برای دسترسی متهم بازداشتی به افرادی که وی برای یافتن کفیل یا تودیع وثیقه معرفی می کند، فراهم می شود. همچنین در صورت اعتراض به اصل قرار، حسب مورد مراتب به مرجع صادرکننده قرار یا قاضی کشیک اعلام می شود.

تبصره۶- در اجرای تبصره ماده ۲۲۶ قانون آیین دادرسی کیفری، در بخش تشخیص، تمهیدات لازم برای دسترسی متهم بازداشتی به افرادی که وی برای یافتن کفیل یا تودیع وثیقه معرفی می کند، فراهم می شود. همچنین در صورت اعتراض به اصل قرار، حسب مورد مراتب به مرجع صادرکننده قرار یا قاضی کشیک اعلام می شود.

تبصره۷- در اجرای تبصره ماده ۲۲۶ قانون آیین دادرسی کیفری، در بخش تشخیص، تمهیدات لازم برای دسترسی متهم بازداشتی به افرادی که وی برای یافتن کفیل یا تودیع وثیقه معرفی می کند، فراهم می شود. همچنین در صورت اعتراض به اصل قرار، حسب مورد مراتب به مرجع صادرکننده قرار یا قاضی کشیک اعلام می شود.

ماده ۶۰- در بخش «تشخیص» در اسرع وقت زندانی یا متهم بازداشتی برای بررسی مقدماتی، توسط پزشک و روانشناس مؤسسه مورد معاینه و مصاحبه قرار می گیرد و در صورت لزوم به تشخیص پزشک یا روان شناس مؤسسه برای بررسی تکمیلی و تخصصی مورد آزمایشهای پزشکی، روانپزشکی و آزمون های روانشناسی قرار می گیرد و وضعیت سلامت جسمی و روانی، علائم حیاتی، قند، وزن، بیماری فعلی، سوابق بیماری های قبلی، داروهای مصرفی، احتمال ابتلا به بیماری های مسری، واکسیناسیون، پوست و مو، دهان و دندان، بینایی، شنوایی و موارد حساسیت (آلرژی)، نوع ناتوانی، وضعیت بارداری و سایر شاخصهای پزشکی و روان کاوی مطابق ضوابط، بررسی و در پرونده سلامت زندانی ثبت و شرایط مناسب و ایمن برای نگهداری زندانی ناتوان یا بیمار فراهم میگردد و در صورت لزوم نسبت به مراقبتهای پزشکی، درمان بیماری و یا پیشگیری از هرگونه عوارض سو اقدام می شود.

تبصره۱- هرگاه بنا بر نتایج بررسیها و مستندات بدست آمده، برای پزشک یا روانشناس مؤسسه، مشخص گردد که زندانی دارای ناتوانی، بیماری جسمی یا روانی است و نگهداری زندانی ناتوان در محیط مؤسسه، همراه با مخاطرات جسمی و روانی برای او یا دیگر زندانیان باشد یا شرایط مناسب و ایمن برای اقامت زندانی ناتوان فراهم نباشد و یا حبس موجب تشدید و یا تأخیر در بهبودی بیماری زندانی میگردد و یا چنانچه بیماری به نحوی اس که مانع اجرای حبس باشد و مداوای زندانی در خارج از مؤسسه ضروری بوده یا امیدی به بهبودی بیمار نباشد، مراتب فوراً به رئیس مؤسسه اعلام می گردد تا در اسرع وقت به قاضی اجرا و مرجع قضایی مربوط گزارش شود و مطابق مقررات مواد۵۰۲ و ۵۲۲ قانون آیین دادرسی کیفری اتخاذ تصمیم و اقدام مقتضی صورت گیرد .

تبصره۲- در موارد فوری (اورژانسی)، زندانیان بیمار به دستور مسؤول واحد بهداشت و درمان و اجازه رئیس مؤسسه می جانشین آن ها به بیمارستان و مراکز درمانی خارج از مؤسسه انتقال میابند و موضوع در اسرع وقت به قاض اجرا اطلاع داده می شود.

تبصره۳- در موارد فوری (اورژانسی)، زندانیان بیمار به دستور مسؤول واحد بهداشت و درمان و اجازه رئیس مؤسسه می جانشین آن ها به بیمارستان و مراکز درمانی خارج از مؤسسه انتقال میابند و موضوع در اسرع وقت به قاض اجرا اطلاع داده می شود.

تبصره۴- در موارد فوری (اورژانسی)، زندانیان بیمار به دستور مسؤول واحد بهداشت و درمان و اجازه رئیس مؤسسه می جانشین آن ها به بیمارستان و مراکز درمانی خارج از مؤسسه انتقال میابند و موضوع در اسرع وقت به قاض اجرا اطلاع داده می شود.

تبصره۵- در موارد فوری (اورژانسی)، زندانیان بیمار به دستور مسؤول واحد بهداشت و درمان و اجازه رئیس مؤسسه می جانشین آن ها به بیمارستان و مراکز درمانی خارج از مؤسسه انتقال میابند و موضوع در اسرع وقت به قاض اجرا اطلاع داده می شود.

تبصره۶- در موارد فوری (اورژانسی)، زندانیان بیمار به دستور مسؤول واحد بهداشت و درمان و اجازه رئیس مؤسسه می جانشین آن ها به بیمارستان و مراکز درمانی خارج از مؤسسه انتقال میابند و موضوع در اسرع وقت به قاض اجرا اطلاع داده می شود.

ماده۶۱- مددکاران اجتماعی در دوره تشخیص، در مورد پیشینه خانوادگی، تحصیلی، حرفه ای، اطلاعات مذهبی، علمی و مهارتی زندانی تحقیق کرده و ضمن تکمیل اطلاعات پرونده مربوط، راجع به وضعیت وی اظهار نظر میکنند.

ماده۶۲- رئیس مؤسسه یا با تفویض وی، مسؤول واحد امور قضایی یا مسؤول بخش تشخیص، روزانه در ابتدای وقت اداری با زندانیان تازهوارد ملاقات می کند و با تفهیم حقوق و تکالیف زندانیان اعم از ضوابط امنیتی، بهداشتی، رفاهی و انضباطی، نظامهای اعتباری، امتیازی و مالی، شرایط و شیوه طبقه بندی و برخورداری از ارفاق های قانونی، شیوه مشارکت در برنامه های اصلاح و تربیت و اشتغال و شیوه ثبت و پیگیری درخواست، اعتراض و گزارش در سامانه های مربوط را به نحو فردی یا گروهی و متناسب با وضعیت تحصیلی و سنی به آن ها آموزش می دهد. همچنین در دوره تشخیص از طرق مختلف مانند نمایش فیلم، نصب بنر، تهیه و توزیع جزوههای آموزشی مشتمل بر خلاصه آیین نامه سازمان، مقررات و حقوق و تکالیف زندانیان، در اختیار گذاشتن امکانات مخابراتی (تلفن های گویای مشاوره قضایی با همکاری مرکز وکلا و مشاوران خانواده قوه قضاییه و یا کانون وکلا دادگستری در قالب انعقاد تفاهتنامه)، آموزش و آگاه سازی زندانیان به طور مستمر انجام می گیرد.

ماده۶۳- هر مؤسسه با ثبت و به روز رسانی اطلاعات لازم در «سامانه جامع اطلاعات زندانیان» برای هر زندانی یا مددجو سه پرونده اصلی تحت عناوین «پرونده وضعیت»، «پرونده رفتاری» و «پرونده نظارتی» تهیه می نماید. «پرونده وضعیت» مشتمل بر بخش های فرعی و تخصصی زیر است که در بخش«پذیرش و تشخیص» تشکیل و متعاقباً تکمیل میگردد:

ماده۶۴- هر مؤسسه با ثبت و به روز رسانی اطلاعات لازم در «سامانه جامع اطلاعات زندانیان» برای هر زندانی یا مددجو سه پرونده اصلی تحت عناوین «پرونده وضعیت»، «پرونده رفتاری» و «پرونده نظارتی» تهیه می نماید. «پرونده وضعیت» مشتمل بر بخش های فرعی و تخصصی زیر است که در بخش«پذیرش و تشخیص» تشکیل و متعاقباً تکمیل میگردد:

ماده۶۵- هر مؤسسه با ثبت و به روز رسانی اطلاعات لازم در «سامانه جامع اطلاعات زندانیان» برای هر زندانی یا مددجو سه پرونده اصلی تحت عناوین «پرونده وضعیت»، «پرونده رفتاری» و «پرونده نظارتی» تهیه می نماید. «پرونده وضعیت» مشتمل بر بخش های فرعی و تخصصی زیر است که در بخش«پذیرش و تشخیص» تشکیل و متعاقباً تکمیل میگردد:

ماده۶۶- هر مؤسسه با ثبت و به روز رسانی اطلاعات لازم در «سامانه جامع اطلاعات زندانیان» برای هر زندانی یا مددجو سه پرونده اصلی تحت عناوین «پرونده وضعیت»، «پرونده رفتاری» و «پرونده نظارتی» تهیه می نماید. «پرونده وضعیت» مشتمل بر بخش های فرعی و تخصصی زیر است که در بخش«پذیرش و تشخیص» تشکیل و متعاقباً تکمیل میگردد:

ماده۶۷- هر مؤسسه با ثبت و به روز رسانی اطلاعات لازم در «سامانه جامع اطلاعات زندانیان» برای هر زندانی یا مددجو سه پرونده اصلی تحت عناوین «پرونده وضعیت»، «پرونده رفتاری» و «پرونده نظارتی» تهیه می نماید. «پرونده وضعیت» مشتمل بر بخش های فرعی و تخصصی زیر است که در بخش«پذیرش و تشخیص» تشکیل و متعاقباً تکمیل میگردد:

ماده۶۸- هر مؤسسه با ثبت و به روز رسانی اطلاعات لازم در «سامانه جامع اطلاعات زندانیان» برای هر زندانی یا مددجو سه پرونده اصلی تحت عناوین «پرونده وضعیت»، «پرونده رفتاری» و «پرونده نظارتی» تهیه می نماید. «پرونده وضعیت» مشتمل بر بخش های فرعی و تخصصی زیر است که در بخش«پذیرش و تشخیص» تشکیل و متعاقباً تکمیل میگردد:

ماده۶۹- هر مؤسسه با ثبت و به روز رسانی اطلاعات لازم در «سامانه جامع اطلاعات زندانیان» برای هر زندانی یا مددجو سه پرونده اصلی تحت عناوین «پرونده وضعیت»، «پرونده رفتاری» و «پرونده نظارتی» تهیه می نماید. «پرونده وضعیت» مشتمل بر بخش های فرعی و تخصصی زیر است که در بخش«پذیرش و تشخیص» تشکیل و متعاقباً تکمیل میگردد:

ماده۷۰- هر مؤسسه با ثبت و به روز رسانی اطلاعات لازم در «سامانه جامع اطلاعات زندانیان» برای هر زندانی یا مددجو سه پرونده اصلی تحت عناوین «پرونده وضعیت»، «پرونده رفتاری» و «پرونده نظارتی» تهیه می نماید. «پرونده وضعیت» مشتمل بر بخش های فرعی و تخصصی زیر است که در بخش«پذیرش و تشخیص» تشکیل و متعاقباً تکمیل میگردد:

ماده۷۱- هر مؤسسه با ثبت و به روز رسانی اطلاعات لازم در «سامانه جامع اطلاعات زندانیان» برای هر زندانی یا مددجو سه پرونده اصلی تحت عناوین «پرونده وضعیت»، «پرونده رفتاری» و «پرونده نظارتی» تهیه می نماید. «پرونده وضعیت» مشتمل بر بخش های فرعی و تخصصی زیر است که در بخش«پذیرش و تشخیص» تشکیل و متعاقباً تکمیل میگردد:

ماده۷۲- هر مؤسسه با ثبت و به روز رسانی اطلاعات لازم در «سامانه جامع اطلاعات زندانیان» برای هر زندانی یا مددجو سه پرونده اصلی تحت عناوین «پرونده وضعیت»، «پرونده رفتاری» و «پرونده نظارتی» تهیه می نماید. «پرونده وضعیت» مشتمل بر بخش های فرعی و تخصصی زیر است که در بخش«پذیرش و تشخیص» تشکیل و متعاقباً تکمیل میگردد:

تبصره - پروندههای فوق باید در مرحله پذیرش و تشخیص به صورت الکترونیکی توسط کارشناسان ذیصلاح واحد ذی ربط تشکیل گردد و تا زمانی که زیرساخت فنی مناسب، برای سامانه الکترونیکی پروندههای مذکور فراهم نشده باشد، الزاماً باید پروندهها به صورت کاغذی تهیه و نگهداری شود. در هر حال پرونده اجرای احکام به دو صورت الکترونیکی و کاغذی تهیه میگردد:

تبصره۱- پروندههای فوق باید در مرحله پذیرش و تشخیص به صورت الکترونیکی توسط کارشناسان ذیصلاح واحد ذی ربط تشکیل گردد و تا زمانی که زیرساخت فنی مناسب، برای سامانه الکترونیکی پروندههای مذکور فراهم نشده باشد، الزاماً باید پروندهها به صورت کاغذی تهیه و نگهداری شود. در هر حال پرونده اجرای احکام به دو صورت الکترونیکی و کاغذی تهیه میگردد:

تبصره۲- پروندههای فوق باید در مرحله پذیرش و تشخیص به صورت الکترونیکی توسط کارشناسان ذیصلاح واحد ذی ربط تشکیل گردد و تا زمانی که زیرساخت فنی مناسب، برای سامانه الکترونیکی پروندههای مذکور فراهم نشده باشد، الزاماً باید پروندهها به صورت کاغذی تهیه و نگهداری شود. در هر حال پرونده اجرای احکام به دو صورت الکترونیکی و کاغذی تهیه میگردد:

تبصره۳- پروندههای فوق باید در مرحله پذیرش و تشخیص به صورت الکترونیکی توسط کارشناسان ذیصلاح واحد ذی ربط تشکیل گردد و تا زمانی که زیرساخت فنی مناسب، برای سامانه الکترونیکی پروندههای مذکور فراهم نشده باشد، الزاماً باید پروندهها به صورت کاغذی تهیه و نگهداری شود. در هر حال پرونده اجرای احکام به دو صورت الکترونیکی و کاغذی تهیه میگردد:

تبصره۴- پروندههای فوق باید در مرحله پذیرش و تشخیص به صورت الکترونیکی توسط کارشناسان ذیصلاح واحد ذی ربط تشکیل گردد و تا زمانی که زیرساخت فنی مناسب، برای سامانه الکترونیکی پروندههای مذکور فراهم نشده باشد، الزاماً باید پروندهها به صورت کاغذی تهیه و نگهداری شود. در هر حال پرونده اجرای احکام به دو صورت الکترونیکی و کاغذی تهیه میگردد:

تبصره۵- پروندههای فوق باید در مرحله پذیرش و تشخیص به صورت الکترونیکی توسط کارشناسان ذیصلاح واحد ذی ربط تشکیل گردد و تا زمانی که زیرساخت فنی مناسب، برای سامانه الکترونیکی پروندههای مذکور فراهم نشده باشد، الزاماً باید پروندهها به صورت کاغذی تهیه و نگهداری شود. در هر حال پرونده اجرای احکام به دو صورت الکترونیکی و کاغذی تهیه میگردد:

ماده۶۴- برنامه روزانه زندانیان در مؤسسه به شرح زیر است:

الف - بیدارباش پیش از طلوع آفتاب با مراعات حال افراد معذور؛

ب - انجام امور مذهبی، استحمام، نظافت شخصی و نظافت آسایشگاه تا طلوع آفتاب؛

پ - سرشماری و شروع ورزش صبحگاهی هنگام طلوع آفتاب؛

ت - صرف صبحانه؛

ث - حسب مورد شرکت در کلاسهای آموزشی، کارگاههای اشتغال و حرفه آموزی و سایر برنامه های اصلاحی و تربیتی؛

ج - انجام فرایض دینی، صرف ناهار و استراحت از ساعت ۱۲ ظهر تا ۱۴:۳۰؛

چ - شرکت در برنامه ها و فعالیتهای فوق العاده اصلاحی و تربیتی از ساعت ۱۴:۳۰ به بعد؛

ح - سرشماری عصرگاهی و انجام فریضههای دینی هنگام مغرب و سپس صرف شام.

تبصره۱- حضور در هواخوری بر اساس برنامه مؤسسه است که حداقل دو نوبت در روز و مدت آن نباید کمتر از یک ساعت باشد.

تبصره۲- اجرای برنامه ورزش صبحگاهی در هوای آزاد، سالن ورزش و یا مکان مناسب دیگر به مدت حداقل نیم ساعت در روز برای زندانیانی که قادر به انجام ورزش هستند الزامی است .

ماده۶۵- در تمامی مؤسسه ها امکان برگزاری نماز جماعت فراهم می شود . یخش اذان در اوقات شرعی الزامی است.

ماده۶۶- خاموشی در شش ماه اول سال رأس ساعت ۲۲ و در شش ماه دوم رأس ساعت ۲۱ خواهد بود. در مواقع خاص، تماشای برنامه های مهم تلویزیون حداکثر به مدت دو ساعت پس از ساعت خاموشی با مجوز رئیس مؤسسه و یا رئیس اندرزگاه با ثبت مجوز در دفتر وقایع مؤسسه و در اتاق زندانیان، همراه با خاموشی و رعایت حال دیگران مجاز است.

ماده۶۷- جهت نظارت بر حسن اجرای برنامه ها و مقررات، کلیه اتاقها، سالن ها، اندرزگاهها و اماکن عمومی مؤسسه مجهز به دوربین مداربسته هوشمند بوده و در طول ساعات شبانهروز باید اقدام به ضبط صدا و تصویر نمود و در راهروها و محیط های عمومی نور کافی وجود داشته و اماکن مؤسسه با استفاده از نظر کارشناسان از رنگآمیزی و تجهیزات مناسب برخوردار باشد.

تبصره۱- رئیس مؤسسه و فرمانده یگان حفاظت و مسوؤل حفاظت و اطلاعات به کلیه تصاویر دوربین های مداربسته دسترسی و نظارت و امکان بازبینی تصاویر را خواهند داشت، همزمان رئیس اندرزگاه و مراقبمسوؤل نیز در حیطه وظایف محوله، به تصاویر مربوط به بخشهای مختلف اندرزگاه و بند مربوط نظارت می نمایند. استخراج هرگونه صوت و تصویر دوربینهای مؤسسه با رعایت مقررات مربوط به محرمانگی و طبقه بندی اسناد و اطلاعات، منوط به هماهنگی با حفاظت و اطلاعات سازمان خواهد بود.

تبصره۲- در صورت بروز هر گونه حادثه، تخلف و یا جرم در مؤسسه اگر به دلایلی نظیر نقص و عیب فنی تجهیزات، امکان استفاده از دادههای صوتی و تصویری دوربینهای مداربسته برای بررسی و تحلیل مورد مذکور، وجو نداشته و یا در موعد مقرر توسط مؤسسه به مقامات صلاحیت دار ارائه نگردد، مسوولیت قانونی برای پاسخگویی نزد مراجع قضایی و اداری بر عهده رئیس مؤسسه و فرمانده یگان حفاظت است.

تبصره۳- دوربین ها همه باید دارای شماره باشد به گونه‌ای که برای زندانیان و گزارشگران تخلف، امکان آدرسی دهی به آن ها با هدف استناد به داده های صوتی و تصویری وجود داشته باشد.

تبصره۴- دستورالعمل شیوه بهکارگیری و بهره‌برداری از دوربینهای هوشمند و تعیین بازه زمانی حفظ داده های صوتی و تصویری مربوط، ظرف حداکثر شش ماه از تاریخ تصویب این آیین نامه توسط سازمان تهیه می گردد.

ماده۶۸- بیماران و افراد سالخورده با تأیید پزشک مؤسسه از اجرای تمام یا برخی از برنامه هایی که انجام آن برای دیگر زندانیان الزامی است معاف هستند.

ماده۶۹- اشیاء و لوازم مجاز برای نگهداری توسط زندانی در داخل مؤسسه عبارت است از: کتاب و نشریه های مجاز، خمیر دندان و مسواک غیر فلزی، جای صابون غیر فلزی، صابون، شامپو و پودر لباس شویی، کیسه حمام، شانه غیر فلزی، حوله متوسط دست و حمام، یک جفت دمپایی، دو جفت جوراب، لباس زیر به تعداد کافی، دو عدد پیراهن مناسب فصل و یا لباس متحدالشکل مخصوص مؤسسه، یک عدد شلوار و زیرشلواری، عینک طبی، ناخنگیر فاقد چاقو، لوازم و وسایل غذاخوری شامل بشقاب غیر فلزی، لیوان غیر شیشه ای و قاشق.

تبصره - نگهداری و داشتن وسایل دیگر، ممنوع و تخلف انضباطی محسوب می شود مگر به پیشنهاد رئیس مؤسسه و تأیید مدیر کل زندان های استان، که در این صورت اشیای مذکور هنگام ورود با ذکر مشخصات کامل در

دو نسخه صورتمجلس شده و یک نسخه در اختیار آورنده قرار می گیرد و نسخه دیگر در پرونده زندانی ثبت می شود.

ماده ۷۰- زندانیانی که خارج از زندان بسته کار و شب ها در آسایشگاه مرکز حرفه‌آموزی و اشتغال و زندان نیمه‌باز به استراحت می پردازند و همچنین زندانیانی که در محوطه زندان بسته کار و شب ها در آسایشگاه اندرزگاه کارگری استراحت میکنند، می‌توانند علاوه بر داشتن لباس کار، در فصل سرما نیز البسه گرم مانند کاپشن، دستکش، کلاه و شلوار گرمکن از هر کدام یک دست همراه خود داشته باشند.

زندانیان در حال شرکت در یک مسابقه ورزشی در زندان مرکزیته‌باز، تهران، ایران.

ماده ۷۱- نگهداری و استفاده از کفش یا کتانی در داخل زندان های بسته ممنوع است. رئیس مؤسسه با تشخیص و اعلام واحد اصلاح و تربیت آن مؤسسه، کفش و لباس ورزشی مورد نیاز زندانیانی که در تیم های ورزشی عضویت دارند را برای زمان تمرین یا برگزاری مسابقه و نیز کفش ورزشی برای استفاده دیگر زندانیان به هنگام ورزش را تهیه و در اختیار آنان قرار می دهد.

زندانیان در حال شرکت در یک مسابقه ورزشی در زندان مرکزیته‌باز، تهران، ایران.

ماده ۷۲- هنگام انتقال زندانی به اندرزگاه یا مؤسسه دیگر، تشریفات قانونی برای تحویل و بست‌پبندی لوازم و اشیای زندانی که در انبار نگهداری می شود انجام می گیرد و یک نسخه از صورتمجلس در سوابق نگهداری و نسخه دیگر به محل نگهداری جدید ارسال می شود.

زندانیان در حال شرکت در یک مسابقه ورزشی در زندان مرکزیته‌باز، تهران، ایران.

ماده ۷۳- به پیشنهاد مدیر کل زندان های هر استان برای کارکنان مؤسسه ها و همچنین متهمان، محکومان و مددجویان به استثنای محکومانی که در مراکز حرفه‌آموزی و اشتغال خارج از مؤسسه هستند، با نظر کارشناسان، حسب مورد لباسهای متحدالشکل یا برچسب مشخصات هویتی، متناسب با نوع مؤسسه، طبقه بندی، فصول سال، آب و هوای استان و با رعایت کرامت انسانی و شئونات عرقی، طراحی و با تصویب رئیس سازمان تأمین می شود. پوشیدن این لباسها الزامی است. در موارد اعزام به خارج از مؤسسه نمی توان زنان را به استفاده از چادر و زندانیان جرایم سیاسی و مطبوعاتی، محکومان مالی(حقوقی) و مددجویان کانون را به استفاده از لباس مؤسسه مآ کرد.

زندانیان در حال شرکت در یک مسابقه ورزشی در زندان مرکزیته‌باز، تهران، ایران.

ماده ۷۴- سرشماری زندانیان در دو نوبت صبح و عصر صورت می گیرد. ثبت أمار در دفتر وقایع و مقایسه آن با سامانه اطلاعات و تنظیم صورتمجلسه توسط مراقب مسؤول الزامی است. در صورت لزوم و حسب مورد به هنگام جابجایی شیفت کاری نیز سرشماری انجام می شود.

زندانیان در حال شرکت در یک مسابقه ورزشی در زندان مرکزیته‌باز، تهران، ایران.

تبصره – سازمان یا ایجاد زیرساخت لازم، شرایط را برای سرشماری زندانیان و حضور و غیاب آنان در بخش های مختلف مؤسسه، با استفاده از فناوری های نوین از جمله انگشت نگاری الکترونیکی، اسکن، مچ بند یا بازشناس از طریق امواج رادیویی فراهم می آورد، در این صورت ثبت أمار و وقایع باید به صورت برخط در سامانه سجازا انجام گیرد.

زندانیان در حال شرکت در یک مسابقه ورزشی در زندان مرکزیته‌باز، تهران، ایران.

ماده ۷۵- حداقل ماهی یکبار اماکن و لوازم زندانیان توسط مأموران یگان حفاظت مؤسسه و تحت تعلیم و نظارت فرمانده یگان، بازرسی و گزارش آن تهیه و پس از ملاحظه رئیس مؤسسه و صدور دستورهای لازم در سامانه مربوط ثبت و بایگانی می شود، در صورت کشف اشیاء یا مواد ممنوع، با تنظیم صورتمجلسه مراتب در سوابق مربوط به زندانی متخلف در سامانه مربوط ثبت و شورای انضباطی مطرح و در صورت داشتن وصف مجرمانه، موضوع به مرجع قضایی صلاحیت دار گزارش می شود. ممانعت زندانی از انجام بازرسی و مقاومت وی در برابر مأموران زندان، تمرد محسوب و مراتب ضمن گزارش به دادستان یا رئیس حوزه قضایی بخش، در شورای انضباطی نیز مطرح می شود.

زندانیان در حال شرکت در یک مسابقه ورزشی در زندان مرکزیته‌باز، تهران، ایران.

ماده ۷۶- به منظور جلب مشارکت زندانیان در پیشبرد اهداف و برنامه های مؤسسه، زندانیان هر سالن یا هر بند، در هر سال ۳ یا ۵ نفر را که دارای درجه اعتباری کافی هستند، از میان خود به عنوان «شورای زندانیان» انتخاب مینمایند و رئیس مؤسسه یکی از اعضای شورای مذکور را با تأیید حفاظت و اطلاعات مؤسسه، برای مدت ششماه به عنوان «وکیل بند» منصوب می کند تا به عنوان نماینده زندانیان آن بخش، انعکاس و پیگیری مشکلات زندانیان و پیشبرد برنامه های اجرایی، با مسؤولان مؤسسه همکاری و مشارکت داشته باشد.

زندانیان در حال شرکت در یک مسابقه ورزشی در زندان مرکزیته‌باز، تهران، ایران.

تبصره – واگذاری تکالیف زندانبانان یا مأموران مراقب، به وکیل بند و سایر زندانیان ممنوع است.

زندانیان در حال شرکت در یک مسابقه ورزشی در زندان مرکزیته‌باز، تهران، ایران.

ماده ۷۷- زندانیان مکلف به حسن رفتار و سلوک با یکدیگر و اطاعت از دستورهای قانونی مسؤولان، مراقبان و مأموران مؤسسه و رعایت تمام مقررات داخلی هستند و در صورت ارتکاب تخلف، مراتب در شورای انضباطی مطر و در پرونده رفتاری زندانی ثبت می شود.

زندانیان در حال شرکت در یک مسابقه ورزشی در زندان مرکزیته‌باز، تهران، ایران.

ماده ۷۸- در صورت بروز اغتشاش در مؤسسه، رئیس مؤسسه بلافاصله مراتب را به مدیر کل زندان های استان و حسب مورد دادستان یا رئیس حوزه قضایی بخش و نیروهای انتظامی یا نظامی محل اعلام و مطابق دستور قضایی اقدام می کند. همچنین در صورت ضرورت با استفاده از نیروهای انتظامی یا نظامی در جهت برقراری آرامش و جلوگیری از بروز حوادث یا ایراد خسارت به افراد و اموال اقدام و متخلف را حسب مورد به مرجع قضایی شورای انضباطی معرفی می کند . مدیر کل زندان های استان بدون فوت وقت مراتب را به سازمان اعلام و برابر تدابیر سازمانی و وفق قوانین و مقررات اقدام خواهد کرد.

زندانیان در حال شرکت در یک مسابقه ورزشی در زندان مرکزیته‌باز، تهران، ایران.

فصل سوم – برنامه های فرهنگی، اصلاحی و تربیتی

زندانیان در حال شرکت در یک مسابقه ورزشی در زندان مرکزیته‌باز، تهران، ایران.

ماده ۷۹- سازمان مکلف است تربیتی اتخاذ کند که هر طبقه از زندانیان و مددجویان بر اساس اصول طبقه بندی و با توجه به برنامه های اصلاحی و تربیتی مدون، از دوره‌های آموزشی تخصصی و تفکیکی و برنامه های متنو: فرهنگی و تربیتی از قبیل آموزشهای رسمی و غیر رسمی علمی، فرهنگی، مذهبی، ورزشی و هنری و مانند آن به صورت داوطلبانه برخوردار شوند. در هر مؤسسه مجموعه اقدامات و برنامه های تفصیلی اصلاحی و تربیتی مختص هر طبقه که تعیین کننده رفتارهای مطلوب آنان است، بر اساس «منشاهای ارتکاب جرم» که در پرونده وضعیت زندانی، شناسایی شده، مبتنی بر اصول علمی و با هدف رفع یا تعدیل این منشاها و با در نظر گرفتن ط مدت اقامت زندانیان در مؤسسه و دیگر اوضاع و احوال مؤثر، توسط کمیته تخصصی اصلاح و تربیت (موضوع تبصره یک ماده ۲۷ این آیین نامه)، تصویب و جهت اجرا به رئیس مؤسسه اعلام می گردد. رئیس مؤسسه شرایط مناسب برای انجام این برنامه ها را فراهم می کند و بر اجرای صحیح آن از طریق واحد اصلاح و تربیت مؤسسه، نظارت دارد. کمیته می تواند به درخواست هر یک از زندانیان یا مددکاران، با بررسی میزان اثرگذاری برنامه ها: اصلاحی، نسبت به بازنگری در برنامه ها، اتخاذ تصمیم نماید.

زندانیان در حال شرکت در یک مسابقه ورزشی در زندان مرکزیته‌باز، تهران، ایران.

تبصره – معاون سلامت، اصلاح و تربیت سازمان مکلف است فهرست عناوین، سرفصلها و تقویم اجرایی انواع برنامه های اصلاحی، تربیتی، آموزشی، فرهنگی، هنری و ورزشی قابل اجرا، حسب مورد در بخشهای مختلف مؤسسه یا برای طبقات متنوع زندانیان را سالانه، تهیه و به مؤسسه های کیفری سراسر کشور ابلاغ و برحسن اجرای آن نظارت کند.

زندانیان در حال شرکت در یک مسابقه ورزشی در زندان مرکزیته‌باز، تهران، ایران.

ماده ۸۰ – کلیه فعالیتهای زندانی در برنامه های روزانه مؤسسه از جمله انجام تکالیف، مشارکت در اشتغال یا در بخش خدمات مؤسسه و نیز مشارکت وی در برنامه های اصلاحی و تربیتی در پرونده رفتاری وی ثبت می گردد. پرونده رفتاری زندانی، در ازای میزان مشارکت وی در اشتغال مولد یا مشارکت در بخش خدمات عام المنفعه مؤسسه، علاوه بر دستمزد پرداختی در اشتغال مولد، به زندانی «امتیاز رفاهی» نیز تلقی می گیرد و در ازای انجام تکالیف و مشارکت در اجرای برنامه های اصلاحی و تربیتی، به زندانی «نمره اعتباری» اعطاء می گردد .

زندانیان در حال شرکت در یک مسابقه ورزشی در زندان مرکزیته‌باز، تهران، ایران.

تبصره۱- بهره مندی زندانی از امور رفاهی فوق العاده در مؤسسه (بیشتر از حقوق اولیه هر زندانی، نظیر: افزایش سقف اعتباری کارت بانکی، افزایش دفعات تماس تلفنی یا ملاقات تصویری (الکترونیکی)، فراهم شدن امکان خرید اقلام رفاهی خاص از فروشگاه مؤسسه) و امکان بهره مندی وی از خدمات آموزشی و فرهنگی فوق العاده، تنها از طریق مصرف «امتیاز رفاهی»، امکان پذیر است.

تبصره۲- بهره مندی زندانی از ارفاق های قانونی مانند مرخصی، انتقال به زندان نیمه باز، اعزام به کار در خارج از زندان (رأی باز یا مرکز حرفه آموزی و اشتغال)، ملاقات حضوری یا خصوصی، نظام نیمه‌آزادی، آزادی مشروط آزادی تحت نظارت سامانه های الکترونیکی و خدمات پس از خروج، بر اساس «درجه اعتباری» کسب شده خواهد بود . زندانیان متناسب با نمره اعتباری مکاتبه، به چهار درجه "ضعیف، متوسط، خوب و عالی " تقسیم می شوند.

تبصره۳- احصاء و ثبت فعالیتهای زندانی و اعطای امتیاز و نمره اعتباری در پرونده رفتاری وی، حتی المقدور با بهره گیری از سیستمهای هوشمند و فناوریهای نوین و با حداقل مداخله و اعمال سلیقه انسانی در سامانه سجازا ثبت و اعمال می گردد.

تبصره۴- پول، امتیاز و نمره اعتباری، قابل تبدیل به یکدیگر نیست. در هر مؤسسه تا زمانی که زیر ساخت های اجرایی و سامانه لازم برای اشتغال و خدمات عام‌المنفعه متناسب با تعداد زندانیان متقاضی فراهم نشده است، سطح برخورداری زندانیان از امور رفاهی، تابع نمره اعتباری است.

تبصره۵ _ دستورالعمل اجرایی سازکار ثبت رفتارهای زندانی در پرونده رفتاری و ارزیابی مجدد شخصیت زندانی در مقاطع زمانی مختلف و اعطای درجه اعتباری و همچنین نحوه کسب و مصرف امتیاز رفاهی و کیفیت تأثیر آن ها در برخورداری زندانی از امور مالی و رفاهی و ارفاق های قانونی، با رعایت اصل شفافیت، عدالت و با اجتناب از هرگونه زمینههای تبانی، تبعیض و فساد، ظرف مدت شش ماه پس از لازم الاجرا شدن این آیین نامه توسط «معاونت سلامت،اصلاح و تربیت» تهیه و به تصویب رئیس سازمان می رسد.

ماده۸۱ _ رئیس مؤسسه در اجرای برنامه های فرهنگی و تربیتی برای زندانیان، دورههای مذهبی در رشتههایی از قبیل آموزش نماز، ترویج و اقامه آن، آموزشهای قرآنی (با ترجیح رویکرد درک مفاهیم و تفسیر)، اخلاق، احکا، اعتقادات و معارف اسلامی، نهج‌البالغه و سبک زندگی اسلامی و دورههای مهارت های اساسی زندگی از قبیل پیش گیری از آسیبهای اجتماعی(از جمله اعتیاد)، برنامه های روانشناسی و مشاوره (به ویژه در حوزه مهارتهای اجتماعی و خانوادگی) را در اولویت قرار می دهد. اجرای سیاست برونسپاری و استفاده از ظرفیت نهادهای مختلف مانند سازمان تبلیغات اسلامی، سازمان نظام روانشناسی و مشاوره، مؤسسات و کلینیکهای تخصصی بخش خصوصی و نهادهای مردمی در این راستا باامانع است. روحانیون، مدرسان و مربیان معرفی‌شده از سوی این نهادها پس از تأیید صلاحیت توسط واحدهای اصلاح و تربیت و حفاظت و اطلاعات مؤسسه، با نظر رئیس مؤسسه پذیرفته می شوند.

ماده۸۲ _ در هر مؤسسه، ائمه جماعات و مربیان مذهبی جهت اقامه نماز جماعت و برگزاری دوره های آموزش مذهبی، با همکاری نهادهای فرهنگی از قبیل حوزههای علمیه، مراکز تربیت مربی و اعزام روحانی، حضور می یابند.

ماده۸۳_ دفتر امور فرهنگی و تربیتی سازمان فهرست نشریهها و مجلهها و محصولات آموزشی، فرهنگی، هنری و ورزشی مجاز جهت استفاده زندانیان را سالانه تهیه و ابلاغ می کند. مسؤول واحد اصلاح و تربیت مؤسسه ضمن نظارت بر این موضوع، اقلام مذکور را تهیه و به صورت رایگان در اختیار زندانیان قرار می دهد.

ماده۸۴ _ رئیس مؤسسه مکلف است نسبت به راه اندازی سیمای زندان یا واحد سمعی و بصری تحت نظر واحد اصلاح و تربیت یا واحد فرهنگی اقدام و از این طریق نسبت به تولید برنامه و نمایش فعالیت های فرهنگی، آموزشی، ورزشی و هنری زندانیان و تهیه و نمایش انواع فیلم های آموزنده و اخلاقی در همه بخش ها و بندهای مؤسسه اقدام کند.

ماده۸۵ _ اجرای برنامه های علمی، ورزشی، هنری و ادبی توسط زندانیان با رعایت مقررات حاکم و با نظارت و هماهنگی واحد اصلاح و تربیت یا واحد فرهنگی مؤسسه، مجاز است.

ماده۸۶ _ به پیشنهاد رئیس مؤسسه و پس از موافقت مدیرکل زندان های استان، شرکت گروهی زندانیان داوطلبی که دارای درجه اعتباری لازم باشند، در برنامه اصلاحی و تربیتی معین در خارج از مؤسسه، از جمله سفرهای زیارتی، آموزشی، ورزشی و یا اردوهای جهادی و عام‌المنفعه، در صورت موافقت شورای طبقه بندی و تودیع تأمین نزد قاضی اجرا، حداکثر به مدت یک ماه باامانع است.

ماده۸۷ _ زندانیان اقلیتهای دینی شناخته شده در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران میتوانند یک جلد کتاب مقدس خود را در اختیار داشته باشند. حضور نماینده اقلیتهای دینی و مذهبی در مؤسسه جهت هدایت و ارشاد، به درخواست زندانی و موافقت رئیس و مسؤول حفاظت و اطلاعات مؤسسه با رعایت قوانین و مقررات سازمان امکان پذیر است.

ماده۸۸ _ سازمان مکلف است زمینه سوادآموزی و ادامه تحصیل زندانیان حسب مورد در مقاطع ابتدایی، متوسطه و عالی را مطابق قوانین جاری کشور و امکانات سازمانها و وزارتخانههای مربوط فراهم کند. شرکت افراد دارای سن کمتر از هجده سال تمام شمسی در مقاطع تحصیلی متوسطه و پایینتر و همچنین افراد بیسواد کمتر از شصت سال سن در آموزشهای رسمی کلاسهای نهضت سوادآموزی الزامی است. عدم مشارکت در این دورهها موجب محرومیت از کسب امتیازهای مقرر در این آیین نامه می شود.

ماده۸۹ _ مطابق اصل سیام قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و بند «ج» ماده ۲۸ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵ و آیین نامه اجرایی آن، سازمان با همکاری وزارت آموزش و پرورش، سازمان نهضت سوادآموزی و سازمان آموزش فنی و حرفهای کشور، امکانات لازم را جهت سوادآموزی و ادامه تحصیل و حرفه‌آموزی، همانند دیگر افراد جامعه برای زندانیان و مددجویان فراهم می کند. مدرسان و مربیان مدارس، آموزشگاههای علمی، فنی و حرفهای، کار و دانش و کلاسهای نهضت سوادآموزی توسط مراجع مربوط، جهت تدریس به مؤسسه معرفی می شوند. پس از تأیید واحد اصلاح و تربیت و حفاظت و اطلاعات مؤسسه، تردد این افراد و عوامل اجرایی مراجع مذکور به داخل مؤسسه جهت تدریس مجاز است.

ماده۹۰ _ وزارتخانههای آموزش و پرورش، علوم، تحقیقات و فناوری، سازمان نهضت سوادآموزی و سازمان فنی و حرفه ای کشور بر اساس برنامه رسمی خود و با هماهنگی و همکاری مسؤولان مؤسسه، آزمون های مقطعی و سالانه مربوط را در مؤسسه برگزار می کنند و در صورت موفقیت، گواهینامه رسمی بدون ذکر محل تشکیل دوره و زندانی بودن فرد صادر و به وی اعطا می شود. تردد عوامل اجرایی برگزاری آزمون های مصوب به داخل مؤسسه پس از تأیید واحد اصلاح و تربیت و حفاظت و اطلاعات آن مؤسسه مجاز است.

ماده۹۱ _ چنانچه زندانی مایل به شرکت در آزمونی است که امکان برگزاری آن در داخل مؤسسه وجود ندارد، تنها میتواند در محدوده ضوابط مرخصی و یا اعزام تحتالحفظ یا دستور مرجع قضایی اقدام کند .

ماده۹۲ _ سازمان در تمام مؤسسه های تابعه، با رعایت اصول معماری ایرانی _ اسلامی، مکان مناسب قابل دسترس، جاذب و درخور شائی را به عنوان نمازخانه احداث می نماید.

ماده ۱۰۶- بازدیدکنندگان باید به هنگام ورود احراز هویت شوند و مجوز کتبی آنان، ساعات ورود و خروج، مشخصات کامل و علت بازدید در دفتر وقایع و دفتر مخصوص بازدیدکنندگان ثبت شود. نظرات اصلاحی، انتقادی و یا نتیجه مشاهدات و استنباط بازدیدکننده در دفتر مذکور منعکس و از طریق ادارات کل زندان ها به سازمان گزارش می شود تا در جهت بهبود وضعیت مؤسسه مورد استفاده قرار گیرد.

بخش سوم – حقوق زندانیان، اقدام های حمایتی و ارفاق های قانونی

فصل اول – حقوق زندانیان

ماده ۱۰۷- به منظور اجرای کامل اصول مندرج در مواد ۲ و ۲۶۲ این آیین نامه، هرگونه اتخاذ تصمیم، اعمال تکلیف و یا بهره مندی زندانی، مددجو و متهم بازداشتی از حقوق مصرح در مقررات، در پرتو اصول مذکور تفسیر و اجرا می شود.

ماده ۱۰۸- ارتکاب رفتارهای سوء، از قبیل تندخویی، رفتار و گفتار موهن و هر گونه آزار و شکنجه روانی و جسمی توسط کارکنان مؤسسه نسبت به زندانیان مطلقاً ممنوع است و حسب مورد میتواند منجر به پیگرد انضباطی، انتظامی یا کیفری فرد متخلف شود.

ماده ۱۰۹- به منظور آموزش، ترویج و رعایت حقوق متهمان بازداشتی و زندانیان، معاونت سلامت اصلاح و تربیت در پایان هر فصل گزارشی جامع در خصوص وضعیت حقوق زندانیان و بازداشت شدگان در مؤسسه های تابعه، تهیه و برای رئیس سازمان ارسال می کند. این گزارش حاوی موارد زیر است:

الف – کشف موارد نقض حقوق متهمان و زندانیان در مؤسسه های کیفری و بررسی و پیگیری آن و اعلام نتیجه به رییس سازمان؛

ب – همکاری با هیأت نظارت بر اجرای قانون احترام به آزادی های مشروع و حفظ حقوق شهروندی و همچنین همکاری با معاونت امور بین الملل و حقوق بشر قوه قضاییه و دیگر نهادهای حقوق بشری پس از هماهنگی با رئیس سازمان؛

پ – نظارت بر حسن اجرای این آیین نامه در موارد مربوط به حقوق شهروندی و انجام دیگر امور محول شده به این دفتر، مطابق قوانین و مقررات حاکم؛

ت – تهیه کتابچه راهنما متضمن حقوق و تکالیف قانونی زندانی و قراردادن آن در اختیار زندانی ؛

ث – راه اندازی سامانه ارتباطی و پاسخگویی سیستمی و پیگیری موارد اعلامی از سوی بازداشت شدگان، زندانیان، خانواده و یا وکلای آنان.

ماده ۱۱۰- سازمان مکلف است مطابق قانون حمایت از حقوق معلولان مصوب ۱۳۹۷/۲/۱ و دیگر مقررات مربوط، زمینه اجرای حقوق مددجو و زندانی ناتوان را از طریق طراحی، مناسبسازی و اصلاح محیط مؤسسه و تدارک وسایل مورد نیاز فراهم کند به نحوی که آن ها قادر باشند آزادانه و بدون احساس خطر در محیط پیرامون خود حرکت کنند و از همه امکانات مؤسسه از قبیل تسهیلات آموزشی، بهداشتی، تفریحی همانند دیگر زندانیان بهره مند شوند. تصمیماتی که در مؤسسه نسبت به افراد توان خواه اتخاذ می شود، باید بر اساس «اصل بهترین تفسیر از اراده و ترجیحات آنها» باشد.

ماده ۱۱۱- مؤسسه باید زمینه دسترسی زندانیان ناتوان از تکلم به زبان رسمی را به مترجم مورد وثوق فراهم آورد و برای زندانیان ناشنوا یا زندانیانی که قادر به تکلم نیستند، فرد مورد وثوقی که توانایی بیان مقصود را از طریق اشاره یا وسایل فنی دارد به عنوان مترجم انتخاب کند. حضور مترجم به هنگام معاینه پزشکی، مصاحبه و رسیدگی به مسائل انضباطی و قضایی الزامی است.

ماده ۱۱۲- مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه و سازمان به منظور تضمین رعایت حقوق زندانیان و متهمان بازداشت شده، سامانه های سجزا، مدیریت پرونده قضایی (سمپ) و دیگر سامانه های مرتبط را به نحوی طراه و اصلاح می نمایند که به صورت برخط و با کمترین مداخله سلیقه انسانی قابلیت اعمال آخرین نسخه قوانین و مقررات را برای هر یک از زندانیان و بازداشت شدگان، در مواردی نظیر محل و شرایط نگهداری، بهداشت، امنیت، اشتغال، اجرای صحیح و به موقع آرای قضایی، دسترسی به خدمات قضایی و برخورداری از مرخصی و دیگر نهادهای ارفاقی داشته باشند به نحوی که این سامانه ها دارای قابلیت گزارش گیری و آمارگیری هوشمند و سترسی سلسله مراتبی برای عوامل اجرایی، مسؤولین سازمانی و دیگر مراجع قضایی و نظارتی مربوط و همچنین امکان اطلاع رسانی به زندانی، وکیل وی و کلیه اشخاص ذی صلاح در خصوص موضوعات مطرح شده باشند.

ماده ۱۱۳- سازمان با همکاری مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه، نسبت به راه اندازی و ایجاد دفاتر خدمات الکترونیک قضایی و همچنین ایستگاههای اطلاع رسانی و خدمات الکترونیکی زندانیان، در داخل مؤسسه ها اقدام مینماید به گونه ای که امکان ثبت نام در سامانه ثنا، مشاهده وضعیت قضایی (مشمعل بر اطلاعات پرونده و ابلاغ های موجود در سامانه ابلاغ)، ثبت انواع درخواست، دادخواست، شکواییه، لوایح حقوقی خطاب به مراجع قضایی و همچنین امکان ثبت و پیگیری انواع درخواست های مربوط به حقوق زندانی و امور رفاهی و ارفاق های قانونی مرتبط با حبس، برای زندانی و متهم بازداشتی، از داخل مؤسسه فراهم باشد.

ماده ۱۱۴- سازمان با همکاری مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه، به منظور رعایت و تضمین حقوق زندانیان و توسعه نظارت های غیرمتمرکز عمومی و تسهیل در گزارش دهی تخلفات درون و مرتبط با مؤسسه های تابعه، سامانه گزارش دهی مردمی را با امکان دسترسی برای همه زندانیان و خانواده آنان، کارکنان مؤسسه، وکلا و عموم مردم، برای ارسال اعتراضات و گزارشهای محرمانه با قابلیت حفظ محرمانگی و مخفی بودن هویت گزارش دهنده و امکان پیگیری و اطلاع از فرایند رسیدگی و نتیجه گزارش، راه اندازی می کند. در این سامانه باید امکان ارجاع گزارش به هر یک از نهادهای و اشخاص مربوط از جمله قاضی اجرای احکام، اداره کل زندان ها، استان مربوط، دفاتر حفاظت و اطلاعات، صیانت از حقوق زندانیان و بازرسی و پاسخگویی به شکایات سازمان و همچنین به بخشهای نظارتی قوه قضاییه نظیر مرکز حفاظت و اطلاعات، دفتر بازرسی ویژه و حمایت از حقوق شهروندی، سازمان بازرسی کل کشور و دیگر مراجع نظارتی مربوط وجود داشته باشد. دستورالعمل مربوط، با رعایت مواردی مانند تمهید نظام انگیزشی و انواع حمایت های مادی، معنوی و قضایی از گزارش دهندگان، حفظ محرمانگی هویت آنان را ظرف ششماه پس از تصویب این آیین نامه، توسط سازمان تهیه میگردد.

تبصره – علاوه بر موارد مندرج در ماده فوق، نماینده واحد بازرسی اداره کل زندان های استان مکلف است، به تعداد لازم صندوق پیشنهادها، انتقادات، شکایات و اعتراضهای زندانیان را در تمامی اندرگاهها و سالن ها نصب و حداقل هفته ای یک بار شکایات و نامههای واصل شده را صورتجلس کند و تحویل رئیس مؤسسه دهد. درخواست زندانی و نتیجه اقدامهای و پیگیریهای صورت گرفته در سامانه ای که به این منظور راه اندازی میگردد، ثبت ضبط می شود. به گزارش های غیر مرتبط یا بدون امضاء و مشخصات نویسنده ترتیب اثر داده نمی شود مگر آنکه دلالت بر امر مهمی کند و فرایندی دال بر صحت مفاد آن موجود باشد. مدیر کل زندان های استان در پایان ه ماه گزارش اقدامها و پیگیریهای صورت گرفته پیرامون پیشنهادها، انتقادهای و شکایتهای زندانیان را به صورت آمار تحلیلی تهیه و به رئیس سازمان اعلام می کند.

ماده۱۵- هر گونه اعتصاب و اعتراض دسته جمعی زندانیان ممنوع است. آنان می توانند به طور شفاهی یا کتبی درخواست ملاقات با قاضی اجرا یا رئیس مؤسسه را نمایند یا شکایت و اعتراض خود را با ذکر دلیل به مقام هاء مربوط تحویل یا از طریق ایستگاه های رایانه ای در سامانه مربوط، ثبت و یا در صندوق پیشنهاده‌ها، انتقاده‌ها و شکایتهای زندانیان قرار دهند. رئیس مؤسسه مکلف است پس از بررسی درخواستها، اقدام لازم را به عمل آورد و ضمن اعلام نتیجه به زندانی، علل و عوامل شکایتها و اعتراضها را به همراه پیشنهاده‌ها به صورت ماهانه به مدیر کل زندان های استان اعلام کند. مدیر کل مربوط نیز مکلف است نتیجه اقدام های خود را به رئیس سازمان اعلام کند.

ماده۱۶- استفاده از دستبند و پابند در داخل مؤسسه ممنوع است مگر آنکه زندانی دارای حالت خطرناکی باشد که بیم خودزنی یا آزار دیگران وجود داشته باشد. در این صورت ضمن رعایت تناسب و ضرورت، مراتب توسط رئیس مؤسسه بلافاصله و حداکثر ظرف دوازده ساعت حسب مورد به قاضی اجرا یا قاضی کشیک اعلام و مطابق دستور قضایی اقدام می شود. به هر حال، استفاده از این تجهیزات برای زندانی برای بیش از بیست و چهار ساعت مجاز نیست و به منظور رفع حالت خطرناک باید اقدام لازم از طریق بهره گیری از خدمات مشاوره و روانپزشکی و نظایر آن صورت گیرد.

ماده۱۷- در اجرای تبصره بند «ج» ماده ۲۸ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور مصوب ۱۳۹۵ و آیین نامه آن، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی مکلف است با هماهنگی سازمان، مؤسسه ها را به عنوان منطقه بهداشتی تحت پوشش خدمات جامع و همگانی سلامت کشور قرار دهد. سازمان پیگیری لازم را برای تحقق این امر به عمل می آورد.

ماده۱۸- سازمان به منظور حفظ و بهبود سلامت زندانیان، برنامه جامع خدمات بهداشتی و درمانی را به گونه ای که مداخلات زودرس درمانی، توان بخشی، آموزش بهداشت و مراقبت مداوم بهداشتی را تأمین کند، با رویک مشارکت زندانی و خانواده وی در تصمیمگیری های مربوط به درمان و سلامت و دسترسی زندانی به خدمات بهداشتی و درمانی تدوین و در مؤسسه اجرا می کند.

ماده۱۹- دستورالعمل های مربوط به استانداردهای ایمنی، بهداشت عمومی، محیط و حرفهای و دیگر استانداردهای ناظر بر تأمین حق حیات، آموزش، کار و محیط ایمن و سالم، توسط سازمان و منطبق بر استانداردهای اراث شده از سوی مراجع صلاحیت دار از جمله وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تهیه و هر سال به مؤسسه ابلاغ می شود.

ماده۲۰- کارشناسان ایمنی و بهداشت حرفه ای، بهداشت محیط، بهداشت عمومی مؤسسه حسب مورد فهرست بازبینی (چکلیست) مربوط به هر بخش مؤسسه به‌ویژه اماکن شغلی را ماهانه تکمیل، اسناد آن را در مرکز نگهداری و مشکلات موجود را به رئیس مؤسسه اعلام می کند.

تبصره - در مؤسسه هایی که کارشناسان موضوع این ماده در اختیار ندارند، رئیس مؤسسه با بهره گیری از خدمات مشاورهای هفتگی و ماهانه از کارشناسان خارج از سازمان استفاده می کند.

ماده۲۱- به منظور کنترل و مقابله با شیوع بیماریهای مسری و آفتهای بهداشتی (حشرات و جوندگان موذی)، واحد بهداشت و درمان مؤسسه ضمن آموزش زندانیان و نظارت بر رعایت نظافت و پاکیزگی محیط و بهسازی سطوح، در مواقع بروز آلودگی مطابق نظر کارشناسان واحد بهداشت و درمان و دستورالعملهای بهداشتی از عملیات سمپاشی به عنوان روش مکمل مبارزه بهره می گیرد.

ماده۲۲- واحد بهداشت و درمان مؤسسه مطابق مقررات و دستورالعملهای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان در محیطهای درمانی و دیگر اماکن مؤسسه، عملیات گندزدایی سطوح را با استفاده از گندزداهای مؤثر و مجاز انجام می دهد. گندزدایی سطوح و تجهیزات مراکز بهداشتی و درمانی، اتاق های عمل، آسایشگاه، آشپزخانه، آرایشگاه، سرویسهای بهداشتی و ابزار مورد استفاده در آن ها باید در فواصل زمانی منظم، طبق دستورالعملهای بهداشتی انجام شود.

ماده۲۳- واحد بهداشت و درمان مؤسسه با همکاری مرکز بهداشت شهرستان و یا دانشگاه علوم پزشکی ، برنامه های ایمن سازی و واکسیناسیون زندانیان و کارکنان را برابر دستورالعملها و برنامه های ابلاغی از طریق مراکز مربوط پیگیری و اجرا می کند و در راستای پیش گیری از سرایت بیمارهای واگیر و ابتلای زندانیان به بیمارهای غیر واگیر و همچنین پیش گیری و درمان سوء مصرف مواد مخدر و روان گردان، محرک و الکل و کاهش آسیبهای ناشی از آن، تدابیر لازم را اتخاذ و اجرایی می کند. امر واکسیناسیون کارکنان مؤسسه به ویژه کارکنانی که در تماس مستقیم با زندانیان هستند باید به نحو مستمر در اولویت کاری واحد بهداشت و درمان مؤسسه قرار گیرد.

ماده۲۴- تراشیدن و کوتاه کردن بیش از حد متعارف موی سر و صورت زندانی بدون رضایت وی ممنوع است لیکن در جهت حفظ آراستگی و شؤون متعارف و رعایت مسائل بهداشتی، اصلاح وضع ظاهری آنان در حد متعارف با اجتناب از مدلهای هنجارشکن الزامی است. زندانیان زن نیز وسایل پیرایش را به نحو متعارف در اختیار خواهند داشت.

ماده۲۵- رئیس مؤسسه بر اساس مقتضیات زمانی و مکانی وسایل لازم را برای اصلاح سر و صورت زندانیان تهیه می کند .

ماده۲۶- در هر مؤسسه باید حمام و سرویس بهداشتی مناسب و به تعداد کافی و همچنین محلی مناسب برای شست و شوی ظروف و البسه وجود داشته باشد. در همین راستا پیش بینی امکانات لازم برای پیش گیری از وقوع حوادث و رعایت مقررات ملی و دستورالعملهای بهداشتی ساختمان در خصوص تعداد واحدهای حمام، توالت و دستشویی در طراحی و ساخت مؤسسه ها ضروری است.

ماده۲۷- نظافت روزانه آشپزخانه، سالن غذاخوری، نمازخانه، کارگاه ها، بخش های فرهنگی، حمام، سرویس های بهداشتی، آرایشگاه، کف و دیوار راهروها، اتاق ها و حیاط، هواخوری زندانیان و دیگر قسمت های داخل اندرزگاه ها و سالن ها و زیر تخت ها و شست و شو و خشک کردن ظروف و لوازم با برنامه ریزی و نظارت منظم مسؤولان و بدون هر گونه تبعیض، بر عهده زندانیان است.

تبصره - به منظور رعایت نکات بهداشتی استفاده از کفه تخت بصورت چوبی و نئوبانی ممنوع می باشد و صرفاً استفاده از تخت های کاملاً فلزی و قابل شستو شو مجاز است.

ماده۲۸- دسترسی به آب شرب سالم برابر استانداردهای بهداشتی حق زندانی بوده و سازمان مکلف به تأمین آن در هر مؤسسه است. آب شرب مؤسسه هایی که در محدوده دسترسی به شبکه های توزیع آب شهری قرار دا، باید از این طریق تأمین شود. در مؤسسه های برخوردار از منابع اختصاصی تأمین آب، واحد بهداشت و درمان مؤسسه به صورت دوره‌ای و مستمر آزمایشهای لازم را در خصوص سلامت آب مصرفی طبق دستورالعمل سازمان و از طریق مراکز بهداشتی مربوط انجام می دهد و بر این امر نظارت و تأیید به های قانونی را اخذ می کند.

ماده۱۲۹- در مؤسسه باید آب گرم کافی جهت استحمام و شست و شو در اختیار زندانیان قرار گیرد.

ماده۱۳۰- در شهرهایی که شبکه جمعآوری فاضلاب شهری برقرار شده است، فاضلاب مؤسسه باید با تمهیدات لازم به فاضلاب شهری متصل شود. در صورت عدم اتصال مؤسسه به شبکه جمعآوری فاضلاب شهری، رئیس مؤسسه مکلف است برای دفع بهداشتی فاضلاب با نظارت واحد بهداشت و درمان و مطابق قوانین و مقررات حاکم، تمهیدات لازم را اتخاذ کند.

ماده۱۳۱- در کارگاه ها و اماکنی که زندانیان در آن به کار اشتغال دارند، باید ملاحظات ایمنی و بهداشت حرفه ای مطابق با قوانین و مقررات به عمل آید.

ماده۱۳۲- در مؤسسه ها واحد رختشویی (خشکشویی) با ظرفیت مناسب برای شست و شوی پتو، ملحفه و لباس زندانیان راه اندازی می شود و در غیر این صورت، با انعقاد قرارداد مطابق مقررات حاکم، این امر به بخش خصوصی معتمد واگذار می شود. ملحفه زندانیان حداقل هر پانزده روز یک بار و پتوی آنان حداقل هر سه ماه یک بار شست و شو و تحویل می شود. در واحد تشخیص، پتو و ملحفه در هر بار تحویل و عودت شستو شو خواهد شد.

ماده۱۳۳- گرما و خنکی مورد نیاز محیط سالن ها و اتاقها از طریق سیستمهای مرکزی دارای استاندارد و ایمن و مطابق با اصول بهداشتی، تأمین و متناسب با فصول مختلف سال و شرایط اقلیمی هر یک از این سیستمها به گرفته می شود.

ماده۱۳۴- با هدف حفظ بهداشت و پیش گیری از ابتلای به بیماریها، با رعایت مسائل ایمنی و امنیتی در قسمتهای مورد نیاز مؤسسه دستگاه تهویه هوا بر اساس استانداردها و مقررات ملی ساختمان نصب می شود.

ماده۱۳۵- زیالیههای جمعآوریشده از اندرگاهها، سالن ها، کارگاهها و محوطه مؤسسه باید به فوریت و حداکثر ظرف بیست و چهار ساعت، تفکیک و زباله های غیر قابل بازیافت، جهت دفع نهایی به خارج از مؤسسه انتقال دا شود. زیالیههای عفونی مراکز درمانی مؤسسه ها با رعایت اصول بهداشت و احتیاطهای لازم مطابق با دستورالعملهای بهداشتی دفتر بهداشت و درمان سازمان و آیین نامه اجرایی قانون مدیریت پسماندها مصوب ۱۳۸۴ به صورت جدگانه جمعآوری و دفع می شود.

ماده۱۳۶- نیازمندیهای درمانی و بهداشتی زندانیان بیمار تا حد امکان توسط واحد بهداشت و درمان مؤسسه تأمین می شود تا ضرورتی به انتقال زندانیان به خارج از مؤسسه نباشد.

ماده۱۳۷- خروج زندانی از مؤسسه برای درمان و معالجه با تأیید رئیس واحد بهداشت و درمان و موافقت قاضی اجرا و رئیس مؤسسه صورت می گیرد. در موارد فوری (اورژانسی)، زندانیان بیمار به دستور مسؤل واحد بهداشت درمان و اجازه رئیس مؤسسه یا جانشین آن ها به بیمارستان و مراکز درمانی خارج از مؤسسه انتقال مییابند و موضوع در اسرع وقت به قاضی اجرا و مرجع بازداشت کننده اطلاع داده می شود تا مطابق قانون آیین دادرسی کیفری اقدام کند.

ماده۱۳۸- واحد بهداشت و درمان مؤسسه موظف است از زندانیان تازهوارد در بخش تشخیص معاینه کامل به عمل آورده و در صورت نیاز نسبت به درمان و یا معرفی زندانی به مراکز درمانی دیگر اقدام کند. تمام اقدام های درمانی و پزشکی باید در پرونده درمانی و پزشکی زندانی درج شود.

ماده۱۳۹- نیازسنجی و اعلام تجهیزات بهداشتی و پزشکی و نیروی انسانی متخصص مربوط، حداقل هر شش ماه یک نوبت بر اساس استانداردها و دستورالعملهای وزارت بهداشت و برنامه های ابلاغی سازمان بر عهده واحد بهداشت و درمان مؤسسه است.

تبصره۱- در مؤسسه های دارای کمتر از پانصد نفر زندانی، حضور شبانه روزی یک نفر پرستار و یا بهیار الزامی است و حسب نیاز، یک نفر پزشک نیز به صورت ساعتی در ایامی از هفته حضور می یابد.

تبصره۲- در مؤسسه های دارای بیش از پانصد تا سههزار نفر زندانی، حضور روزانه پزشک مستقر، در ساعات اداری و در مؤسسه های دارای بیش از سههزار نفر زندانی، حضور پزشکان به صورت شبانه روزی در سه شیفت الزامی است .

تبصره۳- در تمام مؤسسه های کیفری، حسب نتایج نیازسنجی به عمل آمده، حضور پزشکان متخصص به صورت ساعتی در ایامی از هفته الزامی است.

ماده۱۴۰- زندانی به محض احساس کسالت، جریان را به مأمور مراقب یا مسوول سالن اطلاع داده و با اخذ معرفی نامه به بهداری مؤسسه اعزام و پس از معاینه و با لحاظ کردن محتویات پرونده درمانی، دارو، خدمات و دستورهای لازم پزشکی را دریافت می کند. شرح حال بیمار و دستور پزشک در سوابق مربوط ثبت و ضبط می شود و روند درمان وی و دسترسی به داروی مورد نیاز تا بهبودی از سوی بهداری پیگیری می شود.

ماده۱۴۱- مصرف دارو در مؤسسه تنها باید با تجویز پزشک و تحت نظارت پرستار و یا مسوول واحد بهداشت و درمان مؤسسه باشد. زندانیانی که هنگام ورود دارو یا نسخه تجویز شده توسط پزشک به همراه دارند، ادامه مصر و یا تهیه داروی آنان باید به تأیید پزشک مؤسسه برسد. داروهای حیاتی همراه بیماران قلبی، دیابتی، فشار خون بالا و مبتلا به اسه و دیگر بیماریهای خطرناک به تشخیص پزشک مؤسسه باید بلافاصله هنگام ورود زندانی به مؤسسه در اختیار وی قرار گیرد.

تبصره - عدم تحویل داروهای مورد نیاز و بروز آسیب بدنی، حسب مورد موجب مسؤولیت مدنی، کیفری و تخلف اداری مسؤولین مربوطه خواهد بود.

ماده۱۴۲- دفتر بهداشت و درمان سازمان مکلف است محدودیت داروهای خاص و حساس که تنها در واحد بهداشت و درمان مؤسسه مصرف می شود و در اختیار زندانیان قرار می گیرد را مشخص و به مؤسسه ها ابلاغ کند.

ماده۱۴۳- نگهداری دارو در آسایشگاه ممنوع است مگر در موارد تجویز و تشخیص پزشک و تأیید واحد بهداشت و درمان مؤسسه.

ماده ۱۴۴- کارکنان واحد بهداشت و درمان مؤسسه مکلفاند با همکاری پزشک، روانپزشک یا روانشناس، ضمن مطالعه و بررسی دقیق پرونده بالینی و شخصیتی زندانیان و بررسی ناسازگاری و ناهنجاریهای روانی آنان، مراتب ر از طریق رئیس واحد بهداشت و درمان به رئیس مؤسسه اعلام کنند تا در راستای درمان یا اتخاذ تصمیم قضایی، حسب مورد مراتب به مراجع مربوط گزارش شود.

ماده ۱۴۵- زندانیانی که اقدام به هر نوع اعتصاب نموده باشند، با نظر رئیس مؤسسه فوراً از سایر زندانیان جداسازی گردیده و ضمن گزارش فوری مراتب به قاضی اجرا، واحد بهداشت و درمان مؤسسه به منظور بررسی و حفظ وضعیت سلامت جسمی و روانی و اقدامات ضروری پزشکی و روانشناسی، مطابق دستورالعمل مربوط دفتر بهداشت و درمان سازمان، آنان را تحت نظر قرار میدهند.

ماده ۱۴۶- زندانی مبتلا به بیماریهای روانی، واگیردار و پرخطر باید با لحاظ نظر پزشک متخصص و سیاستهای وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی تا بهبودی کامل و رفع حالت پرخطر به صورت جداگانه نگهداری و معالجه شود.

ماده ۱۴۷- سازمان با انعقاد قرارداد با وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و یا مؤسسه های درمانی و بیمه ای دولتی یا خصوصی، زندانیان را تحت پوشش خدمات بیمه درمانی قرار می دهد. همچنین سازمان در اجرای تبصره بند «ج» ماده ۲۸ قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور، با همکاری سازمان بیمه سلامت ایران، ارائه خدمات بیمه سلامت رایگان را برای زندانیان و خانواده آن ها پیگیری و به انجام میرساند.

ماده ۱۴۸- تأمین هزینه معاینه و در صورت نیاز معالجه زندانیان بیمار بر عهده مؤسسه است. هزینه درمان عوارض و بیماریهای سابق بر معرفی فرد به مؤسسه که مطابق نظر پزشک، ضرورت و فوریت درمان ندارد و یا در اثر تقصیر ناشی شده است، حسب مورد بر عهده زندانی یا مقصر است که مطابق حکم مقرر در ماده ۴۶ این آیین نامه دریافت می شود. در هر حال، تأمین هزینه درمان زندانی بیبضاعت با احراز عسر و حرج وی در تأمین هزینه درمان از سوی مددکاری اجتماعی بر عهده مؤسسه است.

ماده ۱۴۹- واحد بهداشت و درمان موظف است به صورت دائمی و روزانه تمام متهمان بازداشتی و زندانیان مؤسسه را از حیث بیماریابی و مداوا مورد بررسی و پایش قرار دهد. مسؤول این واحد که از میان پزشکان و در صورت عدم امکان، از میان پرستاران انتخاب می شود، مکلف است هر روز اول وقت اداری با تمام زندانیان بیمار بستری در مراکز درمانی مؤسسه ملاقات کرده و پس از اطلاع از وضعیت آنان و حصول اطمینان از حسن مراقبت پزشکان و پرستاران، بر امر معالجه و تغذیه صحیح بیماران نظارت کامل و مستمر داشته باشد.

ماده ۱۵۰- مسؤول واحد بهداشت و درمان مؤسسه وضعیت زندانیان بیمار که جهت ادامه درمان به مراکز درمانی خارج از مؤسسه اعزام و بستری شده اند را حسب نوع بیماری و وضعیت بیمار در مواعد زمانی مشخص رصد می کند و پس از حصول اطمینان از حسن مراقبت پزشکان و پرستاران، مراتب را به رئیس مؤسسه گزارش می کند تا در صورت لزوم اقدام مقتضی صورت گیرد.

ماده ۱۵۱- سازمان باید تا حد امکان و با هدف بازتوانی و بازسازی و تغییر الگوی رفتار مجرمان و به ویژه مجرمان دارای سابقه کیفری، به صورت تامموقت یا پارهوقت خدمات مشاورهای و تخصصی روانشناسی و روان پزشکی را به این زندانیان ارائه کند.

ماده ۱۵۲- رئیس مؤسسه از طریق مددکار اجتماعی، مراتب فوت زندانی را به خانواده وی اطلاع و به پزشکی قانونی، قاضی اجرا و مرجع قضایی مربوط گزارش می کند. جسد پس از انجام مراحل قانونی و دستور مرجع قضایی دارا یصلاحت، تحویل پزشکی قانونی می شود و فهرست لوازم شخصی متوفی صورت جلسه و به خانواده وی تحویل می شود. در صورت فقدان خانواده یا امتناع آن ها از تحویل، مراتب صورت جلسه و برابر دستور مرجع قضایی اقدام می شود.

تبصره - مدیرکل زندان های استان در اسرع وقت گزارش فوت اتباع خارجه را جهت انعکاس به وزارت امور خارجه، نزد معاونت قضایی و اجرای احکام سازمان ارسال می کند.

ماده ۱۵۳- برنامه غذایی زندانیان به تناسب فصل های سال، توسط مدیرکل هر استان و بر اساس دستورالعمل های تغذیه صادره از سوی دفتر بهداشت و درمان سازمان تصویب و به مؤسسه ها ابلاغ می شود. مؤسسه تحت نظارت مسؤول واحد بهداشت و درمان و بر اساس برنامه تنظیمی نسبت به تأمین اعتبار و تهیه و تحویل مواد اولیه مرغوب و دارای کیفیت اقدام می کند. مدیران کل استان ها باید با توجه به شرایط و اوضاع اقلیمی هر محل نسبت به تغییر برنامه غذایی در محدوده اعتبار و برنامه مصوب اقدام کنند.

تبصره - تغذیه مددجویان کانون با جلب نظر کارشناس و متناسب با سن رشد، مورد توجه قرار می گیرد و برنامه غذایی علاوه بر سه وعده اصلی باید شامل دو میانوعده در هر شبانهروز متناسب با نیازهای خاص دوران رشد باشد.

ماده ۱۵۴- نوع غذا برای تمام زندانیان و کارکنان هر مؤسسه به صورت یکسان و مطابق با کمیت، کیفیت و تنوع مصوب، طبخ و توزیع می شود. بر اساس برنامه های غذایی مصوب و متناسب با شرایط آب و هوایی هر محل، سه وعده صبحانه، ناهار و شام تغذیه لازم که دارای کالری و ویتامین های کافی باشد با چای و آب آشامیدنی سالم در اختیار زندانیان گذاشته می شود. در هر هفته حداقل دو بار به زندانیان میوه، سبزیجات، لبنیات و غذای با گوشت داده می شود. در این راستا وسایل و تجهیزات لازم برای جلوگیری از فساد مواد اولیه خواربار و تمیزیت ظروف و محوطه آشپزخانه تهیه و تدارک می شود. زندانی بیمار طبق برنامه و نظر پزشک معالج با تأیید بهداری مؤسسه در مدت تعیینشده از رژیم غذایی خاص استفاده می کند.

ماده ۱۵۵- برنامه روزانه زندانیان و برنامه غذایی آنان در ماه مبارک رمضان ازسوی اداره کل زندان های استان و با هماهنگی سازمان اعلام می شود. مقررات مربوط به ماه مبارک رمضان حسب مورد با تأیید واحد اصلاح و تربیت و یا پزشک مؤسسه شامل اقلیتهای دینی، افراد بیمار و افرادی که شرعا مکلف به روزهرداری نیستند، نمی شود. رئیس مؤسسه در این خصوص تدابیر لازم را اتخاذ می کند.

ماده ۱۵۶- نظارت بر کمیت و کیفیت تجهیزات، ملزومات و مواد بهداشتی، پزشکی، دارویی و غذایی مؤسسه در تمام مراحل خرید، تهیه، نگهداری، توزیع، طبخ، مصرف و دفع پسماند بر عهده مسؤول واحد بهداشت و درمان یا کارشناس ذیصلاح آن مؤسسه است. این نظارت نافی نظارتهای بازرسان معاونت غذا و داروی دانشگاه علوم پزشکی محل نیست.

ماده ۱۵۷- مدیر کل زندان های هر استان و رؤسای مؤسسه های تابعه مکلفند در اختصاص امکانات و امور رفاهی به زندانیان از جمله تأمین کتابخانه، فرش، تلویزیون، یخچال، وسایل سرمایشی و گرمایشی، تجهیزات ورزشی میوه و سبزیجات، کانون اصلاح و تربیت، بازداشتگاه ها، اندرزگاه های زنان، محکومان مالی، سیاسی و مطبوعاتی و زندانیان سالمند و یا بیمار را در اولویت قرار دهند.

ماده۱۵۸ _ در نگهداری زندانیان زن علاوه بر رعایت ضوابط طبقه‌بندی، رعایت نکات زیر نیز الزامی است:

الف _ مادران زندانی می‌توانند فرزند شیرخوار خود را تا سن دو سالگی در مؤسسه نگهداری کنند. افزایش مدت مذکور تا سقف شش سال با نظر شورای طبقه‌بندی امکانپذیر است؛

ب _ مددکاران اجتماعی مکلفاند با رعایت بند «الف» این ماده، ترتیب سپردن اطفال را به خانواده و در صورت عدم پذیرش خانواده، به بهزیستی یا مؤسسه های ذی صلاح فراهم سازند؛

ب _ مؤسسه مکلف به تهیه وسایل بهداشتی برای زندانیان زن و تغذیه مناسب برای مادران زندانی و اطفال همراه آنان در مؤسسه است؛

ت _ زنان باردار، طفل شیرخوار و مادر وی تحت رژیم خاص غذایی قرار میگیرند.

تبصره _ رئیس مؤسسه با همکاری سازمان های ذیصلاح، تمهیدات لازم را برای دایر کردن مهد کودک در مؤسسه فراهم می کند تا اطفال ۲ تا ۶ سال موضوع بند «الف» با رضایت مادر یا در صورت اقتضای مصلحت طفل در آنجا تحت آموزش متناسب قرار گیرند.

ماده۱۵۹_ فروشگاههای داخل مؤسسه، ضمن رعایت ضوابط، مقررات و دستورالعمل های ابلاغی، ملزم به عرضه تجهیزات و مواد اولیه مورد نیاز برای اشتغال زندانیان و تأمین احتیاجات ضروری آنان با ارائه فاکتور فروش به قیمت مندرج بر روی کالا و ملزم به رعایت کلیه مقررات صنفی و بهداشتی مربوط هستند. صورت ریز کالا و لوازم مجاز در فروشگاه توسط سازمان تهیه و به اداره کل زندان های استان ابلاغ می شود. همچنین فهرست و قیمت اجناس فروشگاه باید در معرض دید همگان قرار گیرد.

تبصره _ زندانیان می‌توانند شکایات خود را در خصوص قیمت اجناس، مستند به فاکتور فروش، به نماینده بازرسی یا حفاظت و اطلاعات مؤسسه یا رئیس اندرزگاه و همچنین در خصوص موضوعات بهداشتی به مسؤول واحد بهداشت و درمان مؤسسه ارائه کنند. رؤسای ادارههای حفاظت و اطلاعات و بازرسی استان، رئیس مؤسسه، مسؤول واحد بهداشت و درمان و نماینده بازرسی و حفاظت و اطلاعات مؤسسه و رئیس اندرزگاه باید حسب مورد بر عملکرد فروشگاه و نوع، کیفیت و قیمت اجناس نظارت کافی و لازم را اعمال کنند و در پایان هر فصل نتیجه بازرسی ها را به مدیرکل زندان های استان گزارش کنند. این نظارت نافی بازرسی و اعمال قانون از سوی بازرس سازمان تعزیرات حکومتی نیست.

ماده ۱۶۰ _ دایر کردن فروشگاه های مؤسسه از طریق واگذاری به بنیاد و انجمن و یا از طریق واگذاری به بخش خصوصی یا تعاونی ها، با رعایت ضوابط مربوط و اصل شفافیت و عدم انحصار، انجام می گیرد.

فصل سوم _ اقدام های حمایتی و معاضدت قضایی

ماده۱۶۱_ به منظور جامعه‌پذیری و بازاجتماعی شدن زندانیان، رفع مشکلات قضایی و تسهیل آزادی آنان، رفع احتیاجهای ضروری زندانیان و خانواده آن ها و نیز تحکیم خانواده، سازمان مکلف به ارائه خدمات مددکاری(اعم ا مددکاری اجتماعی و قضایی) و مشاوره روانشناسی به زندانیان است و در این راستا می تواند از خدمات خیرین و مؤسسه های حمایتی دولتی و غیر دولتی و مردم نهاد بهره‌مند شود.

ماده۱۶۲_ به منظور شناسایی و حل مشکلات خانوادگی، اجتماعی و قضایی زندانیان، از میان کارکنان مؤسسه، تنها مددکاران مؤسسه می‌توانند با موافقت رئیس مؤسسه و در چارچوب مقررات حاکم، با خانواده زندانی و اصحاب پرونده ارتباط برقرار کنند. تخطی از حکم مقرر در این ماده حسب مورد موجب تعقیب اداری یا پیگرد قضایی متخلف است. انجمن، بنیاد و ستاد دیه مکلف به همکاری با مددکاران در چارچوب وظایف حمایتی آنان می باشند.

ماده۱۶۳_ مددکاران می‌توانند با موافقت رئیس مؤسسه در محدوده مقررات با مراجعه به مراجع قضایی، سازمانها و مؤسسه های دولتی و عمومی و همچنین تشکل های مردمنهاد در جهت انجام امور زندانیان نیازمند و خانواده آ ها اقدام کند. مراجع مذکور در حدود مقررات همکاری لازم را به عمل می آورند.

ماده۱۶۴_ مددکار اجتماعی مؤسسه پس از اخذ اطلاعات لازم از زندانی و تشکیل پرونده، در صورت تقاضای زندانی و خانواده وی، به منظور حمایت مادی و معنوی از ایشان و کاهش آثار سوء ناشی از حبس، حسب مورد زنداد و خانواده او را به مرکز مراقبت، ستاد دیه و انجمن یا نهادهای حمایتی دیگر از قبیل کمیته امداد امام خمینی (ره)، سازمان بهزیستی کشور، بنیاد مستضعفان، بنیاد برکت، هلال احمر، سازمان نظام روانشناسی و تشکل های مردمنهاد معرفی و موضوع را پیگیری می کند و نتیجه پیگیری را ضمن ابلاغ به زندانی، در سامانه مربوط ثبت می کند. اقدامات حمایتی حتی المقدور باید با حفظ احترام و محرمانگی هویت محکوم و خانواده وی انجام شود.

ماده۱۶۵_ ستاد دیه، انجمن و بنیاد تعاون مطابق اساسنامه، آیین نامه و دیگر ضوابط و مقررات حاکم، به زندانیان و خانواده آن ها خدمات حمایتی ارائه میکنند. سازمان با هدف پیش گیری از انجام کارهای موازی و در راستا: بهبود عملکرد مؤسسه های موضوع این ماده، بر عملکرد ستاد، انجمن و بنیاد نظارت می کند و هماهنگی لازم را به عمل می‌آورد.

ماده۱۶۶_ به منظور پیش گیری از انجام اقدامات حمایتی موازی، هدفمندتر نمودن حمایتها، ایجاد شفافیت و جلب مشارکت حداکثری مردمی، سازمان مکلف است نسبت به راه اندازی «سامانه اقدامات حمایتی» مبادرت نماید در این سامانه پس از شناسایی زندانیان نیازمند از سوی مددکار اجتماعی مؤسسه، بدون ذکر نام و مشخصات هویتی و صرفاً با یک کد یکتا، بخشی از اطلاعات پرونده الکترونیکی آن ها نظیر خلاصه موضوع پرونده، مدت حبس، روند تغییر رفتار زندانی و حمایتهای مالی و معاضدتهای به عمل آمده، به همراه نوع و میزان حمایت هایی که زندانی و خانواده وی نیاز دارند، ثبت و بهروز رسانی میگردد.

تبصره۱_ پس از راه اندازی این سامانه، اقدامات حمایتی از زندانی و خانواده وی در آن ثبت میگردد و تنها مسیر حمایت مالی از محکومان نیازمند، از طریق این سامانه خواهد بود و ستاد دیه، انجمن و بنیاد، خدمات حمایتی ذ در بستر این سامانه ارائه می نمایند. کمیته امداد امام خمینی(ره) و دیگر نهادهای سازمان های حمایتی و خیریه که به صورت محلی یا کشوری اقدام به انجام امور فوق مینمایند، پس از تقاهم و هماهنگی با سازمان به شیوه فوق عمل می کنند.

تبصره۲_ در این سامانه باید اولویتهای حمایتی با ضوابط معین و شفاف مشخص و اعلام گردد و همچنین قابلیت جستجو و دسته بندی اطلاعات (بر اساس مواردی نظیر نوع و میزان محکومیت، موضوع پرونده، مدت زمان سپری شده و باقیمانده از حبس، میزان مبلغ مورد نیاز برای آزادی زندانی، سن، جنس، وضعیت تاهل، دارا بودن فرزند یا بارداری، سوءپیشینه فرد، محل تولد، مدرک تحصیلی، عنوان شغلی و...) وجود داشته باشد. و همچنین

دارای درگاه پرداخت مشارکتهای مردمی به صورت مستقیم بوده و امکان پرداخت تمام یا قسمتی از مبلغ مورد نیاز مربوط به هر زندانی فراهم باشد. پس از پرداخت هر میزان مبلغ، نتایج حمایت های انجام شده باید در سامانه نمایش داده شود به گونه ای که از دوباره کاری و بی عدالتی در تخصیص کمک ها اجتناب شود.

تصویربرداری از یک زن زندانی در یک مرکز بازپروری در استان تهران.

تصیره۳- بخش جداگانه ای در این سامانه را برای حمایت های مستقیم از خانواده زندانیان طراحی و بروز رسانی میگردد. حمایتهای مالی و پرداخت وجه جهت کمک به معیشت خانواده زندانیان در این سامانه ثبت و از طریق این سامانه انجام می شود. در این بخش نیز بدون نام و مشخصات هویتی، اطلاعات مورد نیاز توسط مددکاران اجتماعی مؤسسه و مرکز مراقبت ثبت میگردد.

تصویربرداری از یک زن زندانی در یک مرکز بازپروری در استان تهران.

ماده۱۶۷-۱ انجمن در حدود امکانات، با مؤسسه در تهیه و تأمین تجهیزات ضروری توانبخشی و مورد نیاز زندانیان بیبضاعت مانند دندان مصنوعی، عصا، اعضای مصنوعی، صندلی چرخدار و عینک، همکاری مینماید.

تصویربرداری از یک زن زندانی در یک مرکز بازپروری در استان تهران.

ماده۱۶۸- مرکز مراقبت علاوه بر نظارت بر فعالیتهای مددکاران اجتماعی و انجمنها، اقدامات حمایتی از زندانیان آزاد شده و خانواده آن ها را از قبیل خدمات اشتغال و حرفهآموزی، بهداشت و درمان، مشاوره روانشناسی و راهنمایی، فرهنگی و تربیتی و مددکاری اجتماعی به عمل میآورد. سازمان در جهت ثبت و نظارت برعملکرد این مرکز و در جهت رصد مستمر افراد تحت پوشش مرکز مراقبت و ارزیابی مستمر خدمات ارائه شده به این افراد ، منظور اطمینان از بازگشت این محکومان به زندگی شرافتمندانه، سامانه حمایت و مراقبت پس از خروج را راه اندازی می کند.

تصویربرداری از یک زن زندانی در یک مرکز بازپروری در استان تهران.

ماده۱۶۹- زندانی بیمار بیبضاعت که در وضعیت بیماری آزاد می شود و همچنین زندانی مستمند باید تا سه ماه پس از آزادی مورد حمایت انجمن قرار گیرد و چنانچه از کارافتاده یا ناتوان باشد، با توجه به مقررات حاکم و امکانات انجمن باید مورد حمایت قرار گیرد. انجمن و مرکز مراقبت در راستای برخورداری این افراد از خدمات سازمانهای حمایتی دولتی و عمومی، اقدام و پیگیری لازم را به عمل میآورد.

تصویربرداری از یک زن زندانی در یک مرکز بازپروری در استان تهران.

ماده ۱۷۰- مددکار اجتماعی مؤسسه در راستای پوشش حمایتی از زندانیان، حداقل دو ماه پیش از آزادی آن ها اقدام های لازم نظیر آموزش های لازم به زندانیان در شرف آزادی، توسعه ارتباط با خانواده زندانیان، شناسایی موا اصلی فعالیت سالم آن ها در جامعه، پیگیری تعیین حامی صلاحیت دار برای ایشان با توجه به شرایط اقتصادی، اجتماعی و روان شناختی آن ها با فعال سازی ظرفیت هایی نظیر دستگاه های مسئول، بخش خصوصی، نهادها، مردمی و خیرین برای رفع این موانع، را اجرا می کند. این واحد از زندانیان بیبضاعت آزاد شده که قصد بازگشت به محل زندگی خود را دارند حمایت می کند. انجمن به درخواست رئیس مؤسسه هزینه عزیمت این قبیل زندانیا را به صورت تنخواه در اختیار مددکار قرار می دهد.

تصویربرداری از یک زن زندانی در یک مرکز بازپروری در استان تهران.

ماده ۱۷۱- مرکز مراقبت در جهت بازاجتماعی شدن زندانیان آزاد شده با استفاده از ظرفیت تشکل های حمایتی مردمنهاد و سازمانهای دولتی از قبیل سازمان بهزیستی کشور، مکانهایی را به منظور اقامت اختیاری زندانیانی که دوره حبس آن ها پایان یافته است ، پیش بینی و تمهید می کند. در مدت حضور افراد در این مکانها در ادامه برنامه های اصلاحی و تربیتی مؤسسه، قنون و مهارتهای بازسازگاری با جامعه و خودداری از ارتکاب جرم به فرد متقاضی آموزش داده می شود و اقدامات حمایتی در راستای تسهیل در پیوند فرد با اجتماع و خانواده وی انجام می گیرد.

تصویربرداری از یک زن زندانی در یک مرکز بازپروری در استان تهران.

ماده۱۷۲- مددکاران قضایی مؤسسه با هماهنگی و تحت نظارت واحد امور قضایی، خدمات معاضدت قضایی و مشاوره حقوقی را به طور رایگان به زندانیان ارائه می دهد. این خدمات شامل مواردی از قبیل ارائه مشاوره و ارشاد، قضایی، همکاری با شورای حل اختلاف و اتخاذ تمهیدات لازم به منظور تحقق مذاکرات اصلاحی میان زندانی و شاکی، مراجعه به مراجع قضایی و مکانیه با آنان در راستای رفع ابهامات مربوط به پرونده قضایی زندانی، آگاه رسانی به زندانی از حقوق خود،تنظیم شکواییه، اعتراض، دادخواست و لوائح قضایی و پیگیری جهت بهره مندی زندانی از نهادهای ارفاقی و امتیازهای قانونی نظیر آزادی مشروط، نیمهآزادی و آزادی تحت نظارت سامانه ها الکترونیکی، عفو، تعلیق اجرای مجازات و دیگر فرایندهای مربوط به دادرسی، صدور حکم و اجرای رأی است.

تصویربرداری از یک زن زندانی در یک مرکز بازپروری در استان تهران.

ماده۱۷۳- مرکز توسعه حل اختلاف با همکاری سازمان در مؤسسه ها به تعداد مورد نیاز شعب «شورای حل اختلاف ویژه امور زندانیان» را تشکیل می دهد. اعضای این شورا با بهره‌گیری از ظرفیت های موجود در راستای تحقق صلح و سازش بین زندانی و شاکی یا مدعی خصوصی تلاش می کنند.

تصویربرداری از یک زن زندانی در یک مرکز بازپروری در استان تهران.

فصل چهارم – اشتغال و حرفهآموزی

تصویربرداری از یک زن زندانی در یک مرکز بازپروری در استان تهران.

ماده۱۷۴- به منظور توسعه برنامه های بازسازگاری، کاهش آسیب های حبس، کمک به رفع نیازهای مادی و معنوی محکومان و خانواده آن ها و خودکفایی و خوداشتغالی زندانیان، سازمان مکلف است با همکاری بنیاد تعاون، حتی المقدور امکان اشتغال تمامی زندانیان حاضر در مؤسسه های کیفری را که متقاضی اشتغال هستند، فراهم کند. در این راستا سازمان می تواند اعتبار مورد نیاز را از محل بودجه مصوب، کمک های انجمن یا درآمدهای بنیاد تعاون، کمک های مردمی و مانند آن، در چارچوب مقررات قانونی، تأمین کند و در جهت حرفه آموزی و اشتغال زندانیان به اموری که با اقتصاد بازار ارتباط مستقیم دارد (اشتغال مولد و پایدار)، متناسب با قابلیت ها و استعدادهای فردی به کار گیرد و همچنین نسبت به فراهم کردن مشوق های لازم با هدف به کارگیری و اشتغال زندانیان آزادشده و رفع موانع تولید و اشتغال برای کارآفرینانی که نسبت به ایجاد اشتغال و خودکفایی مؤسس های کیفری سرمایه گذاری و مشارکت می کنند و نیز کارآفرینانی که زندانی هستند اقدام کند. این اقدام ها و همچنین قراردادهایی که در این راستا منعقد می شود، باید با رعایت ضوابط و مقررات و عاری از انحصار و در راستای صیانت از حقوق زندانیان باشد.

تصویربرداری از یک زن زندانی در یک مرکز بازپروری در استان تهران.

تصیره۱- سازمان می تواند در راستای تأمین اعتبار برنامه های موضوع این ماده و در چارچوب مقررات حاکم، با بخش خصوصی یا دولتی مشارکت کند و همچنین زندانی را برای دریافت تسهیلات بانکی به بانک معرفی نما همچنین بنیاد به تقاضای سازمان مکلف به تأمین کمک های مالی در راستای اجرای این ماده است.

تصویربرداری از یک زن زندانی در یک مرکز بازپروری در استان تهران.

تصیره۲- مستند به تصیره ماده ۲ اساسنامه بنیاد تعاون زندانیان اصلاحی ۹۸/۳/۲۸ تمامی منافع، عواید و مازاد درآمدها نسبت به هزینه های بنیاد در حال و آینده صرف اشتغال و حرفه آموزی زندانیان، ارائه خدمات فرهنگی، ورزشی و رفاهی به آنان و کمک به معیشت خانواده هایشان و آزادی زندانیان می شود. اولویت ها جهت هزینه کرد این وجوه توسط سازمان تعیین می شود.

تصویربرداری از یک زن زندانی در یک مرکز بازپروری در استان تهران.

ماده ۱۷۵ – هر مؤسسه با هماهنگی مدیر کل زندان های آن استان، با لحاظ موارد امنیتی و حفاظتی، در سامانه اشتغال سازمان و تارنمای مؤسسه، امکانات و ظرفیتهای موجود و توانایی ها و مهارت های زندانیان و امکان بکارگیری آنان در فرایند اصلاحی رأی باز (اشتغال در مراکز حرفه آموزی و اشتغال و خارج از مؤسسه) و یا در کارگاههای واقع در زندان های بسته، نیمهپاز، اقدام به اعلام ظرفیتهای مؤسسه برای ایجاد زمینه اشتغال زندانیان متقاضی مینماید. دستگاه های اجرایی، مؤسسات و شرکتهای دولتی و عمومی، بنیاد، انجمن، مؤسسه های خیریه و بنگاه های اقتصادی میتوانند در محدوده شرایط اعلامی مؤسسه، درخواست خ را برای راه اندازی کارگاه های موردنظر خود و بهکارگیری گروهی یا انفرادی هر یک از زندانیان، مشتمل بر نوع شغل و میزان حقوق مدنظر، در تارنمای مؤسسه ثبت نمایند. رئیس مؤسسه پس از بررسی، نسبت به رد یا تأیید درخواست اقدام می کند و دلایل آن باید در سامانه مربوط ثبت شود.

تصویربرداری از یک زن زندانی در یک مرکز بازپروری در استان تهران.

ماده۱۷۶- فهرست ظرفیت ها و عناوین شغلی موجود برای زندانیان (اعم از مشاغل نشسته، کارگاهی، خویش فرما و کارفرمایی) در بخشهای مختلف مؤسسه یا خارج از آن در سامانه ثبت و از بدو حضور زندانی در بخش تشخیص مؤسسه و یا در طول مدت حبس، به اطلاع همه زندانیان می رسد و زندانیان متقاضی، اولویت های خود را اعلام می کنند. سپس سامانه با توجه به تشخیص استعداد و مهارت و اطلاعات پرونده وضعیت زندانی و با لحاظ برنامه اصلاح و تربیت و درجه اعتباری و امکان حضور محکوم و تحقق نظارت بر وی، در هر یک از بخشها، شغل متناسب برای زندانی را پیشنهاد می نماید. درخواست زندانی و پیشنهاد سامانه، در شورای طبقه بندی مؤسسه مطرح و زندانی بر اساس مصوبه شورای طبقه بندی و با رعایت مقررات، و با رعایت مقررات، در یکی از کارگاههای داخل زندان نیمه باز، مراکز حرفهآموزی و اشتغال و یا هرگونه اشتغال (اعم از خویش فرمایی و کارفرمایی)، تحت نظارت سازمان در خارج از مؤسسه، به کار گمارده می شود. اتخاذ تصمیم در خصوص اشتغال در زندان بسته، بدون نیاز به طرح در شورای طبقه بندی، برعهده رئیس مؤسسه است.

تصویربرداری از یک زن زندانی در یک مرکز بازپروری در استان تهران.

ماده ۱۷۷- در صورتی که براساس پرونده وضعیت، مشخص گردد که زندانی متقاضی، مهارت لازم برای اشتغال را ندارد، مؤسسه با لحاظ امتیازات و درجه اعتباری زندانی، شرایط را برای حرفه آموزی وی فراهم می کند و پس گذراندن دوره‌های آموزشی و اخذ گواهینامه مهارت فنی در رشته‌ها یا حرفه‌های ابلاغی از سوی سازمان به کار گمارده می شود. این گواهینامه‌ها بدون ذکر محل تشکیل کلاس و زندانی بودن فرد صادر می شود.

ماده ۱۷۸- زندانی می‌تواند با موافقت رئیس مؤسسه و با رعایت مقررات حاکم از جمله احترام به حقوق دیگر زندانیان، در اوقات فراغت در آسایشگاه به فعالیتهای علمی، هنری و صنایع دستی اشتغال داشته باشد. مواد اولیه این فعالیتها از طریق فروشگاههای مؤسسه در اختیار زندانی قرار می گیرد.

ماده ۱۷۹- هرگاه زندانی نتواند با سرمایه خود اقدام به تهیه مواد اولیه و لوازم مربوط کند، این مواد و لوازم از طریق شرکت تعاونی کارکنان مؤسسه یا انجمن و یا بنیاد و سایر شرکتهای خصوصی و خیریه ها، تهیه و در اختیار و گذاشته می شود. در این صورت پس از کسر هزینه تهیه لوازم اولیه، درصدی از سود حاصل شده به عنوان سهم سرمایه مطابق با عقد مضاربه، برداشت و به حساب سرمایه گذار واریز و بقیه به حساب زندانی منظور می شود.

ماده ۱۸۰- در جهت حمایت از فروش تولیدات زندانیان و رونقبخشی به این نوع فعالیتها، رئیس مؤسسه میتواند با نظارت بنیاد در چارچوب دستورالعمل مربوط، با مشارکت شرکت تعاونی کارکنان مؤسسه یا بخش خصوصی و خیریه ها و یا فروشگاه های مؤسسه یا انجمن، مبادرت به فروش تولیدات کند.

تبصره - سازمان در راستای رعایت غبطه زندانی و اصول انصاف، شفافیت و عدم انحصار، سامانه ای را برای فروش محصولات مذکور ایجاد می نماید، به گونه ای که در دسترس عموم مردم باشد و جزئیات کالای تولیدی زندانی در آن ثبت و امکان فروش مستقیم آن به صورت شفاف فراهم گردد.

ماده ۱۸۱- اشتغال زندانی در کارگاههای بخش زندان نیمه باز مؤسسه، منوط به تقاضای وی، کسب درجه اعتباری لازم و تصویب شورای طبقه بندی است. کارگاههای محل اشتغال این زندانیان در داخل زندان بسته یا زندان نیمه باز همان مؤسسه و محل آسایشگاه آنان در بخش نیمه باز آن مؤسسه قرار دارد. محکوم شاغل در زندان نیمه‌باز پس از خروج از آسایشگاه باید در محل کار حضور یافته و به موقع مراجعت کند. وی در ساعات اشتغال حؤ خروج از محل کار را بدون اجازه مأمور مراقب ندارد. مسؤولان مؤسسه باید بر عملکرد زندانی و زمان ورود و خروج وی در محل کار و آسایشگاه نظارت و مراتب را به نحو مکانیزه ثبت کنند.

ماده ۱۸۲- اشتغال زندانی در «مرکز حرفه‌آموزی و اشتغال» یا هرگونه اشتغال در خارج از مؤسسه که تحت نظارت سازمان می باشد، منوط به کسب درجه اعتباری لازم و تصویب شورای طبقه بندی و اخذ تأمین مناسب برابر مقررات قانون آیین دادرسی کیفری توسط قاضی اجرا است. تعیین محل اشتغال، اقامت و استراحت و خوابگاه زندانی بر عهده شورای طبقه بندی است؛ عدم حضور در محل کار یا ترک آنجا و یا عدم مراجعه به خوابگاه، بدون اجازه قانونی، غیبت محسوب و به منزله فرار از زندان می باشد.

تبصره - اشتغال محکومان در نظام نیمه آزادی نیز میتواند مطابق شرایط مقرر در دادنامه و تحت نظارت مراکز نیمه‌آزادی در مراکز حرفه‌آموزی و اشتغال و یا خارج از مؤسسه که تحت نظارت سازمان است اجرا شود.

ماده ۱۸۳- برای اشتغال زندانی در «مرکز حرفه‌آموزی و اشتغال» یا هرگونه اشتغال در خارج از مؤسسه که تحت نظارت سازمان می باشد، زندانی باید دارای محکومیت قطعی باشد و با لحاظ درجه اعتباری کسب شده، در محکومیت های حبس درجه ۳ و کمتر از آن، حداقل یک ششم حبس، و در محکومیت های حبس تعزیری بالاتر از ۱۵ سال، حداقل سه سال از مدت حبس را تحمل کرده باشد.

تبصره ۱- ملاک محاسبه در میزان محکومیت برای لحاظ نصاب های پیش بینی شده در این ماده، مجموع محکومیت های قطعی و لازم الاجرائی است که جهت اجرا به مؤسسه ابلاغ شده است.

تبصره ۲- محکومان جرایم غیر عمد و محکومان مالی و همچنین محکومانی که به علت عجز از پرداخت جزای نقدی در مؤسسه به سر می برند از شرط تحمل اولیه حبس معاف می باشند.

ماده ۱۸۴- زندانیان زیر از شرکت در فرآیند اصلاحی رأی باز، (اشتغال در مراکز حرفه‌آموزی و اشتغال یا خروج از مؤسسه) ممنوع هستند:

الف - زندانیان محکوم به مجازات سالب حیات؛

ب - زندانیان مربوط به جرایم سرقت مسلحانه، قاچاق مسلحانه، اخلال در نظام اقتصادی کشور، تجاوز به عنف، دائر کردن مراکز فساد و فحشا، آدمربایی، اسیدپاشی، جاسوسی و اقدام علیه امنیت داخلی و خارجی کشور که مجازات حبس آن ها درجه چهار و بالاتر باشد و همچنین محکومان جرایم مالی با وصف تعدد جرم، زندانیان دارای حالت خطرناک و یا سابقه کیفری مؤثر، قبل از تحمل حداقل یک سوم میزان محکومیت.

پ - زندانیانی که حین تحمل حبس یا در ایام مرخصی و یا به هنگام اشتغال و حرفه‌آموزی، مرتکب جرم عمدی جدید (به استثنای جرایم تعزیری درجه هفت و هشت) شوند، در نوبت اول شش ماه، در نوبت دوم، یک سال و در نوبت سوم دوسال از هرگونه حرفه‌آموزی و اشتغال در خارج از زندان محروم می شوند. این محرومیت با صدور حکم برائت از بین می رود و در مورد مرتکب غیبت غیر موجه نیز اعمال میگردد.

تبصره - ممنوعیت این ماده، شامل محکومان نظام نیمه آزادی که مستلزم صدور رأی از سوی دادگاه است، نمی شود.

ماده ۱۸۵- ضوابط نظام انگیزشی برای مشارکت فعال محکومان در امر اشتغال و همچنین نحوه محاسبه و پرداخت دستمزد روزانه با لحاظ درجه اعتباری و به تناسب درجه مهارت و کاردانی هر یک از آنان و میزان و نوع کاری که انجام میدهند، بر اساس دستورالعملی که به تصویب رئیس سازمان خواهد رسید، تعیین می شود. مزد زندانی شاغل در پایان هر ماه به حساب بانکی وی واریز می شود. به درخواست زندانی بخش معینی از مزد وی به حسا، بانکی عائله تحت تکفل یا سرپرست آن ها و یا دیگر افراد واجب النفعه با معرفی وی واریز می شود. رئیس مؤسسه بر نحوه پرداخت دستمزد آنان نظارت مستمر دارد.

ماده ۱۸۶- هنگام آزادی زندانی و پس از تصفیه حساب با مؤسسه، موجودی حساب زندانی به وی تحویل می شود. همچنین در صورت انتقال زندانی به مؤسسه دیگر، مطالبات او پس از تصفیه حساب کامل به محل مؤسسه جدید حواله و انتقال داده می شود.

ماده۱۸۷- متقاضیان بهکارگیری خدمات زندانی مکلفاند اقدام های زیر را انجام دهند:

الف - بیمه کردن زندانیان شاغل در قبال حوادث ناشی از کار؛

ب - رعایت مقررات ایمنی، حفاظتی و بهداشتی بر اساس ضوابط و مقررات حاکم؛

پ - تنظیم صورتحساب مالی متناسب با اصول حسابداری؛

ت - ثبت و اعلام مستمر گزارش عملکرد، حضور و غیاب زندانی شاغل در خارج از مؤسسه به رئیس آن مؤسسه.

ماده۱۸۸- مسئولیت نظارت بر امور کارگاهها و مؤسسه های صنعتی، کشاورزی و خدماتی از حیث نوع و میزان تولید، کیفیت و کمیت کار، خرید و فروش و انعقاد دیگر قراردادها و مسائل فنی و تخصصی و دیگر موارد بر عهد، رئیس کارگاه یا مؤسسه است.

ماده۱۸۹- ساعت کار و استراحت زندانیان در کارگاهها و مؤسسه های صنعتی، کشاورزی و خدماتی داخل یا خارج از مؤسسه با توجه به موقعیت محل و نوع و کیفیت کار، از طرف مسؤول کارگاه یا مؤسسه های صنعتی، کشاورزی و خدماتی با هماهنگی رئیس مؤسسه مطابق شیوه نامه مربوط، تعیین و اجرا می شود.

ماده۱۹۰- رئیس مؤسسه به صورت روزانه یا مودی، خود یا توسط بازرسان و ناظران مؤسسه یا سرکشی به محل اشتغال زندانیان در داخل و خارج از مؤسسه، بر نحوه کار و ورود و خروج آنان به محل اشتغال نظارت می کند.کارکنان مؤسسه، بازرسان و ناظران نیز گزارش بازدید را نزد رئیس مؤسسه ارسال میکنند. وقایع در پرونده زندانی ثبت و تخلفات زندانیان در شورای انضباطی مطرح میگردد.

ماده۱۹۱- شورای طبقه بندی در صورت ضرورت و وجود امکانات لازم میتواند با تأیید قاضی اجرا نظارت بر محکومان شاغل در مراکز حرفه آموزی و اشتغال یا خارج از مؤسسه که تحت نظارت سازمان است را به مرکز مراقب الکترونیکی واگذار کند. آن مرکز وضعیت نظارت و مراقبت الکترونیکی فرد تحت مراقبت را به رئیس مؤسسه گزارش می کند.

ماده۱۹۲- استفاده از تخصص زندانیان مانند پزشکان در صورتی که پروانه و مجوزهای قانونی آنان به لحاظ ارتکاب جرم لغو نشده باشد و نیز استفاده از مهارت حرفهای و شغلی زندانیان در صورت نیاز مؤسسه و درخواست زندانی مجاز است و زندانی به ازای آن از امتیاز، نمره اعتباری و تسهیلات رفاهی و در صورت امکان از دستمزد بهره مند می شود. رعایت اصول ایمنی، حفاظتی و بهداشتی و بیمه حوادث در محیط کار زندانیان الزامی است.

تبصره - بهکارگیری زندانیان در امور نگهداری، انتظامی و اداری مؤسسه یا دیگر دستگاه ها ممنوع است.

ماده۱۹۳- در اجرای ماده ۵ قانون نحوه اجرای محکومیت های مالی، مقررات این فصل حسب مورد نسبت به محبوسان موضوع ماده ۳ قانون پیش گفته که متقاضی کار هستند یا قید اولویت نسبت به دیگر زندانیان اجرا می شود.

فصل پنجم - ارفاق های قانونی

مبحث اول - مرخصی

ماده۱۹۴- در اجرای ماده ۵۲۰ قانون آیین دادرسی کیفری، محکوم در صورت رعایت ضوابط و مقررات مؤسسه کیفری، مشارکت در برنامههای اصلاحی و تربیتی و کسب حداقل یکصد امتیاز از درجه اعتباری لازم، مطابق دستورالعمل موضوع تبصره ۵ ماده ۸۰ این آیین نامه، پس از اعلام شورای طبقه‌بندی ماهانه حداکثر سه روز از مرخصی برخوردار شود؛ معیارهای درجه اعتباری در خصوص مرخصی به شرح زیر است:

الف - امور انضباطی:

۱- رعایت مقررات و امور انضباطی زندان، هر ماه حداکثر بیست امتیاز؛

۲- همکاری در برقراری نظم و انضباط و پیشگیری از تخلفات داخلی، هر ماه حداکثر بیست امتیاز؛

۳- همکاری در کشف مواد مخدر و روانگردان و اشیای ممنوع، هر ماه حداکثر بیست امتیاز.

ب - فعالیتهای مذهبی و قرآنی:

۱- شرکت مستمر در نماز جماعت و دیگر مراسم مذهبی، هر ماه حداکثر سی امتیاز؛

۲- شرکت در برنامه های مربوط به تواشیح، تلاوت، روخوانی، ترجمه، درک مفاهیم، حفظ قرآن یا نهج البلاغه، اخلاق و عقاید، هر ماه حداکثر سی امتیاز و قبولی در آزمون این دوره ها هر دوره سی امتیاز و حفظ قرآن به ازاء جزء یکصد امتیاز؛

۳- انتخاب در جشنواره قرآنی شهرستان، استان یا کشور و یا کسب رتبه در آن، هر کدام یکصد امتیاز؛

۴- شرکت در دوره احکام سطوح یک و دو، هر ماه حداکثر ده امتیاز و قبولی در آزمون به ازای هر سطح سی امتیاز.

ب - فعالیت های فرهنگی، هنری و ورزشی:

۱- همکاری در انجام فعالیت های فرهنگی و هنری هر ماه حداکثر بیست امتیاز؛

۲- شرکت در هر دوره کتابخوانی و شعرخوانی، حداکثر بیست امتیاز؛

۳- شرکت در کلاس های فرهنگی، هنری و ورزشی، هر ماه حداکثر بیست امتیاز؛

۴- کسب رتبه در هر یک از جشنواره های فرهنگی، هنری یا مسابقات ورزشی اعم از شهرستان، استان یا کشور، سی امتیاز؛

۵ - شرکت در برنامه ها و دوره های تعزیه خوانی و شاهنامه خوانی، حداکثر بیست امتیاز.

ت - فعالیت های علمی و تحصیلی:

۱- اشتغال به تحصیل در هر یک از مقاطع تحصیلی، هر ماه ده امتیاز؛

۲- قبولی در هر یک از مقاطع تحصیلی، یکصد امتیاز؛

۳- شرکت در هر یک از دوره های تربیت معلم، آموزشاری یا مربیگری درون زندان، حداکثر بیست امتیاز؛

۴- اخذ گواهی در هر یک از دوره های تربیت معلم، آموزشاری یا مربیگری، چهل امتیاز؛

۵ - تدریس در هر یک از امور آموزشی، فرهنگی و ورزشی، هر ماه سی امتیاز؛

۶ - پذیرش و ادامه تحصیل در دانشگاه با آزمون یکصد امتیاز و بدون آزمون، پنجاه امتیاز؛

۷- فراگیری زبانهای خارجی، به ازای قبولی در هر سطح پنجاه امتیاز.

ث - مهارت های فنی، حرفه ای و اجتماعی:

۱- شرکت در کلاس های فنی و حرفه ای، هر ماه حداکثر ده امتیاز؛

۲- اخذ گواهی فنی و حرفه ای، به ازای هر رشته پنجاه امتیاز؛

۳- اشتغال به کار در کارگاه ها و انجام امور خدماتی داخل زندان، هر ماه حداکثر چهل امتیاز؛

۴- شرکت در دوره مهارت های زندگی، به ازای هر مهارت پنج امتیاز و حداکثر پنجاه امتیاز و اخذ گواهیهایی مربوط به ازای هر مهارت ده امتیاز و حداکثر یکصد امتیاز؛

۵ - شرکت در جلسات و کلاسهای مشاوره و رواندرمانی، هر ماه حداکثر بیست امتیاز.

ج - ترک اعتیاد:

۱- حضور در برنامه‌ها و دوره‌های ترک اعتیاد مانند دوره درمان نگهدارنده با ام.ام.تی و مصرف داروهای آن، به ازای هر ماه ده امتیاز و حداکثر یکصد امتیاز؛

۲- همکاری به عنوان آموزش دهنده برنامه آموزش همسانان با تأیید بهداری، هر ماه ده امتیاز و حداکثر یکصد امتیاز؛

۳- ترک کامل سیگار، یکصد امتیاز؛

۴- ترک کامل اعتیاد به مواد مخدر و روانگردان با تأیید بهداری زندان، یکصد امتیاز.

چ - همکاری در اجرای حکم:

۱- پرداخت جزای نقدی به ازای هر یک درصد از کل مبلغ ده امتیاز؛

۲- اخذ رضایت شاکی حداکثر یکصد امتیاز؛

ح - دیگر اقدامات و فعالیت های پیش بینی نشده در این ماده به تشخیص شورای طبقه بندی، حداکثر پنجاه امتیاز.

تبصره ۱- تحصیل امتیازات مذکور حسب مورد منوط به اخذ گواهی از سوی واحدهای مربوط و تأیید رئیس مؤسسه کیفری است.

تبصره ۲- محکومان مرد دارای شصت سال سن و بالاتر و زن دارای بیش از پنجاه و پنج سال سن، زنان سرپرست خانوار بر اساس گواهی مستند، مادران دارای فرزند کمتر از پانزده سال سن، زندانیان دارای بیماریهای مسری خطرناک یا صعبالعلاج و ابتلاگران و ناتوانان با کسب حداقل پنجاه امتیاز با رعایت دیگر شرایط از مرخصی موضوع این ماده بهره‌مند میشوند.

تبصره ۳- معیارهای مندرج در این ماده در چارچوب تبصره ۵ ماده ۸۰ این آیین نامه قابل تکمیل و ارتقا است.

ماده ۱۹۵- محکومانی که به موجب قانون مشمول مقررات تعلیق اجرای مجازات نمی شوند، پس از تحمل یکسوم از میزان مجازات، در صورت کسب درجه اعتباری لازم، با رعایت شرایط مندرج در دستورالعمل تبصره ۵ ماده این آیین نامه و به تشخیص دادستان می توانند در هر چهار ماه حداکثر پنج روز از مرخصی برخوردار شوند.

ماده ۱۹۶- در موارد بیماری حاد یا فوت همسر یا بستگان نسبی و سببی درجه یک از طبقه اول و یا ازدواج فرزندان، به تشخیص دادستان و بدون نیاز به کسب درجه اعتباری معین، زندانی می تواند حداکثر تا پنج روز از مرخص استفاده کند. در صورت عجز از فراهم کردن تأمین کیفری، اعزام محکوم به مرخصی تحت مراقبت مأموران، یک روز در ماه و به مدت ده ساعت بلامانع است. تعدد هر یک از وقایع فوق مانع از اعطای مجدد مرخصی موضوع این ماده نیست.

ماده ۱۹۷- رئیس قوه قضاییه میتواند به مناسبتهاى ملی و مذهبی، حداکثر دو بار در سال به زندانیان واجد شرایط مرخصی اعطا کند. سازمان حسب اقتضاء جهت اجرای این ماده، پیشنهادات لازم را به رئیس قوه قضاییه ارائه م نماید.

ماده ۱۹۸- در مواردی که محکوم دارای شاکی خصوصی است و به تشخیص دادستان یا قاضی اجرا، اعطای مرخصی ترمیمی میتواند در جلب رضایت شاکی مؤثر باشد، زندانی میتواند علاوه بر مرخصی مذکور در مواد ۱۹۴ و ۱۹۵ پس از سپردن تأمین مناسب، در طول مدت حبس یک نوبت دیگر و حداکثر به مدت هفت روز از مرخصی استفاده کند. در صورتی که محکوم بتواند بخشی از خسارت شاکی را پرداخت یا رضایت او را جلب کند، این مرخصی فقط برای یک نوبت دیگر به مدت هفت روز تمدید میشود.

تبصره - در خصوص محکومان حقوقی که صرفاً در اجرای ماده ۳ قانون نحوه اجرای محکومیت های مالی در حبس هستند، به منظور فراهم شدن موجبات پرداخت محکوم به ، قاضی اجرا می تواند هر سه ماه یک نوبت با اخذ تأمین از محکوم ، حداکثر به مدت ده روز به وی مرخصی اعطاء کند. در این صورت مراتب به اطلاع دادگاه صادرکننده حکم خواهد رسید. در صورت پرداخت قسمتی از محکومیه در مدت مرخصی، مدت یادشده به تشخیص قاضی اجرا قابل تمدید است. همچنین برای حضور در جلسه دادگاه، به محکومانی که امکان استفاده از مرخصی را دارند، با اخذ تأمین مرخصی اعطا می شود تا لزومی به اعزام و بدرقه آن ها که موجب اطلاع دادرسی است، نباشد.

ماده ۱۹۹- در اعطای مرخصی، فاصله محل سکونت زندانی تا محل تحمل کیفر وی به تناسب راه، مورد لحاظ قرار می گیرد.

ماده ۲۰۰- چنانچه زندانی در طول دوره محکومیت و به شرط دارا بودن شرایط لازم برای اعطای مرخصی، از مرخصی مواد ۱۹۴ و ۱۹۵ این آیین نامه بهره‌مند نشده باشد، این مرخصیها ذخیره می شود و در طول دوران محکومیت قابل استفاده است. چنانچه با احتساب مرخصیهای ذخیره و مدت باقیمانده از حبس، محکومیت خاتمه یافته تلقی شود، زندانی میتواند با لحاظ درجه اعتباری مکسبیه و چنانچه به علت قانونی دیگری بازداشت نباشد بدون تودیع تأمین از مرخصی پایان حبس استفاده کند.

ماده ۲۰۱- در مواردی که تعداد زندانیان یک مؤسسه به حد غیر قابل قبول برسد (بیش از دو برابر ظرفیت اسمی) و همچنین در مواقع بحرانی و بروز حوادث غیر مترقبه یا شیوع بیماریهای خطرناک مسری و مانند آن، مراتب جهت اتخاذ تدابیر مقتضی تا رفع حالت ضرورت از سوی رئیس سازمان به رئیس قوه قضائیه اعلام می شود.

ماده ۲۰۲- قاضی اجرا پس از اخذ نظر شورای طبقه بندی مبنی بر واجد شرایط بودن زندانی و با اخذ تأمین مناسب، مرخصی اعطا می کند. در صورت تمدید مرخصی زندانی، مراتب با قید فوریت به مؤسسه منعکس می شود.

ماده ۲۰۳- دادستان و قاضی اجرا می توانند خود یا به پیشنهاد شورای طبقه بندی برای زندانیانی که به مرخصی اعزام می شوند، تکالیفی از قبیل معرفی نوبه ای به مراجع انتظامی و یا عدم حضور در برخی از اماکن مقرر داره

ماده ۲۰۴- مدت مرخصی زندانی جزء مدت محکومیت وی محسوب می شود.

ماده ۲۰۵- روزهای غیبت داخل در مدت محکومیت محاسبه نخواهد شد. در صورت صدور قرار منع تعقیب یا حکم برائت راجع به اتهام غیبت از مرخصی، ایام غیبت، جزء مدت محکومیت محاسبه می شود .

ماده ۲۰۶- چنانچه زندانی پس از اتمام مرخصی، غیبت کند، رئیس مؤسسه مراتب را در اسرع وقت و حداکثر ظرف بیست و چهار ساعت برای اقدام قانونی مربوط به ضبط تأمین، دستگیری زندانی و عودت وی به مؤسسه، به مقام صادرکننده مرخصی گزارش و همزمان نسبت به اعلام جرم به دادستان یا رئیس حوزه قضایی اقدام می کند. مقام قضایی نتیجه اقدام های مربوط به ضبط تأمین و رسیدگی به پرونده غیبت را برای درج در پرونده به مؤسسه اعلام می کند.

ماده ۲۰۷- غیبت زندانی پس از پایان مدت مرخصی در نوبتهای اول و دوم و سوم به ترتیب موجب سه ماه و شش ماه و یک سال محرومیت از مرخصی است؛ مگر آن که شورای طبقه بندی تنبه وی را احراز کند و دادستان ؛ با اعطای مرخصی موافقت نماید.

ماده ۲۰۸- ارتکاب جرم عمدی به استثنای جرایم تعزیری درجه هفت و هشت، در حین حبس یا در ایام مرخصی و یا به هنگام اشتغال و حرفهآموزی در خارج از مؤسسه، موجب ششماه محرومیت از مرخصی در نوبت اول، یک سال در نوبت دوم و دو سال در نوبت سوم است.

ماده ۲۰۹- مرخصی های پیش بینی شده در این فصل مانع یکدیگر نیست؛ در هر حال جمع مرخصی های زندانی در هر فصل، بیش از یکماه، نخواهد بود. اعطای مرخصی به زندانیان شاغل در مراکز حرفهآموزی و اشتغال، نباید با توافقتنامه مؤسسه با بخش خصوصی، در تعارض باشد.

مبحث دوم – ملاقات

ماده ۲۱۰- به منظور حفظ پیوند خانوادگی، ایفای تکلیف شرعی صله رحم و رعایت حقوق زندانی و خانواده او، مؤسسه تمهیدات لازم را برای ملاقات زندانی با همسر، فرزندان، پدر و مادر، خواهر و برادر و همچنین پدر و مادر همسر فراهم میآورد. ملاقات دیگر بستگان و دوستان، خواهان و شاکی یا زندانی، به صورت کابینی، به درخواست هر یک از ایشان، با موافقت مدیرکل زندان های استان یا قاضی اجرا و یا رئیس مؤسسه امکان پذیر است.

تبصره ۱- مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه و سازمان نسبت به ایجاد امکان دریافت نوبت ملاقات به صورت الکترونیکی و برابر ضوابط قانونی و برنامه اعلامی هر مؤسسه اقدام می نمایند.

تبصره ۲- به منظور احراز هویت صحیح ضروری است مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه نسبت به امکان مشاهده تصویر و اطلاعات مهم مراجعان شامل سن، نام و نام خانوادگی و مندرج در سامانه ثنا اقدام نماید به نحوی که بدون نیاز به مشاهده اصل کارت شناسایی، امکان هویت سنجی سیستمی وجود داشته باشد.

ماده ۲۱۱- در صورت ممنوعالملاقات بودن متهم، مدت و چگونگی آن به صورت کتبی توسط مقام قضایی به مؤسسه اعلام می شود. رئیس مؤسسه مکلف است اسامی زندانیانی که به دستور مقام قضایی بیش از یک ماه ممنوعالملاقات بوده‌اند را نزد مرجع قضایی رسیدگیکننده و حسب مورد نزد دادستان یا رئیس حوزه قضایی بخش مربوط ارسال کند.

ماده ۲۱۲- مدت ملاقات زندانیان به صورت ملاقات عمومی (کابینی) بیست تا سی دقیقه، حضوری سی تا شصت دقیقه، خصوصی چهار تا دوازده ساعت و ملاقات الکترونیکی (مجازی) پنج تا سی دقیقه است. مدت ملاقات ط نظر رئیس مؤسسه تا دو برابر قابل افزایش است.

تبصره – شیوه اجرای ملاقات الکترونیکی (مجازی) بر اساس دستورالعمل مربوط خواهد بود.

ماده ۲۱۳- ملاقات عمومی (کابینی) زندانیان به صورت هفتگی است و برنامه زمان بندی آن اعم از روز و ساعت به صورت فصلی یا سالانه برای هر مؤسسه مشخص و به تصویب مدیرکل زندان های استان میرسد.

تبصره ۱- در صورتی که خانواده یا اقوام زندانی که از شهرستانهای دیگر به مؤسسه مراجعه میکنند از برنامه زمانی ملاقات مطلع نباشند، رئیس مؤسسه میتواند ملاقات خارج از برنامه را اجازه دهد.

تبصره۲- در صورت وجود بیماری مسری یا همهگیری بیماریهای گوارشی یا تنفسی، رئیس مؤسسه می تواند با نظر واحد بهداشت و درمان و موافقت مدیرکل زندان های استان ملاقات حضوری و خصوصی را به صورت موقه تا زمان عادی شدن شرایط متوقف کند.

ماده۲۱۴- به جز ملاقات عمومی که برای همه زندانیان یکسان است، دیگر اقسام ملاقات در چارچوب این آیین نامه به صورت تشویقی اعطا می شود و زندانیانی که ضمن رعایت حسن اخلاق و رفتار، در برنامه های اصلاح و تربیتی مؤسسه از جمله اشتغال، حرفهآموزی، آموزشی، فرهنگی و ورزشی مشارکت داشته، با کسب درجه اعتباری لازم، از این امتیاز برخوردار می شوند.

ماده۲۱۵- به درخواست زندانی و موافقت همسر و خانواده وی و تأیید مؤسسه، ملاقات خصوصی با خانواده شامل والدین یا همسر و فرزندان با رعایت موازین شرعی و امنیتی در مکان خاصی انجام می گیرد که به این منظور اختصاص یافته و دارای امکانات لازم است.

ماده۲۱۶- ملاقات وکیل دادگستری با موکل زندانی با ارائه وکالتنامه رسمی به رئیس مؤسسه یا مسؤول ملاقات و در صورت امکان در اتاق مخصوص و مجزا از محل ملاقات عمومی انجام می شود. در صورت ممنوع الملاقا، بودن زندانی، ملاقات با نظر و دستور مقام قضایی مربوط خواهد بود. همچنین تنظیم قرارداد وکالت به تقاضای زندانی با دستور رئیس مؤسسه صورت می گیرد. سازمان مکلف است با همکاری مرکز آمار و فناوری اطلاعات قو قضاییه امکانی فراهم آورد تا تنظیم و امضاء قرارداد وکالت به صورت الکترونیکی، برای زندانیان، از طریق سامانه خدمات الکترونیکی قضایی، انجام شود .

تبصره۱- ملاقات محکومان امنیتی و کلیه متهمان با وکلای خود، منوط به تأیید قرارداد وکالت توسط مرجع قضایی مربوط است .

تبصره۲- در صورت موافقت مدیرکل زندان های استان و با نظر رئیس مؤسسه، کانون وکلای دادگستری و مرکز وکلا، کارشناسان و مشاوران خانواده قوه قضاییه میتوانند با هزینه خود دفتری جهت ملاقات وکلا با موکلان خود احداث و تجهیز کنند.

ماده۲۱۷- در اجرای تبصره ۲ ماده ۲۳۶ قانون آیین دادرسی کیفری، درخواست ملاقات نماینده سیاسی کنسولی و یا حافظ منافع با زندانیان دارای تابعیت خارجی، توسط وزارت امور خارجه به دادستانی کل کشور اعلام می شو تا بر اساس تصمیم آن مرجع مطابق مقررات اقدام شود.

ماده۲۱۸- ملاقات زندانی مربوط به جرایم علیه امنیت که دارای تابعیت خارجی است، با حضور یک نفر از کارکنان مؤسسه و آشنا به زبان زندانی صورت میگیرد و در غیر این صورت ملاقات با حضور نماینده حفاظت و اطلاعا، مؤسسه و مترجم مورد اطمینان انجام می شود مگر آنکه مکالمه به زبان فارسی صورت پذیرد. مکالمه باید با صدای رسا باشد و چنانچه فرد ناظر موضوع مذاکره طرفین را بر خلاف مقررات تشخیص دهد، فوری به ملاقات پا؛ می دهد و موضوع را به رئیس مؤسسه گزارش می کند . در صورت استفاده از مترجم، پرداخت دستمزد وی بر عهده سازمان است.

تبصره – اجرای حکم این ماده نسبت به تبعه خارجی که پرونده اتهامی وی منجر به صدور حکم قطعی نشده است، منوط به اخذ نظر قاضی رسیدگیکننده است.

ماده۲۱۹- سالن انتظار برای استقرار ملاقات کنندگان باید به دوربین مداربسته، محل تحویل امانات، سرویس بهداشتی، تجهیزات تهویه و گرمایشی و سرمایشی مناسب، فروشگاه و دیگر امکانات رفاهی مجهز باشد و ملاقات کنندگان از مسیر مخصوص به محل ملاقات هدایت شوند.

ماده ۲۲۰- پرداخت وجه نقد به زندانی توسط ملاقاتکننده یا هر فرد دیگر تنها باید از طریق واریز به حساب وی انجام شود و کارکنان مؤسسه به هیچ وجه مجاز به دریافت وجه برای پرداخت آن به زندانی و یا واریز به حساب وی نیستند.

ماده۲۲۱- تبادل نامه یا هر شیء دیگر بین زندانی و ملاقاتکننده ممنوع است و در صورت عدم رعایت، مأمور ملاقات به محض اطلاع، ضمن جلوگیری از ادامه ملاقات و توقیف اشیای مذکور، مراتب را با تنظیم صورت مجلس به رئیس مؤسسه گزارش می کند. در صورت مجرمانه بودن نگهداری، حمل یا تبادل اشیای مذکور، مراتب به مرجع قضایی گزارش می شود و در غیر این صورت، در پایان ملاقات به ملاقاتکننده مسترد می شود. وسایل یا اشیای مجاز برای تحویل به زندانی یا ملاقاتکننده، با تأیید رئیس و نظارت کارکنان مؤسسه، در داخل مؤسسه و مکانی خارج از محل ملاقات تحویل و رسید اخذ می شود.

ماده۲۲۲- ر رئیس مؤسسه موجبات ملاقات حضوری اعضا ی خانواده یا زندانی بستریشده در مراکز درمانی مؤسسه یا خارج از آن را با رعایت ملاحظات امنیتی و حفاظتی و با نظر مرکز درمانی و پزشک معالج فراهم می آورد. د جرایم مستوجب سلب حیات، حبس تعزیری درجه یک و حبس ابد حدی، جرایم اقتصادی دارای مجازات تعزیری درجه چهار و بالاتر، جرایم علیه امنیت، ادمربایی، سرقتهای مسلحانه، قاچاق عمده مواد مخدر و روانگردان و اسیدپاشی، ملاقات منوط به اخذ موافقت دادستان یا رئیس دادگاه بخش مربوط است . همچنین رعایت مقررات این فصل در خصوص تحویل وسایل یا اشیاء به زندانی موضوع این ماده یا ملاقاتکننده با وی الزامی است.

مبحث سوم – ارتباط با خارج از مؤسسه و ارسال مراسلات و شکایات زندانی

ماده۲۲۳- رئیس مؤسسه با همکاری شرکت مخابرات و مرکز تلفن منطقه نسبت به نصب تلفن همگانی هوشمند در داخل مؤسسه و در محل مناسب اقدام می کند تا زندانی بتواند بر اساس میزان امتیاز رفاهی مکتسبه و با رعایت ضوابط و پرداخت هزینه با خانواده، بستگان و وکیل خود تماس برقرار کند. این خطوط ارتباطی باید به نحوی تنظیم شود که در ابتدا و انتهای مکالمه تلفنی، مکان تماس به مخاطب اعلام شود.

ماده۲۲۴- ضوابط نحوه دسترسی، استفاده و برقراری تماس تلفنی زندانیان بر اساس دستورالعمل مربوط خواهد بود. مؤسسه موظف است دسترسی زندانیان را از طریق تلفن به بخشهای نظارتی از قبیل مدیرکل، رؤسای ادارات بازرسی، حفاظت و اطلاعات زندان های استان، رئیس مؤسسه و سامانه ارتباطات مردمی سازمان برقرار کند.

ماده۲۲۵- چنانچه گزارش و شکایتی مبنی بر مزاحمت تلفنی یا هر گونه اقدام مجرمانه از طریق تلفن از داخل مؤسسه نسبت به شکات یا مقامهای قضایی و یا هر فرد دیگر به مؤسسه واصل شود، در صورت احراز صحت آن، زندانی متخلف علاوه بر معرفی به مرجع قضایی، به مدت دو ماه از حق تماس تلفنی محروم می شود و در صورت تکرار، علاوه بر محرومیت از تماس تلفنی برای مدت چهار ماه، پس از اتمام دوره محرومیت نیز ارتباط وی با بیرون از طریق تماس تلفنی، به حداکثر دو خط تلفن از بستگان و یک نوبت در هفته محدود خواهد شد. تکرار تخلف برای نوبت سوم موجب محرومیت دائم از تماس تلفنی تا پایان مدت تحمل محکومیت است مگر آن که قاضی اجرا پس از گذشت حداقل یک سال از شروع محرومیت در نوبت سوم، با احراز تنبیه زندانی، تماس تلفنی با بستگان را با لحاظ محدودیت مقرر برای نوبت دوم تخلف، بلامانع تشخیص دهد.

ماده ۲۲۶- ارتباط تلفنی زندانی تنها از طریق تلفن عمومی انجام می شود و زندانی مجاز به استفاده از تلفن همراه نیست. چنانچه مأموران و کارکنان مؤسسه تلفن همراه در اختیار زندانی قرار دهند، حسب مورد تحت پیگرد انضباطی، اداری یا قضایی قرار میگیرند.

ماده ۲۲۷- چنانچه زندانی از ملاقات ممنوع نشده باشد می تواند هر هفته دو نامه به بستگان، دوستان، وکیل خود و مقامهای قضایی و در هر ماه یک نامه به مقامهای رسمی کشور با رعایت موازین شرعی و قانونی بنویسد. ناهای مذکور با حضور مسؤول قسمت ارسال نامه ها، به امضاء و اثر انگشت زندانی رسیده و پس از گواهی مسؤول مربوط به مهر مؤسسه ممهور و پس از ثبت ارسال می شود. در موارد ضروری با تشخیص رئیس مؤسسه، ارسا نامه مازاد بر حد نصاب فوق بلامانع است. زندانی که از ملاقات ممنوع است می تواند با اجازه دادستان یا مقام قضایی رسیدگی کننده، به خانواده و وکیل رسمی خود نامه سرگشاده نوشته و پس از تایید مقام قضایی ارسال کند

تبصره ۱- لوائح و درخواست های مربوط به پرونده قضایی زندانی از شمول این محدودیتها خارج است و مؤسسه باید امکان ارسال این مکاتبات را به هر تعداد فراهم کند. مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه با همکاری سازمان شرایطی را فراهم می کند که لوائح و درخواست های زندانی از طریق دفتر خدمات الکترونیک قضایی یا سامانه هوشمند برخط به مراجع قضایی مربوط واصل و در سوابق زندانی ثبت شود. نحوه پاسخگویی و انعکاس نتیجه نیز با رعایت سلسله مراتب اداری مورد رصد و ارزیابی قرار می گیرد.

تبصره ۲- رئیس مؤسسه نامه های متضمن امر مهم که اطلاع مقامهای قضایی یا امنیتی از آن ضروری است را با قید فوریت و به منظور اقدام مقتضی برای مراجع قضایی یا امنیتی مربوط ارسال می کند و یا جهت اقدام نسب به این نامهها هماهنگی لازم را با این مراجع به عمل میاورد.

ماده ۲۲۸- نامه های متضمن مطالب خلاف عفت عمومی یا اخلاق حسنه، الفاظ رکیک، مستهجن و همچنین عبارات متضمن عناوین مجرمانه از قبیل تهدید، توهین یا افترا و یا موجب هتک حرمت اشخاص، عرض حال های ناموجه و مکرر درباره موضوعهایی که از پیش مورد رسیدگی قرار گرفته و تهیه و ارسال آن ها صرفاً به منظور مزاحمت باشد، به دستور رئیس مؤسسه توقیف و از ارسال آن ها خودداری می شود و نویسنده نامه حسب مورد تحت پیگرد انضباطی یا قضایی قرار می گیرد.

ماده ۲۲۹- متن نامه زندانیان باید با خط خوانا و قابل فهم و به زبان فارسی نوشته شود و مفاد آن به اوضاع و احوال خانوادگی و شخصی و جریان پرونده مربوط به نویسنده نامه مرتبط باشد.

ماده ۲۳۰- نامه های به زبان غیر فارسی اتباع خارجی به طریق مقتضی ترجمه و در صورت بلامانع بودن ارسال آن به مقصد، در این خصوص اقدام می شود. ترجمه این نامهها تحت مدیریت مدیرکل زندان های استان انجام ا، یک نسخه از تصویر نامه به همراه متن ترجمه شده آن در پرونده مربوط نگهداری می شود.

ماده ۲۳۱- نامههای زندانیان تبعه بیگانه خطاب به نماینده سیاسی و کنسولی دولت خود یا حافظ منافع آن از طریق وزارت امور خارجه مطابق مواد قبلی و از طریق اداره کل زندان های استان ارسال می شود.

ماده ۲۳۲- مرسوله هایی که توسط پست برای زندانیان ارسال می شود، به وسیله مأموران مجرب و مورد وثوق مؤسسه تحویل گرفته و در مکانی مجهز به دوربین، بازدید و در صورت عدم ممنوعیت به زندانی تحویل می شود. چنانچه مرسوله از اشیایی باشد که نگهداری آن جرم محسوب می شود، مرسوله ارسالی توقیف و مراتب به مرجع قضایی صلاحیت دار گزارش می شود و چنانچه نگهداری آن جرم نیست، ولی نگهداری آن ها در داخل مؤسسه ممنوع باشد، نزد فرستنده عودت می شود و یا جزء اموال زندانی محسوب و تا زمان آزادی وی نگهداری می شود.

بخش چهارم – اجرای حکم

فصل اول – نحوه اجرای مجازات

ماده ۲۳۳- در اجرای ماده ۵۱۳ قانون آیین دادرسی کیفری، قاضی اجرا باید نوع جرم یا جرایم ارتكایی، میزان محکومیت حبس و سایر مجازاتها، نوع و ارزش مال موضوع محکومیت مالی یا رد مال ناشی از جرم، میزان دقیق مبلغ دیه، دستور صریح مبنی بر بازداشت محکوم مالی، دستور صریح مبنی بر تبدیل جزای نقدی به حبس و مدت بازداشت بدل از جزای نقدی، میزان مجازات قابل اجرا در صورت تعدد مجازاتها، ایام بازداشت قبلی، و تاریخ آزادی را به طور دقیق به مؤسسه اعلام کند. چنانچه رئیس مؤسسه به هر طریقی از مواردی مانند عدم احتساب ایام بازداشت قبلی اطلاع حاصل کند، بلافاصله مراتب را به قاضی اجرا اعلام می کند.

ماده ۲۳۴- به منظور برخورداری متهمان و محکومان از حمایتها و ارفاق های قانونی، مراجع قضایی در برگ بازداشت یا برگ اعلام محکومیت درجه قانونی جرم را درج و تصویر آراء و هر گونه تغییرات در وضعیت قضایی زندانیان را به مؤسسه منعکس می کنند. مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه با تأمین زیرساختهای فنی لازم، امکان دسترسی به آراء و تغییرات ایجاد شده در پرونده زندانیان را برای مؤسسه های کیفری فراهم می کند. سازمان نیز با بهره ز رسانی، پشتیبانی و ارتقاء سامانه ثبت اطلاعات زندانیان، خطای انسانی را به حداقل می رساند و امکان گزارشگیری لازم جهت اعمال تأسیسات حقوقی و شناسایی زندانیان واجد شرایط بهره مندی از ارفاق های قانونی را به نحو هوشمند فراهم می کند.

ماده ۲۳۵- چنانچه محکوم پیش از صدور حکم قطعی به جزای نقدی یا شلاق تعزیری به دلیل اتهام یا اتهام های مطرح در همان پرونده بازداشت شده باشد، این مدت بر اساس مواد ۲۷ قانون مجازات اسلامی و ۵۱۵ قانون آیین دادرسی کیفری محاسبه و از میزان محکومیت وی کسر می شود. در صورت متعدد بودن مجازات ها، روزهای بازداشت قبلی به ترتیب در مورد حبس، شلاق و جزای نقدی محاسبه می شود.

ماده ۲۳۶- چنانچه در اعلام محکومیت قطعی به مؤسسه، علاوه بر مجازات حبس، محکومیت دیگری مانند رد مال، دیه، جزای نقدی یا شلاق نیز ذکر شده باشد، واحد امور قضایی در اجرای ماده ۲۵۶ این آیین نامه اقدام در صورت عدم وصول دستور صریح قضایی مؤسسه پس از اتمام حبس مکلف به آزاد کردن محکوم است مگر آن که مقام قضایی مربوط دستور صریح بر ادامه بازداشت یا تحویل زندانی به دیگر مراجع را صادر کند.

ماده ۲۳۷- در اجرای مجازات جزای نقدی، قاضی اجرا مکلف است ترتیبات مقرر در ماده ۵۲۹ قانون آیین دادرسی کیفری را برای اجرای مجازات اعمال کند و هرگاه اجرای این مجازات به طرق مذکور ممکن نشود، در صورت تبدیل این مجازات به حبس، مراتب را جهت اجرا به مؤسسه اعلام کند. در این صورت هرگاه بازداشت بدل از جزای نقدی توأم با مجازات حبس باشد، بازداشت مذکور از تاریخ اتمام حبس آغاز می شود.

ماده ۲۳۸- چنانچه زندانی به صورت توامان دارای دو محکومیت به حبس حدی و تعزیری لازم‌الاجرا باشد، ابتدا حبس حدی اجرا می شود و چنانچه اجرای حبس حدی با مانعی مانند پذیرش اعاده دادرسی مواجه شود و یا به د علت دیگر اعم از صدور قرار یا حکم برائت، اجرای آن منتفی شود، از تاریخ ابلاغ محکومیت لازم الاجرای تعزیری به زندان، اجرای حبس تعزیری آغاز می شود. در صورت رفع مانع موقت، اجرای حبس تعزیری متوقف و حبس حدی اجرا می شود.

تبصره ـ موضوع فوق در خصوص محکومیت های تعزیری متعدد (که قابل ادغام نباشد) نیز قابل تسری است؛ لیکن در صورت رفع مانع موقت حبس تعزیری اول، موجبی برای توقف محکومیت تعزیری در حال اجرا نمی باشد

ماده ۲۳۹ـ در صورت اعلام محکومیت های کیفری متعدد، رئیس مؤسسه ضمن اعلام به قاضی اجرا، محکومیت های حبس را به ترتیب تاریخ ابلاغ اجرا می کند و تا پیش از اجرای کامل حکم اولیه، محکومیت بعدی قابل اج نیست. چنانچه در اجرای قانون محکومیت های متعدد جمع شود، مطابق همان حکم اقدام می شود. روزهای بازداشت قبلی مربوط به هر قرار تأمین کیفری فقط در محکومیت ناظر به همان پرونده لحاظ می شود.

ماده ۲۴۰ـ هرگاه متهم با صدور قرار تأمین کیفری در بازداشت باشد و به موجب حکم غیر قطعی به حبس، شلاق تعزیری و یا جزای نقدی محکوم شود، مقام قضایی که پرونده تحت نظر اوست باید با احتساب روزهای بازداشت قبلی مراتب را به بازداشتگاه اعلام کند تا وی بیش از میزان محکومیت در بازداشت نماند. در هر حال با اتمام یا استهلاك مجازات مذکور، رئیس مؤسسه مکلف است چنانچه فرد به اتهام دیگری در بازداشت نباشد، فوری نسب به آزادی وی اقدام و نتیجه را به مقام قضایی مربوط اعلام کند. در خصوص دیگر محکومیت های غیر قطعی به مجازاتهای حد، قصاص، دیه، تبعید، اقامت اجباری و طرد از کشور و همچنین محکومیت به رد مال ناشی از ج که با ادامه بازداشت مستهلک نمی شود، در صورتی که متهم همچنان به لحاظ قرار تأمین کیفری در بازداشت باشد، در بازداشت باقی میماند و مسؤول واحد امور قضایی مؤسسه طبق ماده ۲۴۵ این آیین نامه اقدام می کند.

تبصره ـ چنانچه مقام قضایی که پرونده متهم تحت نظر اوست، حکم غیر قطعی متهم را به مؤسسه، اعلام ننماید و دسترسی به این حکم از طریق سامانه مدیریت پرونده قضایی دادگستری نیز برای رئیس مؤسسه امکان پذیر نباشد، رئیس مؤسسه مکلف است پس از اطلاع، در اسرع وقت در این خصوص از مرجع قضایی مربوط استعلام نموده و نسبت به اعمال مقررات این ماده اقدام نماید.

ماده ۲۴۱ـ چنانچه محکوم در اجرای ماده ۳ قانون نحوه اجرای محکومیت های مالی مصوب ۱۳۹۴ در مؤسسه باشد و محکومیت جدید وی شامل حبس یا جزای نقدی که قابلیت اجرا دارد به مؤسسه ابلاغ شود، از زمان ابلاغ ابتدا محکومیت حبس و جزای نقدی بدل از حبس اجرا می شود و پس از پایان این محکومیت، زندانی بابت رد مال یا اجرای محکومیت مالی در حبس باقی میماند.

ماده ۲۴۲ـ از نظر احتساب مواعد قانونی، سال دوازده ماه، ماه سی روز و هفته هفت روز و هر روز بیست و چهار ساعت است لیکن هر یک از روزهای ورود و آزادی محکوم، یک روز حبس کامل محسوب می شود.

ماده ۲۴۳ـ مسؤول واحد امور قضایی مؤسسه در پایان هر ماه اسامی زندانیانی را که تحت قرار تأمین کیفری و یا تنها به علت محکومیت مالی به طور غیر متعارف و برای مدت طولانی در مؤسسه به سر می برند را در سامانه برخط مربوط به وضعیت زندانیان بارگذاری می کند و ضمن اعلام مراتب به قاضی اجرا، به منظور ارائه مساعدت لازم به زندانی و جلب رضایت شاکی یا محکومله، از طریق مددکاران قضایی و اجتماعی پیگیری لازم را حسب مورد برای معرفی آنان به تشکل های مردمنهاد، مراکز صلح و سازش و خبرین به عمل می آورد. همچنین مسؤول واحد مذکور در صورت مشاهده هرگونه حکم یا قرار نامتناسب منجر به بازداشت غیر ضروری و یا هر گونه دستور قضایی مغایر با سیاست های مصوب شورای مرکزی طبقه بندی و یا مصوبات شورای طبقه بندی مؤسسه، مراتب را فوراً از طریق سلسله مراتب اداری به قاضی اجرا و معاونت قضایی سازمان منعکس می کند.

فصل دوم ـ انتقال، جابهجایی، اعزام و بدرقه زندانی

ماده ۲۴۴ـ در صورتی که محل اقامت محکوم خارج از حوزه دادگاه صادرکننده حکم باشد، یا اعطای نیابت قضایی از سوی قاضی اجرا و در صورت تعدد پرونده یا اعطای نیابت قضایی جداگانه برای هر پرونده یا یک نیابت که کلیه محکومیت ها ذکر شده باشد، محکوم برای تحمل حبس یا ادامه آن به مؤسسه محل اقامت خود منتقل می شود مگر آنکه این امر موجب مفسده باشد که در این صورت با تشخیص قاضی صادرکننده رأی قطعی و اطلاع قاضی اجرا، به نزدیکترین مؤسسه به محل اقامت خود منتقل می شود. چنانچه رئیس مؤسسه نیز پس از بررسی و صحت سنجی ادعای زندانی تشخیص دهد که محل اقامت او خارج از حوزه دادگاه صادرکننده حکم است، پس از اطلاع رسانی به مؤسسه مقصد، درخواست انتقال را نزد قاضی اجرا ارسال می کند تا مطابق مقررات اقدام شود. هرگاه مقام قضایی مقصد یا رئیس مؤسسه مقصد، محل اقامت زندانی را حوزه قضایی دیگری تشخیص دهد، ملزم به پذیرش زندانی و انجام فرایند انتقال مجدد وی است.

تبصره ـ چنانچه محکوم متقاضی انتقال، در مرخصی باشد، ضرورتی به انتقال تحتالحفظ نیست و صدور نیابت قضایی و ارسال تصویر اوراق پرونده زندانی به محل اجرای حکم و مؤسسه مقصد از طریق سامانه کفایت می کند در این حالت مؤسسه مقصد باید وصول سوابق و پذیرش محکوم را به مؤسسه مبدأ گزارش کند.

ماده ۲۴۵ـ مقام قضایی یا رئیس مؤسسه نمیتواند به دلیل نبود ظرفیت، از پذیرش زندانی در محل اقامتش امتناع کند. چنانچه ظرفیت نگهداری مؤسسه بیش از حد اضطرار باشد و یا در موارد اضطراری نظیر زلزله، آتش سوزی ابتلای زندانی به بیماری واکبردار و حاد که پذیرش زندانی در آن مؤسسه، مقسده داشته باشد، با تشخیص رئیس مؤسسه و با تأیید دادگاه صادر کننده حکم، زندانی در نزدیکترین مؤسسه به محل اقامتش نگهداری می شود.

ماده ۲۴۶ـ در اجرای ماده ۵۱۳ قانون آیین دادرسی کیفری، با انتقال محکوم به حبس به مؤسسه مستقر در حوزه قضایی دیگر، تمامی اختیارات قاضی اجرا به شرح مقرر در ماده ۴۸۹ قانون یادشده و دیگر مقررات مربوط، بر عهده قاضی اجرای محل اجرای حکم است.

ماده ۲۴۷ـ اعزام، بدرقه و نقل و انتقال متهمان یا محکومان به مراجع قضایی، مراکز درمانی، تربیتی، آموزشی و دیگر مراجع ذی ربط و مرخصی های تحت الحفظ در صورت امکان در داخل حوزههای قضایی شهرستان محل استقرار مؤسسه بر عهده یگان حفاظت آن مؤسسه است و در خارج از حوزه قضایی تا تأمین نیروهای مورد نیاز و استقرار کامل یگان یادشده، با هماهنگی سازمان، توسط نیروهای انتظامی صورت می گیرد. فرمانده نیروی انتظامی استان و فرمانده ناحیه انتظامی شهرستان و دیگر ضابطان مربوط باید در خصوص اعزام و بدرقه و انتقال به موقع زندانیان با مسؤولان مؤسسه هماهنگی لازم را داشته باشند.

تبصره ـ اعزام زندانیان دارای حالت خطرناک و مرتکبان جرایم مهم از قبیل جرایم علیه امنیت کشور، مرتکبان جرایمی که مجازات قانونی آن سلب حیات، قطع عضو، حبس تعزیری درجه یک یا حبس ابد حدی است و مرتکب سرقت های مسلحانه یا مقرون به آزار، آدمربایی، قاچاق عمده مواد مخدر که از اهمیت و حساسیت ویژه ای برخوردار است با رعایت ملاحظات امنیتی و با همکاری نیروی انتظامی و دیگر ضابطان انجام می شود.

ماده ۲۴۸ـ در صورت اعزام یا انتقال زندانی به خارج از حوزه قضایی، دستور مذکور نزد مرجع انتظامی یا دیگر ضابطان مربوط و رونوشت آن نیز برای مؤسسه ارسال می شود تا مبادرت به اعزام، بدرقه و انتقال زندانی کنند. هن؛ انتقال توسط دادگستری مبدأ پرداخت می شود. انتقال و اعزام زندانیان بین دو حوزه قضایی توسط مأموران نیروی انتظامی انجام می شود. اعزام و بدرقه زندانی زن در داخل حوزه یا خارج از آن باید با همراهی حداقل یک مأم زن انجام شود.

ماده ۲۴۹ـ رئیس سازمان و فرمانده نیروی انتظامی توافقها و هماهنگیهای لازم را برای اعزام و بدرقه به موقع زندانیان به عمل خواهند آورد و هر یک نمایندهای با اختیارات تام را برای هماهنگی در این امور و دیگر امور مشترک مانند تشخیص هویت و انگشتنگاری تعیین خواهند کرد.

ماده ۲۵۰- رئیس مؤسسه هر گونه انتقال یا اعزام زندانی به مؤسسه یا حوزه‌های قضایی دیگر و نیز بازگشت وی را بلافاصله و حسب مورد به قاضی اجرا یا مرجع قضایی مربوط اطلاع می دهد. مرجع قضایی احضارکننده پس رفع نیاز باید زندانی را به مؤسسه عودت نماید و در غیر این صورت مراتب از طریق مؤسسه به مرجع بازداشت کننده اعلام می شود.

تبصره - احضار و اعزام زندانیان جرایم مستوجب سلب حیات، حبس تعزیری درجه یک یا حبس ابد حدی، جرایم امنیتی، جرایم اقتصادی، آدمربایی، سرقت‌های مسلحانه، قاچاق عمده مواد مخدر و روانگردان و اسیدپاشی از سوء مراجع قضایی، منوط به هماهنگی با دادستان یا مرجع قضایی بازداشت‌کننده است.

ماده ۲۵۱- در راستای افزایش ضریب امنیتی و جلوگیری از فرار زندانی حین اعزام و انتقال وی به خارج از مؤسسه، اقدامها و تدابیر حفاظتی لازم حسب مورد توسط مأموران اعزام و بدرقه یگان حفاظت مؤسسه یا دیگر ضابطیر انجام می گیرد. استفاده از پابند در حین اعزام یا انتقال به بیرون از مؤسسه ممنوع است مگر در مواقع ضروری و یا برای متهمان و زندانیان مربوط به جرایم خشن به تشخیص تואمان رئیس یا معاون مؤسسه و فرمانده یگان حفاظت. مراتب جهت نظارت و ارائه ارشادات لازم در پایان هر ماه به نظر قاضی اجرا (ناظر زندان) می رسد.

ماده ۲۵۲- در مواقع حضور زندانی نزد مرجع قضایی یا دیگر مراجع، مأمور اعزام و بدرقه نیز حضور خواهد داشت مگر آنکه مقام قضایی دستور دیگری در این خصوص صادر کند. همچنین باز کردن دستبند زندانی به دستور مقام قضایی است و در صورتی که دستور خروج مأمور از اتاق صادر شود مراتب در صورت جلسه درج می شود.

ماده ۲۵۳- انتقال و اعزام زندانی توسط مأمور بدرقه به محلی غیر از محل مندرج در برگ اعزام مؤسسه، ممنوع است و حسب مورد مطابق قوانین و مقررات حاکم میتواند به پیگرد کیفری، انضباطی یا انتظامی مأمور مراقب متب شود.

ماده ۲۵۴- سازمان و مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضاییه در جهت بهرهمندی از ظرفیتهای قانونی در برقراری ارتباط از طریق ویدئوکنفرانس، با رعایت مقررات مربوط به دادرسی الکترونیکی هماهنگی و همکاری لازم ر به عمل میآورند. مدیران کل زندان ها، مؤسسه های مجهز به امکانات ویدئوکنفرانس را به رئیس کل دادگستری اعلام میکنند. مقامهای قضایی در مواردی که حضور زندانی ضرورت ندارد، نسبت به تحقیق یا اخذ دفاعیات و اظهارات زندانی از طریق ویدئوکنفرانس مطابق ضوابط مربوط اقدام می کنند. در این موارد صورتحلیسه پس از درج امضا و اثر انگشت از سوی زندانی، توسط مؤسسه تایید و برای مقام قضایی مربوط ارسال می شود.

فصل سوم - آزادی زندانی

ماده ۲۵۵- نامه آزادی زندانی باید از سوی مرجع قضایی صلاحیت دار صادر شود و متضمن مشخصات کامل زندانی، شماره و تاریخ قرار بازداشت و برگ اعلام محکومیت، مشخصات دادنامه قطعی و امضاء و مهر مقام مؤسسه ارسال شود. با وصول این نامه، مؤسسه باید بدون فاصله زمانی نسبت به انجام مراحل اداری از جمله تصفیه حساب زندانی با بخشهای مختلف اقدام و وی را در موعد مقرر آزاد کند مگر آنکه موجب قانونی دیگری برای نگه- داشتن فرد وجود داشته باشد. زندانی تا حد امکان باید پیش از غروب آفتاب آزاد شود.

تبصره - چنانچه در هنگام آزادی، زندانی بنابر دلایلی مانند مرخصی، بستری در مرکز درمانی خارج از مؤسسه یا تحویل سایر مراجع بوده و در مؤسسه حضور نداشته باشد، مؤسسه مکلف به آزاد نمودن وی در سامانه بوده و مراتب به مرجع مربوط اعلام می شود .

ماده ۲۵۶- واحد امور قضایی مؤسسه ده روز پیش از پایان مدت محکومیت زندانی، پرونده را به دقت بررسی و در صورت نیاز، با استعلام از مرجع قضایی مربوط، مراتب را تا حصول نتیجه پیگیری می کند تا محکوم بیش از میزان محکومیت در بازداشت نماند. برگ آزادی زندانی توسط رئیس مؤسسه یا مسؤول واجد صلاحیت در واحد امور قضایی امضا می شود.

ماده ۲۵۷- در خصوص زندانی دارای تابعیت خارجی که به اخراج از کشور محکوم شده است و همچنین در مورد کسانی که به تبعید یا اقامت اجباری در محل یا محلهای معین محکوم شده اند، قاضی اجرا ضمن اعلام محکومیت، دستور قضایی لازم را به صراحت صادر می کند و ذکر عبارات کلی نظیر «تبعید» یا «طرذ از کشور» در دستور قضایی، تکلیفی را متوجه مؤسسه نمی کند. مؤسسه باید حداقل ده روز پیش از پایان مدت حبس، مراتب را به مرجع قضایی مربوط اعلام کند. نیروی انتظامی مکلف است مطابق دستور مرجع قضایی، محکوم را تحویل گرفته و بدرقه کند. مقام قضایی رونوشتی از دستور خود را نزد مؤسسه ارسال می کند. چنانچه ضابطان دادگستری در موعد مقرر جهت تحویل محکوم مراجعه نکنند، مؤسسه بلافاصله موضوع را حسب مورد به قاضی اجرا یا قاضی کشیک اعلام و مطابق دستور قضایی اقدام می کند. در هر صورت ادامه بازداشت فرد بدون دستور مقام قضایی ممنوع است و زندانی باید آزاد شود.

ماده ۲۵۸- مراتب آزادی زندانی با درج ساعت و تاریخ آن باید با امضای رئیس مؤسسه حداکثر ظرف چهل و هشت ساعت حسب مورد نزد قاضی اجرا یا مرجع قضایی بازداشتکننده ارسال شود.

ماده ۲۵۹- مؤسسه مکلف است هنگام آزادی زندانی تمام وسایل، لوازم شخصی، اشیای قیمتی، اسناد مالی و غیر مالی وی را با اخذ رسید یا صورتحلیسه تحویل دهد. زندانی نیز مکلف است وسایل و لوازم متعلق به مؤسسه را مسترد کند.

ماده ۲۶۰- رئیس مؤسسه در صورت عدم دسترسی به زندانی، اموال به جا مانده از وی را با اخذ رسید به بستگان وی تحویل می دهد و در صورت عدم امکان تحویل، مراتب را جهت تعیین تکلیف به دادستان اعلام می کند.

بخش پنجم - کانونهای اصلاح و تربیت

ماده ۲۶۱- در اجرای مواد ۵۲۵ و ۵۲۸ قانون آیین دادرسی کیفری و به منظور اصلاح، تربیت، آماده سازی جهت بازگشت به جامعه، پذیري، رشد فردی، توانمندسازی و حمایت از افرادی که در زمان ارتکاب جرم کمه از هجده سال تمام شمسی داشته و مطابق قانون و بر اساس تصمیم، قرار یا حکم مقام قضایی باید به کانون اصلاح و تربیت سپرده شوند، در مراکز استان ها و به تناسب نیاز و ضرورت در دیگر مناطق کشور، کانون اصلاح و تربیت به پیشنهاد رئیس سازمان و با تشخیص رئیس قوه قضاییه تشکیل می شود.

ماده ۲۶۲- علاوه بر رعایت اصول مذکور در ماده ۴ این آیین نامه، به ویژه اصل عدم تبعیض، رعایت اصل مصالح و منافع عالی و اصل بقاء و رشد افراد کمتر از هجده سال تمام شمسی در تمام تصمیمات و اقدام های مربوط آن ها در سازمان و کانون الزامی است. کانون نیز مکلف است در راستای اصل مشارکت، ضمن توجه به دیدگاههای مددجویان، زمینه مشارکت آن ها را در تصمیمات و برنامه های مرتبط فراهم کند.

تبصره - در اجرای اصل رعایت مصالح و منافع عالی، تمام تصمیمات و اقدامات تنبیهی و محدود کننده باید قابلیت بازبینی و تعدیل داشته باشد.

ماده ۲۶۳- کانون از دو قسمت دختران و پسران تشکیل می شود و هر قسمت شامل بخش پذیرش و تشخیص و بخش خوابگاه برای اطفال، نوجوانان و جوانان (افراد بالای هجده سال تمام شمسی) است.

ماده ۲۶۴- در جذب و تأمین نیرو برای کانون، علاوه بر شرایط عمومی استخدام، در نظر گرفتن موارد زیر نیز ضروری است:

الف - هوش، سرعت عمل، توان تصمیم گیری و حل مسأله، مهارت های ارتباطی؛

ب - دارا بودن حداقل سی سال سن و الزاماً متأهل؛

پ - دارا بودن حداقل مدرک تحصیلی کارشناسی؛

ت - علاقه به کار با کودک و نوجوان؛

ث - برخورداری از توانایی های جسمی و روانی لازم؛

ج - ویژگی های شخصیتی متناسب مانند آستانه تحمل بالا.

ماده ۲۶۵- کارکنان داوطلب اشتغال در کانون پس از تأیید صلاحیت و موفقیت در گذراندن دوره خدمت آزمایشی زیر نظر مقام مسؤول، حداقل پنج سال به صورت ثابت در کانون به کارگمارده خواهند شد.

ماده ۲۶۶- تعداد کارکنان کانون متناسب با تعداد مددجویان و به تشخیص سازمان است و تخصص و رشته تحصیلی آنان بر اساس وظایف شغلیشان تعیین می شود. استفاده از نیروهای وظیفه در رابطه با امور مددجویان ممنوع است.

ماده ۲۶۷- با هدف ارتقای دانش و مهارت کارکنان و رفع نیازهای حرفه ای آنان، سازمان دوره های آموزشی مناسب از قبیل روانشناسی و مهارتهای ارتباط با کودک و نوجوان، حقوق کودک و نوجوان و مقررات مرتبط را برای کارکنان کانون در ابتدا و ضمن خدمت طراحی و اجرا می کند.

ماده ۲۶۸- سازمان باید با رویکرد ارتقای کیفیت خدمات به مددجویان، انطباق با استانداردهای ملی و بین المللی، بهبود ساختار، مدیریت و بودجه، نظارت و ارزیابی در کانون های اصلاح و تربیت، برنامه ریزی و اقدام کند.

ماده ۲۶۹- رئیس کانون با مشارکت خانواده، متخصصان، مقامهای قضایی و در صورت ضرورت استفاده از ظرفیت تشکل های مردم نهاد، خیرین، وکلای داوطلب و دیگر اشخاصی که به تشخیص رئیس کانون می توانند در حل و فصل مشکلات و ارتقاء سلامت جسمی و روانی مددجویان مؤثر باشند، زمینه حل و فصل مشکلات مددجو از قبیل امور رفتاری، قضایی، تحصیلی و درمانی و همچنین زمینه اخذ رضایت شاکی و آزادی مددجو را فراهم می کند.

فصل اول - طبقه بندی و نگهداری

ماده ۲۷۰- افرادی که در زمان ارتکاب جرم کمتر از هجده سال تمام شمسی دارند، حتی اگر در زمان رسیدگی و صدور حکم بیش از این میزان سن داشته باشند، با رعایت قوانین و مقررات مربوط، تنها در کانون پذیرش و نگهداری می شوند و به هر حال افراد بالای هجده سال در بخش جوانان کانون نگهداری خواهند شد.

تبصره - مددجویان دارای بیش از بیست و سه سال سن، به جز در مواردی که به نگهداری در کانون محکوم شده اند، در هر حال باید حسب مورد به اندرزگاه جوانان در بازداشتگاه یا ندامتگاه عمومی منتقل شوند.

ماده ۲۷۱- در مواردی که طبق قوانین و مقررات حاکم، نگهداری فرد در کانون مجاز نباشد، رئیس کانون حسب مورد مراتب را کتبی به قاضی صادرکننده قرار یا قاضی اجرا اعلام می کند. در صورت عدم تجدید نظر در تصمیم قضایی، رئیس کانون ضمن اجرای حکم، با قید فوریت و از طریق اداره کل زندان های استان، مراتب را برای پیگیری به رئیس کل دادگستری استان و رئیس سازمان اعلام می کند.

ماده ۲۷۲- مددجو پس از ورود بدون فاصله زمانی به بخش پذیرش و تشخیص منتقل و برای وی پرونده های لازم تشکیل می شود. انتقال مددجو به خوابگاه با تأیید پزشک و موافقت رئیس کانون است و در صورت عدم تأیید پزشک، مددجو در همان بخش پذیرش و تشخیص حداکثر به مدت پانزده روز نگهداری می شود و سپس به خوابگاه عمومی منتقل می شود. در مواردی که تنها یک مددجو در بخش تشخیص باشد، حداکثر مدت نگهداری در این بخش پنج روز است . در موارد خاص، نگهداری مددجو در بخش های دیگر با تشخیص پزشک و موافقت رئیس کانون بدون مانع است.

ماده ۲۷۳- بخش خوابگاه، محل استقرار، استراحت و نگهداری مددجویان است و به چهار قسمت نگهداری کودکان زیر پانزده سال تمام شمسی، نوجوانان دارای سن پانزده تا هجده سال تمام شمسی، جوانان دارای سن بیش از هجده سال تمام شمسی و اتاق های امن تفکیک می شود.

تبصره۱- اتاق های امن، به منظور نگهداری مددجو جدا از دیگران در مواقع اضطراری و بروز حالت خطرناک در هر کانون ایجاد می گردد . اتاق امن محلی مناسب و ایمن در کانون با پوشش نرم و فاقد شیشه و اشیای خطرناک و در نزدیک ترین فاصله با دفتر مسؤول امور خوابگاه ها است که تحت نظارت مستقیم و مداوم مربیان است.

تبصره۲- مددجویان در صورت امکان بر اساس منشاء یا علت اصلی ارتکاب جرم نیز تفکیک و طبقه بندی می شوند.

ماده۲۷۴- نگهداری مددجویان در بخش های مختلف کانون باید به نحوی باشد که افراد دارای سن بیش از هجده سال تمام شمسی، در ساعات هواخوری یا در زمان استفاده از امکانات آموزشی و ورزشی با دیگر گروه های سنی ارتباط نداشته باشند.

ماده۲۷۵ - مددجوی دارای سن کمتر از پانزده سال تمام شمسی، پس از پذیرش به خوابگاه منتقل و در مواردی که بخش کودکان فاقد خوابگاه است، در محل جداگانه به نحو ویژه و مطلوب نگهداری می شود.

ماده۲۷۶- مددجوی متهم تا زمان صدور حکم قطعی از مددجویان محکوم تفکیک و حسب مورد در بخش مربوط، به نحو جدا نگهداری می شود.

ماده۲۷۷- مسؤول واحد امور قضایی طی سه روز اول اقامت مددجو در بخش تشخیص، وی را با حقوق و وظایف خود در کانون بر اساس قوانین، مقررات و آیین نامه آشنا می کند. حقوق و وظایف مددجویان دارای شرایط خاص مانند افراد کم توان، بی سواد، غیر ایرانی و یا افرادی که به زبانی غیر از زبان رسمی یا محلی تکلم می کنند، به روش مناسب تفهیم می شود.

ماده۲۷۸- در بخش تشخیص از کلیه مددجویان با استفاده از روشهای نوین و مناسب و شیوههای مدرن مانند روشهای الکترونیک و زیستسنجی (بیومتریک) با حفظ کرامت آنان عکسبرداری و ثبت مشخصات به عمل میآید. این اطلاعات فقط در سامانه های سازمان و قوه قضاییه ذخیره و استفاده می شود.

ماده۲۷۹- در صورت وجود سابقه یا زمینه بیماری، کانون سوابق پزشکی مددجو را از خانواده یا مراکز پزشکی درخواست می کند. بر اساس تشخیص پزشک کانون، مددجو به صورت مجزا (ایزوله) در درمانگاه تحت درمان قرا می گیرد و یا با رعایت مقررات این آیین نامه به مراکز درمانی خارج از کانون منتقل می شود.

ماده۲۸۰- مددجو توسط روان شناس کانون از حیث وضعیت سلامت روان، هوش، ویژگی های شخصیتی و اختلالات احتمالی مورد مصاحبه، ارزیابی و آزمون قرار می گیرد و نتایج حاصل، در پرونده شخصیت وی ثبت می شود تا در برنامه ریزی و مدیریت رفتار وی لحاظ شود. آزمون های روان شناختی مناسب از قبیل آزمون های شخصیتی، سلامت روان، سنجش هوش، رغبتسنجی و ارزیابی خطر، توسط سازمان تهیه و به کانونها ارائه می شود.

ماده۲۸۱- مددکار اجتماعی ظرف بیست و چهار ساعت از ورود مددجو، وی را مورد ارزیابی و مصاحبه قرار می دهد و او را برای سازگاری در شرایط جدید و استفاده از امکانات کانون آماده می سازد. نتایج ارزیابی در پرونده شخصیت ثبت می شود. در این مدت مددکار اجتماعی ارتباط مددجو با والدین، اولیاء یا سرپرستان قانونی وی را برقرار و اطلاعات لازم از جمله علت دستگیری، نحوه، تاریخ، مکان، زمان ملاقات و نحوه تماس را به آنان ارائه می کند. در صورت عدم حضور مددکار، وظیفه اطلاع رسانی به خانواده بر عهده مسؤول واحد امور قضایی است.

ماده۲۸۲- کارشناس اصلاح و تربیت پس از بررسی پرونده شخصیت مددجو و در صورت ضرورت مصاحبه با وی و مشاوره با روانشناس و مددکار، برنامه های مناسب آموزشی، تحصیلی، فرهنگی، ورزشی، فنی و حرفه ای و غیره را به رئیس کانون پیشنهاد می دهد.

ماده۲۸۳- سازمان در صورت امکان، کانونهای اصلاح و تربیت را به نحوی طراحی می کند که هر مددجو خوابگاه مستقل با امکانات لازم در اختیار داشته باشد و در هر صورت حداکثر تعداد مددجو در خوابگاه های جمعی بیست نفر است. این تعداد به تشخیص رئیس کانون و در نظر گرفتن شرایط، قابل تغییر است.

ماده۲۸۴- مسؤول امور خوابگاهها بر اساس اطلاعات پرونده مددجو و تصمیمهای شورای طبقه بندی، خوابگاه هر مددجو را تعیین می کند. در خصوص مددجویان ناتوان و با شرایط خاص از قبیل مبتلایان به اختلال های هویت جنسیتی، روانی یا رشدی، شورای طبقه بندی محل اسکان را تعیین می کند.

ماده۲۸۵- چنانچه بخشی از مؤسسه به کانون و یا نگهداری برای افراد زیر هجده سال تمام شمسی اختصاص داده شده باشد و یا در موردی که کانون در مجاورت مؤسسه مستقر باشد، علاوه بر رعایت الزام ها و تکالیف مربوط، به کانون، شرایط زیر نیز باید رعایت شود:

الف - مجزا بودن کامل افراد زیر هجده سال از بزرگسالان با استفاده از روشهایی مانند طراحی ساختمان، زمان بندی فعالیتها و بهره گیری از مکانهای مشترک به نحوی که ارتباط کلامی یا دیداری میان آنان امکان پذیر نباشد

ب - تفکیک برنامه های بااجتماعی شدن افراد زیر هجده سال از بزرگسالان؛

ب - تفکیک کارکنان بخش نگهداری افراد زیر هجده سال از بزرگسالان.

ماده۲۸۶- استفاده از سیم خاردار، سلاح، برجک و مراقبت نظامی باید محدود و غیر محسوس باشد. حمل، نگهداری و استفاده از سلاح توسط کارکنان در داخل کانون ممنوع است.

فصل دوم - مدیریت رفتار و رسیدگی به تخلفات

ماده ۲۸۷- به منظور تقویت رفتارهای متعارف اجتماعی مددجویان، رئیس کانون با تهیه و اجرای طرح های مناسب و استاندارد بر مبنای نظام تشویق و پاداش، فرصت های لازم را برای تصمیم گیری در امور شخصی، مشارکت و مسؤولیت پذیری فراهم میآورد و جزوهای و راهنماییهایی که مفهوم و چگونگی اجرای برنامه های موضوع این ماده را توضیح می دهد تهیه و در اختیار مددجویان و کارکنان قرار می دهد.

ماده ۲۸۸- رئیس کانون به منظور کاهش و حذف رفتارهای نامناسب مددجویان، باید از روش های ارتباط مؤثر مانند مذاکره و حل تعارض استفاده کند.

ماده ۲۸۹- علاوه بر ایجاد امکان تحصیل رسمی، کانون باید امکان آموزش های فنی و حرفه ای و کارآموزی را برای مددجویان فراهم سازد. برنامه های آموزش فنی و حرفه ای باید مطابق استانداردهای سازمان آموزش فنی و حرفه ای، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و توسط گروه های آن سازمان اجرا و گواهی نامه های مربوط نیز از سوی این مراجع و بدون ذکر عنوان کانون صادر شود. نوع رشته های فنی و حرفه ای باید به گونه ای انتخاب شود که در هنگام بازگشت به جامعه کارایی آنان را با حداقل سرمایه گذاری و در کوتاه ترین مدت فراهم آورد و تا حد امکان با ویژگی های شغلی رایج در جامعه متناسب باشد تا مددجو بتواند برای موقعیت های شغلی در جامعه آماده شود.

ماده ۲۹۰- در مواردی که مددجو در میانه سال تحصیلی از کانون خارج می شود، آموزش و پرورش مکلف به پذیرش دانش آموز در واحد آموزشی نزدیک محل اقامت وی است و کانون پیگیری لازم را در این خصوص به عم می آورد.

ماده ۲۹۱- کارآموزی باید در کارگاه های آموزشی و حرفه آموزی کانون و در محیطی ایمن و متناسب با شرایط سنی و جسمی مددجو انجام گیرد. این کارگاه ها با رعایت قوانین و مقررات کار و استانداردهای بهداشت حرفه ای اداره می شود.

مبحث دوم - رسیدگی به تخلفات

ماده ۲۹۲- در صورت ارتکاب تخلفات مقرر در این آیین نامه از سوی مددجویان کانون، موضوع در شورای انضباطی مطرح می شود و در صورت لزوم یکی از اقدامات اصلاحی و تربیتی یا تنبیهات انضباطی زیر اعمال می گرد

الف - تذکر؛

ب - ارجاع به مشاور؛

ب - توبیخ شفاهی؛

ت - توبیخ کتبی بدون درج در پرونده؛

ث - توبیخ کتبی با درج در پرونده؛

ج - الزام به مشارکت در خدمات و نظافت عمومی در کانون؛

چ - محدودیت در استفاده از تلویزیون حداکثر به مدت سه روز؛

ح - محدودیت در فعالیت های تفریحی یا ورزشی از قبیل استفاده از سینما، استخر، سالن های ورزشی یا اعزام به اردو حداکثر سه نوبت؛

خ - محدودیت در ملاقات خصوصی و حضوری حداکثر به مدت یک هفته؛

د - محدودیت در تماس تلفنی حداکثر تا یک هفته؛

ذ - تعویق اعطای مرخصی حداکثر تا یک ماه؛

ر - عدم پیشنهاد عفو یا آزادی مشروط حداکثر تا دو ماه؛

ز - در صورت شمول ماده ۵۲۷ قانون آیین دادرسی کیفری، پیشنهاد به دادگاه اطفال و نوجوانان برای جابه جایی محل نگهداری در همان قسمت کانون؛

ماده ۲۹۳- در صورتی که هر یک از رفتارهای مددجو علاوه بر تخلف انضباطی دارای وصف کیفری باشد، ضمن تصمیم گیری در خصوص اقدام انضباطی، مراتب توسط رئیس کانون به قاضی اجرا، به منظور اتخاذ تصمیم اعلام می شود.

ماده ۲۹۴- در صورت ارتکاب تخلف در روزهای تعطیل و عدم دسترسی به قاضی اجرا، رئیس کانون تدبیر لازم را اتخاذ می کند.

ماده ۲۹۵- استفاده از پابند در مورد افراد زیر هجده سال تمام شمسی ممنوع است. دیگر وسایل مشابه به شرح مقرر در این آیین نامه به منظور جلوگیری از فرار یا محافظت از مددجو یا دیگران، در صورت ضرورت باید به صورت محدود و با رعایت کرامت مددجو مورد استفاده قرار گیرد و باعث خوارى و تحقیر او نشود. کارکنان کانون باید برای کنترل مددجویان و بهکارگیری ابزارهای محدودکننده، آموزشهای لازم را دیده باشند و رئیس کانون باید از کم خطر بودن این ابزارها و مهارت کارکنان در استفاده از آن ها اطمینان حاصل کند.

فصل سوم - برنامه های بازاجتماعی

مبحث اول - بهداشت، درمان و سلامت روان

ماده ۲۹۶- واحد بهداشت و درمان باید با ارزیابی و معاینه دوره ای سلامت، نیازهای بالقوه و بالفعل بهداشتی و درمانی مددجویان را مشخص و فرایند رشد آنان را پایش کند و در صورت تشخیص هر گونه بیماری جسمی یا روانی، سوء مصرف مواد یا دیگر وضعیت هایی که ممکن است مانع پذیرش مددجو در جامعه شود یا آن را به تاخیر اندازد، برای درمان آن اقدام کند.

ماده ۲۹۷- چنانچه از نظر پزشک کانون، اقدام های تشخیصی و درمانی در واحد بهداشت و درمان امکان پذیر نباشد، مددجو به مرکز مناسب خارج از کانون منتقل می شود. در این صورت پزشک کانون مکلف است مراتب را به رئیس بخش گزارش کند و رئیس بخش نیز موظف به پیگیری موضوع از زمان اعزام تا بازگشت مددجو است. ترتیب و چگونگی اعزام، اعلام موضوع به مقام قضایی، اخذ و ارائه مجوزها و مراقبت از مددجو در دوره انتقال بر عهده رئیس کانون است.

تبصره - در موارد فوریت، به درخواست پزشک و دستور رئیس کانون یا جانشین وی، مددجو بلافاصله به مراکز خارج از کانون اعزام و مراتب به مراجع قضایی مربوط منعکس می شود.

ماده ۲۹۸- والدین، اولیاء یا سرپرست قانونی و یا هر فرد تعیین شده توسط مددجو حق دارد به شیوه مطمئن و در هر زمان از سلامت مددجو مطلع شود و رئیس کانون موارد بیماری، انتقال، بستری در مراکز درمانی یا هر گونه تغییری در وضعیت مددجو را حداکثر ظرف دوازده ساعت به افراد مذکور اطلاع می دهد.

ماده ۲۹۹- مددجوی بی سواد، کم توان، مبتلا به اختلالاتی شناختی یا مشکلات یادگیری باید از آموزش های ویژه و متناسب برخوردار باشد.

ماده ۳۰۰- واحد بهداشت و درمان با بهره گیری از خدمات تخصصی روان شناسی و روان پزشکی ارزیابی اولیه و نظام یافته، تشخیص و درمان مسائل مربوط به سلامت روان و ثبت تغییرات رفتاری مددجویان را در مدت اقامت آنان بر عهده دارد و موظف است مددجو را پس از ترخیص و از طریق مرکز مراقبت به مراکز خدمات اجتماعی خارج از مؤسسه یا دیگر مراکز درمانی مرتبط ارجاع دهد و ادامه درمان را پیگیری کند.

ماده ۳۰۱- در مواردی که درمان مددجوی مبتلا به اختلال شدید روانی در خارج از کانون امکان پذیر باشد، در صورت لزوم و پس از گزارش روانشناس یا روانپزشک به بخش های درمانی خارج از کانون منتقل می شود.

ماده ۳۰۲- گزارشهای متضمن رفتارهای پرخاشگرانه، خودزنی، اقدام یا تهدید به خودکشی بلافاصله توسط روان شناس یا روانپزشک کانون بررسی می شود و اقدام و مداخله لازم به عمل می آید و نتیجه ضمن ثبت در سامانه الکترونیکی سلامت، به مدیرکل زندان های استان اعلام می شود. مدیر کل زندان های استان به صورت فصلی گزارش تحلیلی اقدام های موضوع این ماده را به معاونت سلامت و اصلاح و تربیت سازمان اعلام می کند.

ماده ۳۰۳- مدیر کانون امکان برقراری جلسات مشاوره فردی، گروهی، خانوادگی، گروه درمانی و هر نوع مداخله مورد نیاز روانشناسان مجرب را با رویکرد حمایتی و هدایتی و برای حل تعارض های فردی و خانوادگی فراهم می آورد.

ماده ۳۰۴- مدیر کانون گزارش های روانشناسی و روانپزشکی واحد بهداشت و درمان را که ممکن است در فرایند تصمیم گیری قضایی مددجویان مؤثر باشد، برای مرجع قضایی مربوط ارسال می کند.

ماده ۳۰۵- مدیر کانون و مسؤول واحد امور قضایی مکلفند در راستای اجرای ماده ۹۰ قانون مجازات اسلامی از تمام ظرفیتهای قانونی برای تقلیل مدت نگهداری مددجو در کانون و یا خروج او از کانون و همچنین برخورداری مددجو از دیگر ارفاق های قانونی استفاده کنند.

ماده ۳۰۶- مدیر کانون می تواند به منظور پیش گیری و درمان اعتیاد از گروه ها و سازمان های غیر دولتی داوطلب از جمله گروه های خودیار و همسان با رعایت شرایط و ارزیابی صلاحیت کمک گیرد.

ماده ۳۰۷- مدیر کانون مکلف است از طریق مراجع مربوط برای اخذ اوراق سجلی و هویتی مددجویان یا کودکان فاقد اوراق هویتی اقدام کند.

ماده ۳۰۸- محل و نحوه ملاقات مددجو متناسب با سن آن ها و در صورت اقتضا ممکن است متفاوت از بزرگسالان باشد.

ماده ۳۰۹- به منظور تسهیل ارتباط مددجو با خانواده یا در مواردی که مصالح وی اقتضا کند، انتقال وی از یک کانون به کانون دیگر مطابق مقررات انجام می شود.

ماده ۳۱۰- احترام به حریم خصوصی مددجو و حمایت از وی در کانون الزامی است و اطلاعات مددجو باید محرمانه بماند.

مبحث سوم - خدمات پس از خروج

ماده ۳۱۱- واحد امور قضایی کانون هر هفته فهرست مددجویان در معرض ترخیص را استخراج و به مرکز مراقبت ارسال می کند.

ماده ۳۱۲- مرکز مراقبت به منظور تسهیل و تکمیل فرایند بازپروری، جامعه‌پذیری، تثبیت وضعیت مددجو و رفع مشکلات وی از قبیل ارتباط با خانواده و جامعه، ادامه تحصیل و تکمیل آموزش، ادامه درمان اعتیاد و خدمات سلامت روان، اسکان، تأمین هزینه های سفر، تهیه اسناد سجلی و هویتی، تأمین هزینه ها و امکانات زندگی و اشتغال مددجو اقدام های زیر را به عمل می‌آورد:

الف - معرفی به سازمان بهزیستی کشور، کمیته امداد امام خمینی (ره)، نهادهای دولتی و غیر دولتی و تشکل های مردم‌نهاد جهت رفع نیازهای مددجو و خانواده وی و ارائه خدمات و بسته‌های حمایتی؛

ب - هم فکری و همکاری با نهادهای دولتی و غیر دولتی مربوط جهت رفع مشکلات مددجو و آماده سازی وی برای زندگی در جامعه؛

پ - اطلاع از وضعیت مددجو پس از آزادی، از طریق ارتباط مستقیم و منظم مددکاران اجتماعی مرکز مراقبت با وی یا خانواده وی؛

ت - پیگیری و مشارکت در ایجاد و راه اندازی مراکز اسکان موقت با همکاری سازمان بهزیستی کشور، بنیاد مستضعفان، سازمان اوقاف، شهرداریها و دیگر نهادهای حمایت‌کننده؛

ث - مشارکت در ارزیابی اولیه و طراحی برنامه بازپروری و اجرای آن از ابتدای ورود مددجو به کانون؛

ج - پیگیری از نهادهای دولتی و صنفی جهت اخذ اسناد سجلی و هویتی و دیگر مجوزها.

تبصره - در مورد مددجویانی که بدون برنامه ریزی و اطلاع قبلی ترخیص می شوند، خدمات مذکور در این ماده در اولین فرصت و با رعایت اولویت ارائه می شود.

ماده ۳۱۳- مددکار مسؤول پرونده مددجو پیش از ترخیص، خانواده را مطلع و از آنان دعوت می کند به هنگام ترخیص در کانون حاضر باشند. چنانچه به هر دلیل خانواده به هنگام ترخیص حضور نداشت، مددکار از طریق مرکز مراقبت برای انتقال مطمئن و سالم مددجو به منزل و خانواده وی اقدام می کند.

تبصره - مرکز مراقبت باید برای چنین مواردی امکانات و بودجهایی را آماده و در دسترس داشته باشد.

فصل چهارم - بازرسی، پایش و رسیدگی به شکایات

ماده ۳۱۴- هر مددجو باید فرصت و امکان ارائه درخواست، شکایت و اعتراض خود را بدون محدودیت و در صورت امکان به صورت محرمانه و الکترونیکی به رئیس کانون، نمایندگان وی، مدیر کل زندان های استان، بازرسان کانون و مقامهای قضایی و نظارتی مربوط، داشته باشد و از نتایج آن ظرف بیست روز کاری مطلع شود. مددجویان باید به طریق مقتضی از این فرایند آگاه شوند.

ماده ۳۱۵- واحدهای امور قضایی و بازرسی مؤسسه، باید همه وقت و به روش های مختلف از جمله از طریق کیوسک الکترونیکی و تماس تلفنی، شکایات شفاهی و کتبی مددجویان را جمع آوری، رسیدگی و نتیجه را منعکس کنند. شکایت شفاهی در صورتمجلس درج می شود.

ماده ۳۱۶- مددجو میتواند در تنظیم و پیگیری درخواست یا شکایت خود، از اعضای خانواده، مشاور حقوقی و سازمان های غیر دولتی مرتبط که در دسترس باشند، به نحو مقتضی کمک بخواهد.

ماده ۳۱۷- مددجو میتواند آزادانه و بدون هر گونه مانعی با بازرسان و مقامهایی که برای بازدید مراجعه می کنند، صحبت کند.

ماده۳۱۸- رئیس کانون باید روزانه از تمامی بخش های کانون بازدید کند و حداقل هفته ای یک بار با مددجویان متقاضی و خانوادههای آنان ملاقات حضوری داشته باشد و به درخواست های آنان رسیدگی کند.

ماده۳۱۹- کارکنان کانون هر گونه سوء استفاده، آزار، تخلف یا تعدی نسبت به مددجویان را بلافاصله و به صورت کتبی به مقام مافوق خود یا مقامهای ذی صلاح گزارش میکنند و رئیس کانون در صورت احراز مورد، مراتب به مراجع قضایی گزارش می کند.

ماده۳۲۰- اعزام و انتقال مددجو به مراجع قضایی و دیگر مراجع مربوط، مراکز درمانی، تربیتی و آموزشی و مرخصی های تحت الحفظ بر اساس ضوابطی که از سوی سازمان اعلام می شود، به عهده نیروهای مسلح یگان انتظامی سازمان است. مأمور اعزام و بدرقه دختران باید از بین بانوان باشد و یا حداقل یکی از کارکنان زن آنان را همراهی کند. به هنگام اعزام، مددجو باید پوشش مناسبی داشته باشد به نحوی که سلامت و شخصیت آنان را تامین کند. استفاده از دستبند در موارد یاد شده برای مددجو، به جز موارد ضروری به تشخیص رئیس کانون، مجاز نیست .

ماده۳۲۱- اطلاعات، سوابق و آمار جرایم، ویژگی های جمعیتشناختی، روان شناختی و پزشکی مددجویان به صورت مرتب جمع آوری و توسط واحد آمار و رایانه دستهبندی، نگهداری و به نهادهای مربوط گزارش می شود و صورت نیاز، بدون افشای هویت آنان در اختیار مراکز علمی و پژوهشی قرار می گیرد.

ماده۳۲۲- کانون حقوق و وظایف مددجویان را در قالب کتابچهای تدوین و در بدو ورود در اختیار آن ها قرار می دهد. در صورت لزوم، این حقوق به نحو مقتضی به مددجو تفهیم می شود.

ماده۳۲۳- معاونت سلامت، اصلاح و تربیت سازمان، دستورالعمل ویژه مراقبت از مددجویان را با رویکرد ارتقای سطح اخلاقی، حفظ کرامت و سلامت آنان و نیز اتخاذ تدابیر پیش گیرانه از انحراف مددجویان و آزاررسانی به آر ها را تدوین و جهت اجرای آن اقدام می کند.

ماده۳۲۴- در موارد سکوت این بخش از آیین نامه، قواعد کلی آیین نامه حاکم است.

بخش ششم - متهمان و محکومان دادرها و دادگاههای نظامی

ماده۳۲۵-وظایف و اختیاراتی که برای دادستان یا قاضی اجرای احکام دادرای عمومی و انقلاب مقرر شده است، در مورد مؤسسه های کیفری نظامی بر عهده دادستان نظامی یا قاضی اجرای احکام دادرای نظامی است.

تبصره - منظور از نظامی، افراد مصرح در بندهای «الف» تا «ح» ماده ۱ قانون مجازات جرایم نیروهای مسلح مصوب ۱۳۸۲ است.

ماده۳۲۶- متهم و محکوم نظامی با رعایت مقررات اجرایی سازمان در مؤسسه های کیفری، جدای از دیگر زندانیان نگهداری می شوند.

ماده۳۲۷- در مراکز استان هایی که فاقد مؤسسه های کیفری نظامی هستند و یا ظرفیت پذیرش مناسب و کافی ندارند، متهمان و محکومان در بند اختصاصی نظامیان و جدای از دیگر زندانیان نگهداری می شوند.

ماده۳۲۸- محکومان غیر نظامی دادگاههای نظامی جهت تحمل محکومیت حبس به مؤسسه های کیفری عمومی معرفی می شوند.

ماده۳۲۹- افرادی که محکومیت حبس آنان به اخراج از خدمت منجر شود یا به تبع احکام دادگاه ها و یا تصمیم کمیسیون های داخلی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران از خدمت اخراج شوند، به دستور قاضی اجرای احکام دادرای نظامی برای تحمل کیفر حبس به مؤسسه عمومی معرفی می شوند.

ماده۳۳۰- متهمان و محکومان بر اساس جنس، نوع عضویت شامل پایور و وظیفه، درجه و رتبه شامل کارمند، درجهدار و افسر تا حد امکان سابقه، نوع جرم، شخصیت و میزان محکومیت، تفکیک و طبقه بندی می شوند.

ماده۳۳۱- برنامه های اصلاحی و تربیتی در مؤسسه های کیفری ویژه نظامیان علاوه بر برنامه های عمومی، شامل برنامه های آموزشی نظری در جهت بالا بردن توان رزمی و روحیه سربازی و دانش نظامی متهمان و محکومان نیز می باشد. یگانهای نظامی و انتظامی در اجرای برنامه های آموزشی با مؤسسه مربوط همکاری می کنند.

ماده۳۳۲- در صورت ضرورت مذاوای متهمان و محکومان نظامی در مراکز درمانی خارج از مؤسسه، اولویت با مراکز درمانی نظامی و انتظامی است. این مراکز مکلف به درمان رایگان افراد معرفی شده می باشند.

ماده۳۳۳- محصلان مراکز نظامی و انتظامی با کمتر از هجده سال سن که مشمول قانون استخدام نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران هستند، در صورت داشتن قرار منجر به بازداشت یا حکم محکومیت، در کانون اصلاح تربیت نگهداری می شوند.

ماده۳۳۴- متهمان و محکومان نظامی دیگر مراجع قضایی که به مؤسسه منتقل می شوند، تابع مقررات این فصل هستند.

ماده۳۳۵- نحوه نگهداری متهمان و محکومان دادرها و دادگاههای نظامی به موجب مواد این فصل است. در موارد سکوت، مطابق دیگر مقررات این آیین نامه اقدام می شود.

ماده ۳۳۶- رعایت مفاد آیین نامه برای تمام کارکنان سازمان و دیگر اشخاص حقیقی و حقوقی مرتبط با سازمان الزامی است و در صورت وجود دلیل و شواهدی بر نقض مقررات آن یا احتمال تخلف از این مقررات، موضوع با به مقامهای مافوق یا سازمان و دیگر مراجع دارایصلاحیت گزارش شود.

ماده ۳۳۷- سازمان در راستای کاهش وابستگی به بودجه عمومی و جبران خسارات وارده به بیت المال در اثر ارتکاب جرم و اجرای مجازات حبس و به منظور افزایش کمیت و کیفیت خدمات زندان بانی و ایجاد زیرساختهای جدید، با طی مراحل قانونی و اخذ مجوزهای لازم، امکان اخذ هزینههای جاری مؤسسه های کیفری را از دیگر بخش ها و منابع مالی از جمله جبران قسمتی از هزینه ها توسط محکومان پس از آزادی، فراهم می کند.

ماده ۳۳۸- سازمان آمارها و اطلاعات زیر را به نحو توصیفی و تحلیلی تهیه و در فواصل زمانی تعیین شده به رئیس قوه قضاییه و دادستان کل کشور گزارش می کند:

الف – گزارش سالانه شامل:

۱- آمار مقایسههای وضعیت بخشهای مختلف سازمان از حیث سرانپها و شاخصهای استاندارد زندان و زندان بانی؛

۲- فراوانی مربوط به انواع جرایم، قرارها، احکام و آمار تعداد متهمان و محکومان از حیث تعداد، سن، جنس، تابعیت، اقامتگاه، سوء سابقه و دیگر مشخصهها؛

۳- آمار مربوط به وضعیت محکومان به قصاص و اعدام؛

۴- عملکرد مؤسسه های کیفری از حیث حرفهآموزی، اشتغال، مراقبتهای پس از خروج، بهداشت و درمان و تعامل و بهرهمندی از ظرفیت شورای حل اختلاف، تشکل های مردم نهاد و کارآفرینان بخش خصوصی؛

۵ – آمار رتبه بندی عملکرد دادگستری های سراسر کشور از حیث شاخص های مربوط به کاهش جمعیت زندان ها.

ب – گزارش فصلی شامل:

۱- فراوانی مربوط به انواع جرایم، قرارها، احکام، و آمار تعداد متهمان و محکومان از حیث تعداد، سن، جنس، تابعیت، اقامتگاه و سوء سابقه و دیگر مشخصه ها؛

۲- آمار محکومان بهرهمند از مرخصی و مرتکبان غیبت از مرخصی؛

۳- آمار وضعیت محکومان مالی؛

۴- آمار محکومان بهرهمند از ارفاق های قانونی از قبیل عفو، پذیرش توبه، آزادی مشروط، آزادی تحت سامانه الکترونیکی، تعلیق اجرای مجازات و بهرهمندی از نظام نیمه آزادی؛

۵ – آمار وضعیت متهمان تحت قرار؛

۶ – عملکرد شوراهای حل اختلاف مستقر در زندان؛

۷- آمار بازدید قضات از مؤسسه های کیفری؛

۸ – آمار زندانیان مربوط به جرایم علیه امنیت و زندانیان نظامی و وضعیت بازداشتگاه های امنیتی و انتظامی و تعداد متهمان و محکومان مربوط؛

۹- آمار عملکرد و مصوبات شوراهای طبقه بندی و نتایج حاصلشده در مراجع قضایی؛

۱۰- آمار مربوط به ظرفیت پذیرش مؤسسه های کیفری.

پ – گزارش ماهانه شامل:

۱- آمار و اطلاعات مربوط به وضعیت زندانیان دارای بیماریهای مسری یا صعب‌العلاج و آمار خودکشی، خود زنی، فوت و قتل در موسسه کیفری؛

۲- آمار قرا‌رها و احکام نامتناسب منجر به بازداشت‌های غیر ضروری؛

۳- آمار ورودی و خروجی انواع مؤسسه های کیفری و مدت ماندگاری متهمان؛

۴- بازداشت های منتهی به پرائت یا منع تعقیب.

ماده ۳۳۹- در راستای رسالت ملی پیشگیری از وقوع جرم، سازمان حداقل به طور سالانه، اطلاعات و آمارهای توصیفی و تحلیلی متناسب را تهیه و در اختیار حوزه ریاست قوه قضاییه، دبیرخانه شورای عالی پیشگیری از وقوع جرم، وزارت دادگستری و کمیسیون حقوقی و قضایی مجلس شورای اسلامی قرار می دهد.

ماده ۳۴۰- سازمان به منظور ارزیابی عملکرد مسؤولان و کارکنان مؤسسه های تابعه، مبتنی بر شاخص هایی نظیر کمیت و کیفیت اجرای حکم، میزان اثربخشی در حرفه آموزی و اشتغال مجرمان، اجرای طرح طبقه بندی زندانیان، جلب مشارکت نهادهای مردمی در فرایند اصلاح مجرمان و صلح و سازش، جلب مشارکت نهادهای فرهنگی برای اصلاح باورها، انجام اقدامات تربیتی، تفهیم حقوق و تکالیف زندانیان، نتایج اعلام نظر برخط زندانیان و نتایج نظارت ها و بازرسی های پنهان، فوق العاده و موردی مراجع نظارتی قوه قضائیه، نسبت به راه اندازی «سامانه جامع ارزیابی عملکرد مسؤولان و کارکنان» اقدام می نماید. این سامانه باید قابلیت مشاهده برخط نتایج ارزیابی را برای کارکنان داشته و امکان دسترسی سلسله مراتب سازمانی و مراجع نظارتی قوه قضائیه را فراهم آورد. نتایج ارزیابی این سامانه باید در تعیین وضعیت افراد در نظام های منابع انسانی از جمله جبران خدمات، ارتقا؛ شغلی، نقل و انتقال و تمدید قرارداد، محوریت داشته باشد. دستورالعمل اجرای این ماده ظرف شش ماه پس از لازم الاجرا شدن این آیین نامه توسط «معاونت توسعه، مدیریت و منابع سازمان» تهیه و به تصویب رئیس سازمان می رسد.

ماده ۳۴۱- دستورالعملهای موضوع این آیین نامه به شرح زیر، ظرف شش ماه از تاریخ اجرایی شدن آن، تدوین و به تصویب رئیس سازمان میرسد:

الف - دستورالعمل «تشکیل و به کارگیری سامانه اقدامات حمایتی و نحوه استفاده از ظرفیت نهاد های مردمی» به پیشنهاد معاونت سلامت، اصلاح و تربیت و معاونت توسعه مدیریت و منابع با همکاری دفتر حفاظت و اطلاع سازمان؛

ب - دستورالعمل «نحوه محاسبه و اعمال امتیاز رفاهی و نمره اعتباری بر اساس پرونده رفتاری زندانیان» به پیشنهاد معاونت سلامت، اصلاح و تربیت سازمان؛

ب - دستورالعمل «اشتغال زندانیان و نظام انگیزشی برای مشارکت فعال بخش خصوصی و کارکنان مؤسسه» به پیشنهاد معاونت سلامت، اصلاح و تربیت سازمان؛

ت - دستورالعمل «ارتقاء سامانه های نظارتی، مخابراتی و الکترونیکی مؤسسه های کیفری» به پیشنهاد دفتر حفاظت و اطلاعات و دفتر آمار و فناوری اطلاعات سازمان؛

ث - دستورالعمل « سامانه جامع ارزیابی عملکرد مسؤولان و کارکنان سازمان » به پیشنهاد معاونت توسعه، مدیریت و منابع و دفتر آمار و فناوری اطلاعات سازمان ؛

ماده ۳۴۲- این آیین نامه مشتمل بر سیصد و چهل و دو ماده، در تاریخ ۱۴۰۰/۲/۲۰ به تصویب رئیس قوه قضائیه رسید و از تاریخ تصویب لازم الاجرا است و آیین نامه اجرایی سازمان زندان ها و اقدامات تأمینی و تربیتی مصوب ۱۳۸۴ با اصلاحات بعدی، آیین نامه اجرایی کانون اصلاح و تربیت مصوب ۱۳۴۷ و دیگر آیین نامه ها، دستورالعمل ها و بخشنامه های مغایر ملغی است.

رئیس قوه قضائیه - سیدابراهیم رئیسی